

Atodiad B – Fframwaith Rheoleiddio

Contents

Ein Dull Rheoleiddio	3
Dull o Fonitro	11
Manyltion Atodol: Digwyddiadau Adroddadwy	29
Amodau Cofrestru a Chyllid	37
Amod: Cynaliadwyedd Ariannol	39
Manylion Atodol: Ymrwymadau Ariannol - Monitro Proses Lywodraethu	45
Amod: Llywodraethu a Rheoli (Gan Gynnwys Rheoli Ariannol)	52
Manylion Atodol: Llywodraethu a Rheoli (Gan Gynnwys Rheoli Ariannol)	58
Manylion Atodol: Rheoli Ariannol	61
Manylion Atodol: Rheoli Ystadau	63
Manylion Atodol: Elusennau Esempt	65
Manylion Atodol: Gwasanaethau Archwilio Allanol	66
Amod: Ansawdd a Gwellu'n Barhaus	68
Amod: Lles Staff a Dysgwyr	71
Manylion Atodol: Lles Staff a Dysgwyr	73
Amod: Y Gymraeg	77
Amod: Diogelu Dysgwyr	83
Canllawiau Statudol ar Baratoi a Diwygio Cynlluniau Diogelu Dysgwyr	85
Amod: Cod Ymgysylltu â Dysgwyr	96
Amod: Cyfle Cyfartal	98
Manylion Atodol: Cyfle Cyfartal	101
Amod: Gweithdrefnau Cwynion	110
Amod: Sylw i Gyngor neu Ganllawiau	112
Amod: Gwybodaeth, Cymorth a Mynediad	114
Amod: Trefniadau Dilysu	116
Cyflwr: Statws Elusennol	120
Amod: Gwybodaeth a Ddarperir i Ddarpar Fyfyrrwyr	122
Amod: Terfynau Ffioedd	124
Templed ar gyfer Datganiad Terfyn Ffioedd	127
Amod: Hysbysu am Newidiadau Sy'n Effeithio ar Gywirdeb Gwybodaeth	132

Medr

Y Comisiwn Addysg Drydyddol ac Ymchwil
Commission for Tertiary Education and Research

1. Ein Dull Rheoleiddio

- 1.1. Mae dull rheoleiddio Medr yn nodi'r egwyddorion arweiniol a fydd yn sail i gyflawni ein dyletswyddau rheoleiddio, gyda'r nod o gyflawni ein gweledigaeth "...i alluogi system addysg drydyddol ac ymchwil sy'n canolbwyntio ar anghenion dysgwyr, cymdeithas a'r economi, gyda rhagoriaeth, cydraddoldeb, ac ymgysylltiad yn greiddiol iddi". Fel y corff sy'n atebol i Weinidogion Cymru am oruchwylio addysg drydyddol, rydym yn ymrwymedig i reoleiddio mewn modd sy'n dryloyw, yn gymesur, yn gyson ac yn seiliedig ar risg, gan gyd-fynd yn fanwl â'n gwerthoedd, sef Dysgu, Cydweithio, Cynnwys Pawb a Rhagori.
- 1.2. Mae ein dull yn ymwneud nid dim ond â gorfodi safonau, ond hefyd â gweithio ar y cyd gyda darparwyr addysg a rhanddeiliaid i gyflawni deilliannau a rennir. Bydd hyn yn cael ei oleuo gan ddata a mathau eraill o dystiolaeth sy'n ein helpu i arfer crebwyll, gan roi cyfrif am yr amrywiaeth o gyd-destunau a chenhadaeth sy'n trefnu addysg drydyddol ledled Cymru. Rydym yn deall bod tirwedd addysg drydyddol yn gymhleth ac yn ddeinamig, gan olygu bod angen fframwaith rheoleiddio sy'n gadarn ac yn addasadwy i anghenion dysgwyr, cymdeithas a'r economi.
- 1.3. Mae athroniaeth reoleiddio Medr, sy'n cyd-fynd yn fanwl â'n gwerthoedd craidd, yn integreiddio cryfderau rheoleiddio sy'n seiliedig ar reolau (cydymffurfedd) a rheoleiddio sy'n seiliedig ar nodau (gwella'n barhaus). Mae arnom eisiau i ddarparwyr nid yn unig gydymffurfio'n unigol â'n gofynion rheoleiddiol, ond hefyd hybu'r sector trydyddol, er budd Cymru. Yn y cyd-destun hwn, rydym yn disgwyl i ddarparwyr gynnal ymdeimlad o berchnogaeth ar eu cyfrifoldebau, gan feddu ar hyder i hysbysu am faterion cydymffurfedd pan fydd pethau'n mynd o chwith, a cheisio llywio gwelliannau'n barhaus.
- 1.4. Nod y dull hwn yw darparu sector addysg drydyddol ac ymchwil cadarn, cynhwysol a blaengar sy'n gallu ymateb i heriau yn y presennol a'r dyfodol.

1.5. Cyd-destun Strategol

- 1.5.1. Caiff ein dyletswyddau rheoleiddio eu grymuso gan Ddeddf Addysg Drydyddol ac Ymchwil (Cymru) 2022 (Deddf 2022) ac maent yn cyfrannu at gyrraedd y nodau

strategol yn ein Cynllun Strategol. Mae'r cynllun hwn yn nodi ein blaenoriaethau ar gyfer y pum mlynedd nesaf, a oleuwyd gan flaenoriaethau strategol Llywodraeth Cymru, Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (Cymru) 2015 a'r dyletswyddau a nodir yn Neddf 2022. Mae'n ofynnol i Medr baratoi cynllun strategol sy'n nodi sut y bydd yn mynd i'r afael â'r blaenoriaethau hyn a sut y bydd yn cyflawni'r dyletswyddau strategol a roddir iddo o dan y Ddeddf.

- 1.5.2. Trwy gysoni ein dull rheoleiddio â blaenoriaethau a disgwyliadau cenedlaethol, ein nod yw bod darparwyr addysg drydyddol yn cymryd cyfrifoldeb am gyfrannu'n gadarnhaol at amcanion cymdeithasol ac economaidd ehangach Cymru.

1.6. Nodau Strategol

- 1.6.1. Yn sail i'n dull o reoleiddio'r sector, a thrwy ymgynghori helaeth, byddwn yn cyflawni ein dyletswyddau rheoleiddio yn unol â'n nodau strategol:

- **Sicrhau bod y sector addysg drydyddol yn canolbwyntio ar anghenion y dysgwr**
 - **Amcan rheoleiddio:** Mae buddiannau pob math o ddysgwyr yn cael eu diogelu trwy atal arferion addysgol gwael neu ddulliau gwael o ymdrin â llesiant
 - **Dull rheoleiddio:** Bydd Medr yn ymgysylltu'n agos â dysgwyr ac yn gwneud eu llais yn ganolog i brosesau gwneud penderfyniadau. Byddwn yn rheoleiddio mewn ffordd sy'n disgwyl i ddarparwyr ganolbwyntio ar, a rhoi sylw i, anghenion, profiadau deilliannau dysgwyr o bob math.
- **Creu system addysg drydyddol hyblyg a chydgyssylltiedig lle gall pawb gaffael y sgiliau a'r wybodaeth y mae eu hangen arnynt ar gyfer economi a chymdeithas sy'n newid**
 - **Amcan rheoleiddio:** Mae rheoleiddio a chyllid wedi'u cydgysylltu ar draws addysg drydyddol, sy'n gwella cyfle cyfartal trwy leihau i'r eithaf y rhwystrau i allu dysgwyr i gamu ymlaen
 - **Dull rheoleiddio:** Bydd Medr yn gweithio gyda darparwyr a chyflogwyr i reoleiddio mewn ffordd sy'n adlewyrchu dealltwriaeth am y farchnad lafur a bod dysgwyr o bob cefndir yn camu ymlaen rhwng gwahanol fathau o addysg drydyddol a gwaith trwy gydol bywyd, gan gaffael gwybodaeth a sgiliau a fydd yn gwella eu bywydau.
- **Sicrhau bod dysgwyr yn cael darpariaeth o'r ansawdd gorau mewn system addysg drydyddol sy'n ymegnio i wella'n barhaus**
 - **Amcan rheoleiddio:** Diwylliant o wella'n barhaus sy'n canolbwyntio ar ddeilliannau cadarnhaol i ddysgwyr, yn codi safonau sylfaenol ac yn lleihau'r tebygolrwydd o brofiad o ansawdd gwael
 - **Dull rheoleiddio:** Bydd Medr yn gweithio gyda darparwyr i adnabod a chynnal gofynion ansawdd trylwyr ar gyfer addysg drydyddol, sy'n rhoi

hyder ac yn llywio gwelliant, gan hefyd hybu cyfle cyfartal. Bydd ein Fframwaith Ansawdd yn disgwyl i ddarparwyr ddangos safonau ansawdd uchel, gan ystyried eu gwahanol gyd-destunau a chenadaethau wrth i ni gymhwyso dull system gyfan, fel bod gwelliannau o fewn darparwyr unigol ac ar draws addysg drydyddol yn ei chyfanrwydd.

- **Tyfu ymchwil o fri rhyngwladol a rhoi ysbrydoliaeth i arloesi drwyddi draw yn y sector addysg drydyddol**
 - **Amcan rheoleiddio:** Diogelu uniondeb a chapasiti ymchwil ac arloesi trwy atal arferion neu amodau a allai erydu ansawdd, lleihau cynwysoldeb, neu danseilio cynaliadwyedd
 - **Dull rheoleiddio:** Bydd Medr yn gweithio gyda darparwyr a'r llywodraeth i gefnogi ymchwil ac arloesi sy'n gynaliadwy ac a gyflawnir ag uniondeb. Byddwn yn rheoleiddio mewn ffordd sy'n disgwyl i ddarparwyr feithrin amgylcheddau a diwylliannau ymchwil ac arloesi sy'n gynhwysol. Trwy hybu cyfle cyfartal, byddwn yn galluogi cyfranogiad mwy amrywiol mewn gyrfaoedd ymchwil ac arloesi.
- **Hybu mwy o ddefnydd o'r Gymraeg, gan gynyddu'r galw am, a chyfranogiad mewn, dysgu ac asesu trwy gyfrwng y Gymraeg**
 - **Amcan rheoleiddio:** Mae mwy o fynediad at ddarpariaeth cyfrwng Cymraeg o ansawdd, gydag anogaeth a chymorth i gyfranogi ynddi, yn helpu i ddiogelu'r Gymraeg ac yn ategu dyhead Llywodraeth Cymru am filiwn o siaradwyr Cymraeg
 - **Dull rheoleiddio:** Bydd Medr yn gweithio gyda rhanddeiliaid allweddol gan gynnwys y Coleg Cymraeg Cenedlaethol i ddatblygu cynllun cenedlaethol ar gyfer addysg drydyddol cyfrwng Cymraeg. Gan ddefnyddio'r cynllun hwnnw fel sail, byddwn yn rheoleiddio mewn ffordd sy'n herio darparwyr i ehangu a gwella darpariaeth, o ran ei hansawdd a'i hygyrchedd, i annog galw a chyfranogaeth yn yr darpariaeth, gan hefyd hybu mwy o ddefnydd o'r iaith ar draws pob amgylchedd trydyddol.

1.7. Ein Hathroniaeth Reoleiddio

- 1.7.1. Caiff ein hathroniaeth reoleiddio ei harwain gan ddull cymesur, seiliedig-ar-risg sy'n cyfuno eglurder rheoleiddio seiliedig-ar-reolau â disgwyliadau ar gyfer gwella'n barhaus ar draws addysg drydyddol yng Nghymru. Byddwn yn cydweithio'n agos gyda dysgwyr a darparwyr ar ddylunio ein fframwaith rheoleiddio, gan gynnwys profi sut y bydd ein dull a'n systemau rheoleiddio'n gweithio ar draws amrywiaeth o senarios. Byddwn yn darparu eglurder ynghylch ein gofynion rheoleiddiol, gan gymryd camau ymyrryd a gorfodi lle byddwn yn adnabod achosion o ddiffyg cydymffurfedd neu berfformiad gwael. Byddwn hefyd yn gweithio gyda dysgwyr, darparwyr a'r Llywodraeth i werthuso effeithiau ein dull rheoleiddio, fel ein bod yn ei wella dros amser er budd Cymru.
- 1.7.2. Mae ein dull rheoleiddio'n cyfuno sawl agwedd ar yr arddulliau rheoleiddio hynny. Byddwn yn pennu rheolau clir, gorfodadwy sy'n sefydlu disgwyliadau gofynnol ar

gyfer cydymffurfio, gan sicrhau bod darparwyr yn deall eu rhwymedigaethau ac yr ymdrinnir â diffyg cydymffurfedd ag ymyriad cymesur. Mae ein dull seiliedig-ar-risg yn golygu y bydd ein camau gweithredu'n gymesur â pherfformiad a chapasiti darparwyr. Bydd hyn yn ein galluogi i gynyddu neu leihau goruchwyliaeth i adlewyrchu lefelau amrywiol o risg a pherfformiad, ac arfer cydymddiriedaeth â darparwyr cyfrifol gan ganolbwyntio ymdrechion rheoleiddiol lle mae eu hangen fwyaf. Ar yr un pryd, trwy ganolbwyntio ar ddull sy'n seiliedig ar nod trwy ddeilliannau mesuradwy, rydym yn annog darparwyr i ganolbwyntio ar gyrraedd y nodau cyffredin sydd gennym i gyd ar gyfer dysgwyr yng Nghymru. Yn ganolog i'r athroniaeth hon mae ymrwymiad i hunanreoleiddio a chyfrifoldeb sefydliadol, gan rymuso darparwyr i reoli risgiau mewn modd rhagweithiol a sicrhau atebolrwydd i'w dysgwyr a'u rhanddeiliaid. Bwriad ein hathroniaeth yw gwireddu ein gweledigaeth a bydd yn cael ei harwain gan ein gwerthoedd craidd:

- 1.7.3. **Dysgu:** Mae **dysgu** yn treiddio i bob rhan o'n dull rheoleiddio, gan daro cydbwysedd rhwng cryfderau fframweithiau rheoleiddio sy'n seiliedig ar reolau a fframweithiau rheoleiddio sy'n seiliedig ar nodau. Mae dull sy'n seiliedig ar reolau'n darparu safonau sylfaenol eglur, cyson i ddarparwyr eu dilyn, gan sicrhau bod pawb yn cydymffurfio â gofynion hanfodol. Trwy alinio hyn â rheoleiddio seiliedig-ar-nodau ar gyfer amodau priodol, byddwn hefyd yn annog darparwyr i arloesi yng nghyd-destun eu cenadaethau penodol, a gwella'n barhaus.

Cydymffurfedd a gwella: Bydd Medr yn hybu amgylchedd rheoleiddio lle mae darparwyr yn cael eu hannog i ddysgu a thyfu, gan ateb nid dim ond y gofynion sylfaenol ond gan hefyd fynd ar drywydd deilliannau ehangach, uchelgeisiol sy'n cyfrannu at ragoriaeth gyffredinol system addysg drydyddol Cymru.

Ymateb i adborth: Er mwyn lleihau ansicrwydd a biwrocratiaeth i'r eithaf, ni fyddwn ond yn newid ein gofynion rheoleiddiol sylfaenol yn ddetholus ac yn dilyn ymgynghori, ond byddwn hefyd yn hunan-fyfyriol, gan geisio adborth gan ddysgwyr a darparwyr am effeithiau ein gweithgarwch rheoleiddio, fel y gallwn wella ein dull dros amser.

- 1.7.4. **Cydweithio:** Mae **cydweithio** yn un o gonglfeini rheoleiddio effeithiol. Trwy weithio'n agos gyda rhanddeiliaid a'u cynnwys, byddwn yn gosod disgwyliadau rheoleiddiol sydd nid yn unig yn cael eu deall ac yn orfodadwy, ond sydd hefyd yn cyd-fynd â chenadaethau amrywiol addysg drydyddol ledled Cymru. Mae arnom eisiau mynd ati hefyd trwy ein gweithgarwch rheoleiddio i hybu cydweithredu rhwng darparwyr, fel bod llwybrau clir i ddysgwyr, bod mewnwelediadau, arfer da ac adnoddau'n cael eu rhannu, a bod dyblygu'n digwydd dim ond lle mae hyn yn angenrheidiol i ateb y galw.

Dyluniad rheoleiddiol: Bydd Medr yn datblygu ac yn profi amodau rheoleiddio mewn partneriaeth â dysgwyr a darparwyr, fel y ceir y lefel a ddymunir o gydymffurfedd a chyfraniad at flaenoriaethau strategol Medr ar lefel darparwyr ac ar draws y sector. Bydd hyn yn helpu darparwyr i gysoni eu deilliannau strategol eu hunain â'n gofynion rheoleiddiol ni, ac i ddeall sut y gellid eu cyflawni trwy gydweithio â darparwyr a phartneriaethau eraill.

Canlyniadau cyffredin: Trwy gydweithio, bydd Medr a'i bartneriaid, gan gynnwys rheoleiddwyr ac arolygiaethau eraill yn ogystal â darparwyr, yn gweithio tuag at

amcanion cyffredin, gan sicrhau bod y fframwaith rheoleiddio'n ategu'r uchelgais ar y cyd i wella deilliannau addysgol i bob dysgwr yng Nghymru.

- 1.7.5. **Cynnwys Pawb:** Mae **cynhwysiant** yn mynnu bod gan bob dysgwr gyfleoedd cyfartal i gael budd o brofiadau a deilliannau addysgol o ansawdd da. Mae hyn yn cynnwys meithrin amgylcheddau dysgu diogel a chynhwysol, a hefyd cyflawni ein gweithgarwch rheoleiddio mewn ffordd sy'n sensitif i amrywiaeth dysgwyr a darpariaeth drydyddol ledled Cymru.

Safonau cyffredin: Mae dull seiliedig-ar-reolau Medr yn ei gwneud yn ofynnol i ddarparwyr ymlynu wrth ofynion sylfaenol, fel y gall pob dysgwr fod â hyder am y darparwr y maent yn astudio ynddo.

Hybu gwelliant: Bydd darparwyr yn cael eu herio i bennu a chyflawni deilliannau mesuradwy, yng nghyd-destun eu cenadaethau penodol, fel eu bod yn gwella ansawdd a chyfle cyfartal y tu hwnt i'r gofynion sylfaenol.

- 1.7.6. **Rhagori:** Byddwn yn mynd ar drywydd **rhagoriaeth** ar draws pob agwedd ar waith Medr. Byddwn yn cynorthwyo darparwyr i ddarparu sector addysg drydyddol yng Nghymru sydd nid yn unig yn cwrdd â'r disgwyliadau cyfredol, ond sydd hefyd yn ymegnio i sicrhau gwelliant parhaus a chystadleurwydd rhyngwladol.

Disgwyliadau ac atebolrwydd: Bydd ein system reoleiddio newydd yn sefydlu disgwyliadau uchel ar gyfer darparwyr, y sector addysg drydyddol a Medr ei hun. Byddwn yn casglu, yn cyfleu ac yn gweithredu ar ddata a mathau eraill o dystiolaeth sy'n helpu i ddeall perfformiad ar draws y lefelau hyn.

Hybu arloesi: Mae dull Medr o fynd ar drywydd gwelliant parhaus yn ei gyd-destun yn annog darparwyr i arloesi a mynd ar drywydd rhagoriaeth mewn ffyrdd sy'n cyd-fynd â'u cryfderau a'u dyheadau unigryw, ac sy'n cyflawni lefelau uwch o berfformiad, gan ddwyn budd i ddysgwyr, cymdeithas a'r economi.

1.8. Ein Hegyddorion Rheoleiddio

- 1.8.1. Dyma'r egwyddorion a fydd yn darparu fframwaith ar gyfer sut yr ydym yn sefydlu ac yn ateb ein gofynion rheoleiddiol.

1. **Arweiniad ac adnoddau eglur:** Rydym yn cyhoeddi arweiniad gydag esboniadau clir o'r gofynion, gan alluogi darparwyr i ateb gofynion rheoleiddiol a chyflawni deilliannau a ddymunir. Dros amser, bydd hyn yn cynnwys rhannu enghreifftiau o arfer da ar draws y sector addysg drydyddol i lywio gwelliant parhaus.
2. **Cyfathrebu tryloyw:** Rydym yn cyfathrebu'n glir ynglŷn â goblygiadau diffyg cydymffurfio, gan sicrhau bod darparwyr yn deall canlyniadau methu â chyflawni eu dyletswyddau rheoleiddiol. Mae'r tryloywder hwn yn meithrin diwylliant o atebolrwydd ac yn hybu cydymffurfedd rhagweithiol. Gallwn gyhoeddi gwybodaeth sy'n tynnu sylw at welliant parhaus neu faterion diffyg cydymffurfio a pherfformiad gwael, lle ystyriwn fod hynny'n briodol er budd dysgwyr a'r cyhoedd ehangach.

3. **Lleihau'r baich i'r eithaf:** Rydym yn ystyried goblygiadau ein prosesau rheoleiddio ar gyfer llwyth gwaith, gan gynnwys trwy fewnwelediadau gan y gweithlu addysg drydyddol, i helpu i leihau biwrocratiaeth i'r eithaf a grymuso darparwyr i ganolbwyntio ar ddarparu addysg drydyddol ac ymchwil.
4. **Datblygu rheoliadau a phrosesau ar y cyd:** Rydym yn gweithio'n agos gyda rhanddeiliaid, gan gynnwys rheoleiddwyr, arolygiaethau neu gyrff cyhoeddus perthnasol eraill, i ddatblygu prosesau rheoleiddio sy'n cyd-fynd â'u gofynion hwy eu hunain. Trwy ymgysylltu ac ymgynghoriadau, rydym yn sicrhau bod ein rheoliadau'n cael eu goleuo gan y rhai y maent yn effeithio arnynt, gan daro cydbwysedd rhwng anghenion darparwyr ar y naill law a gofynion Deddf 2022 ar y llaw arall. Mae'r dull hwn yn helpu darparwyr i ddeall disgwyliadau rheoleiddiol yn well a'u hintegreiddio o fewn eu gweithrediadau.
5. **Ymgysylltu:** Rydym yn cynnig cyfleoedd rheolaidd i ddarparwyr ymgysylltu â ni'n uniongyrchol, trwy weithdai, sesiynau hyfforddi, cyfarfodydd a llwybrau eraill. Mae hyn yn golygu bod darparwyr wedi'u harfogi'n dda i gydymffurfio â'u rhwymedigaethau ac y gallant geisio arweiniad pryd bynnag y bo angen.
6. **Monitro ac Adborth Rhagweithiol:** Gan dynnu ar hunanadrodd cynnar, byddwn yn parhau i fonitro cydymffurfedd yn rhagweithiol, gan adnabod materion posibl yn gynnar a gweithio gyda darparwyr i fynd i'r afael â hwy cyn iddynt waethgu. Mae'r dull ataliol hwn yn helpu i gynnal safonau uchel ar draws y sector gan hefyd leihau i'r eithaf yr angen am ymyriadau statudol. Mae ein gweithgarwch monitro'n cael ei dargedu yn seiliedig ar natur y gofyniad, ein dyletswyddau statudol, a'r risg i ddysgwyr a phwrs y wlad.
7. **Gweithredu Cyfreithiol a Chyfarwyddiadol:** Pan fo angen, mae Medr yn cymryd camau wedi'u targedu ar sail tystiolaeth i fynd i'r afael â diffyg cydymffurfio a pherfformiad gwael. Gall hyn fod trwy ddefnyddio ymyriadau penodedig neu amhenodedig, neu gyfuniadau o'r rhain, fel y bo'n briodol. Mae unrhyw ymyriadau o'r fath yn gymesur ac yn cael eu cyflawni mewn modd sy'n gyson â'n gwerthoedd.
8. **Hyrwyddo Arfer Gorau:** Mae Medr yn annog darparwyr i edrych y tu hwnt i gydymffurfedd yn unig, gan feithrin diwylliant o werthuso a gwella'n barhaus.
9. **Dulliau Arloesol ac Ymatebol:** Rydym yn mynd ati'n barhaus i adolygu a gwella ein prosesau rheoleiddio i addasu i amgylchiadau sy'n newid, gan sicrhau bod ein rheoliadau'n parhau i fod yn effeithiol, yn gymesur ac yn berthnasol. Mae hyn yn cynnwys ymateb i ddeddfwriaeth newydd a dadansoddi data i ragweld a mynd i'r afael â heriau hirdymor ar gyfer cenedlaethau'r presennol a'r dyfodol o staff a dysgwyr.
10. **Cydnheredd a Gweithredu â Ffocws:** Rydym yn gydnerth yn wyneb heriau, gan gadw ffocws ar ein dyletswyddau statudol a'n hamcanion strategol, a darparu cyfeiriad cyson i ddarparwyr. Rydym yn ymrwymedig i gymryd camau cymesur ac amserol i sicrhau cydymffurfedd a rhagoriaeth mewn addysg drydyddol a hyfforddiant yng Nghymru.

1.9. Ein Disgwyliadau

1.9.1. Yn Medr, rydym yn ymrwymedig i weithio ar y cyd gyda'r holl ddarparwyr i greu amgylchedd o wella'n barhaus, atebolrwydd a rhagoriaeth. Yn yr ysbryd hwn, rydym yn amlinellu'r ymrwymadau a'r disgwyliadau canlynol sy'n llywio ein hymdrechion ar y cyd:

1. **Ymrwymiad i Gydymffurfedd ac Uniondeb:** Ymddiriedir cyfrifoldeb i ddarparwyr gydymffurfio'n llawn â gofynion rheoleiddiol. Nid mater o fodloni rhwymedigaethau yn unig yw hyn, ond o hybu ymddiriedaeth ac uniondeb ar draws y sector. Rydym yn disgwyl i sefydliadau gymryd perchnogaeth ar eu prosesau cydymffurfio, gan wreiddio safonau rheoleiddiol yn eu gweithrediadau o ddydd i ddydd a dangos dull rhagweithiol o gynnal y safonau hyn.
2. **Ymgysylltu ac Arweiniad Rheoleiddiol:** Mae ymgysylltiad adeiladol ag arweiniad Medr yn allweddol i gynnal partneriaeth reoleiddiol gref. Dylai darparwyr werthfawrogi'r adborth a'r cyfeiriad a gynigir gan y rheoleidiwr a gweithredu'n brydlon i fynd i'r afael ag unrhyw feysydd sy'n peri pryder.
3. **Tryloywder a Hunanadrodd:** Rydym yn hybu diwylliant o fod yn agored a thryloyw. Pan fydd heriau'n codi, dylai darparwyr deimlo'n hyderus i hunan-hysbysu am unrhyw bryderon neu ddiffyg cydymffurfio mewn modd amserol. Mae'r dull "dim syrpreisys" hwn yn dangos atebolrwydd ac yn galluogi Medr i roi cymorth lle bo angen.
4. **Rheoli a Lliniaru Risg yn Rhagweithiol:** Mae dull blaengar o reoli risg yn hanfodol i gynnal safonau uchel. Disgwylir i ddarparwyr sefydlu strwythurau llywodraethu mewnol sy'n ei gwneud yn bosibl adnabod a lliniaru risgiau yn gynnar.
5. **Mynd ar Drywydd Gwelliant Parhaus:** Er bod cyrraedd safonau rheoleiddiol sylfaenol yn hanfodol, rydym yn annog darparwyr i anelu'n uwch. Dylai gwelliant parhaus fod yn ganolog i genhadaeth pob sefydliad.
6. **Cydweithio gyda Rhanddeiliaid:** Ymdrech gydweithredol yw addysg, ac rydym yn disgwyl i ddarparwyr ymgysylltu'n weithredol â'u rhanddeiliaid, gan gynnwys dysgwyr, cyflogwyr, a'r gymuned ehangach.
7. **Parch at Ymyriadau Rheoleiddiol:** Pan fydd Medr yn darparu adborth neu'n awgrymu gwelliannau, y nod yw helpu sefydliadau i gwrdd â'n disgwyliadau. Disgwylir i ddarparwyr gofleidio'r arweiniad hwn yn adeiladol, gan weithredu unrhyw newidiadau angenrheidiol i atal materion rhag dwysau.

1.10. Yr hyn y mae ein dull rheoleiddio'n ei olygu ar gyfer ein hamodau rheoleiddiol

Mae ein dull rheoleiddio a'n gwerthoedd wedi goleuo datblygiad ein Hamodau Cofrestru a'n Hamodau Cyllid a nodir yn y Fframwaith Rheoleiddio hwn. Wrth ddylunio'r amodau, a'u gofynion cysylltiedig, rydym wedi ceisio sicrhau eu bod yn gymesur ac yn seiliedig ar risg. Wrth wneud hyn rydym wedi taro cydbwysedd rhwng yr angen i gyflawni ein

dyletswyddau statudol ac egwyddor lleihau baich i'r eithaf fel a nodir yn ein Dull Rheoleiddio.

Mae'r amodau yn y Fframwaith Rheoleiddio hwn wedi ystyried adborth o'r ymgynghoriad cyntaf lle'r oedd yn briodol. Er enghraifft, i ymdrin â phryderon ynghylch baich a chymesuredd, rydym wedi rhoi ystyriaeth fanwl i'r holl amodau unigol, gan adolygu gofynion y rhain ymhellach a'r gweithgarwch monitro cysylltiedig. Rydym hefyd wedi ystyried y 'galwadau monitro' cyffredinol ar ddarparwyr gan ein bod yn derbyn, er efallai nad yw'r amodau'n gosod gofynion sylweddol yn unigol, y gall y darlun fod yn wahanol iawn pan fo'r holl amodau'n cael eu hystyried gyda'i gilydd. Rydym wedi cydnabod yr angen i leihau'r baich gweinyddol i'r eithaf, yn gymaint ag y bo hynny'n rhesymol bosibl, ond mae'n anochel y bydd unrhyw system reoleiddio'n gosod rhai gofynion ar ddarparwyr.

Rydym yn cydnabod bod rhaid i'r amodau a'u gofynion cysylltiedig fod yn eglur. Yng nghyd-destun ein hegwyddor reoleiddio mewn perthynas ag arweiniad ac adnoddau eglur, a'r adborth o'r ymgynghoriad cyntaf, rydym wedi ceisio gwella eglurder. Mae hyn wedi cynnwys bod yn fwy eglur ynglŷn â'r elfennau manwl hynny o amodau sy'n rhan o ofynion cydymffurfio a'r elfennau hynny sy'n cynrychioli arweiniad arfer gorau. Rydym hefyd yn cydnabod y pryderon a oedd gan rai ymatebwyr ynghylch y graddfeydd amser ar gyfer rhoi'r system reoleiddio newydd ar waith oherwydd y gwaith datblygu sy'n ofynnol ar gyfer rhai amodau. O ganlyniad, er y bydd yr holl amodau rheoleiddiol yn cyflawni cyfrifoldebau Medr dan Ddeddf 2022, bydd rhai o'r amodau'n gymharol gyfyngedig o ran eu cwrpas a'u huchelgais yn y lle cyntaf. Yn y cyd-destun hwnnw, mae'r gofynion rheoleiddiol yn debygol o esblygu mewn blynyddoedd yn y dyfodol, gyda'r disgwyl y bydd gofynion cydymffurfio mewn rhai meysydd yn cynyddu dros amser. Gallwn hefyd ddatblygu rhai amodau dros amser mewn ffordd sy'n lleihau'r 'galwadau' monitro ar y darparwyr hynny sy'n dangos hanes cryf o gydymffurfio parhaus.

Bydd amodau'n esblygu hefyd wrth i ni ddysgu mwy am yr hyn sy'n gweithio i wahanol ddarparwyr ac ystyried newidiadau yn yr amgylchedd ehangach. Yn unol â'r egwyddorion a nodir yn ein Dull Rheoleiddio, byddwn yn gweithio gyda'r sector a rhanddeiliaid eraill mewn ymgais cydweithredol i fynd ati ymhellach i ddatblygu'r amodau ac arweiniad cysylltiedig dros y blynyddoedd sydd i ddod.

Medr

Y Comisiwn Addysg Drydyddol ac Ymchwil
Commission for Tertiary Education and Research

Dull o Fonitro

Trosolwg

1. Cefndir

- 1.1. Mae'r adran hon yn nodi dull Medr o fonitro'r modd y cydymffurfir ag Amodau Cofrestru a Chyllid o dan Ddeddf Addysg Drydyddol ac Ymchwil (Cymru) 2022. Mae'n rhan o'n Fframwaith Rheoleiddio ehangach ac yn adlewyrchu'r gwaith a wnaed yn ystod cam cyntaf datblygiad Medr fel y corff cyllido a rheoleiddio ar gyfer addysg drydyddol yng Nghymru.
- 1.2. Mae ein dull gweithredu, fel a nodir yn y ddogfen hon, yn adlewyrchu dealltwriaeth gyffredin bod yn rhaid i fonitro effeithiol fynd y tu hwnt i gasglu data neu orfodi. Dylai alluogi rheoleiddio deallus, cymesur, seiliedig-ar-risg sy'n diogelu dysgwyr, yn rhoi cymorth i arloesi, ac yn parchu ymreolaeth ac amrywiaeth darparwyr addysg drydyddol Cymru.

2. Egwyddorion sy'n sail i'n dull o fonitro

- 2.1. Caiff ein dull monitro ei arwain gan set o egwyddorion sy'n adlewyrchu ein dyletswyddau statudol, ein gwerthoedd rheoleiddiol, a'r adborth a gafwyd gan y sector yn ystod yr ymgynghoriad. Mae'r egwyddorion hyn yn tanseilio ein holl weithgarwch monitro ac yn goleuo'r ffordd rydym yn gweithio gyda darparwyr.
- 2.2. **Cymesuredd**
 - 2.2.1. Byddwn yn sicrhau bod cwmpas, mynychder a dwyster ein gweithgarwch monitro'n gymesur â lefel y risg a gwerth rheoleiddiol yr wybodaeth y mae ei hangen arnom. Mae hyn yn golygu cyfeirio ein hymdrechion at ble y mae eu hangen fwyaf ac osgoi baich diangen ar ddarparwyr sy'n dangos sicrwydd mewnol cryf, cydymffurfedd parhaus, a llywodraethu aeddfed.

2.3. **Barn Seiliedig-ar-Risg**

2.3.1. Bydd ein penderfyniadau monitro'n cael eu llywio gan risg - y risg gynhenid sy'n gysylltiedig ag amodau penodol, a'r risg asesedig a gyflwynir gan gyd-destun penodol darparwr. Byddwn yn tynnu ar ystod o ffynonellau gwybodaeth, gan gynnwys data, ffurflenni sicrwydd blynyddol, adborth dysgwyr, digwyddiadau adroddadwy ac ymgysylltu, i ffurfio darlun cyflawn o risg sefydliadol. Bydd ein barnau ynglŷn â risg yn seiliedig ar dystiolaeth, yn ymatebol, ac yn cael eu hadolygu'n rheolaidd. Yn bwysig, byddant yn ystyried nid dim ond y tebygolrwydd o beidio â chydymffurfio, ond hefyd yr effaith bosibl ar ddysgwyr, hyder y cyhoedd, a sefydlogrwydd y sector cyfan.

2.4. **Eglurder a thryloywder**

2.4.1. Rydym wedi ymrwmo i ddarparu gwybodaeth eglur, gyson am ein disgwyliadau a'n prosesau monitro. Dylai darparwyr wastad ddeall:

- pa wybodaeth yr ydym yn ei chasglu a pham
- sut y bydd yn cael ei defnyddio i oleuo ein penderfyniadau rheoleiddio
- pa un a yw ymgysylltu yn rhan o weithgarwch arferol neu ymateb i bryder

2.4.2. Byddwn yn cyhoeddi arweiniad i roi cymorth i ddeall ein gweithgareddau monitro a byddwn yn dryloyw ynghylch y berthynas rhwng monitro a chydymffurfio, cyllid, ac unrhyw gamau dilynol posibl. Wrth wneud hynny, ein nod yw meithrin ymddiriedaeth ynom ni fel rheoleiddiwr a chyllidwr.

2.5. **Dim syrpreisys ac ymgysylltu cynnar**

2.5.1. Rydym yn disgwyl i ddarparwyr ymgysylltu â ni cyn gynted â phosibl lle cyfyd risg i gydymffurfio, budd dysgwyr, neu hyder y cyhoedd. Yn ein tro, byddwn ninnau'n cyfathrebu'n glir ac mewn da bryd lle'r ydym yn ystyried y gallai fod mwy o risg neu lle'r ydym yn bwriadu cynyddu ein hymgysylltiad. Mae ein dull wedi'i wreiddio mewn egwyddor "dim syrpreisys": po gynharaf y codir mater, po fwyaf yw'r cyfle i'w ddatrys ar y cyd ac yn gymesur. Wrth gwrs, efallai y bydd eithriadau i hyn, lle na ellir rhagweld digwyddiadau neu newidiadau.

2.6. **Ymreolaeth Sefydliadol**

2.6.1. Rydym yn cydnabod ac yn parchu ymreolaeth sefydliadau ac amrywiaeth trefniadau cenhadaeth a llywodraethu ar draws sector addysg drydyddol Cymru. Nid offeryn i lywio strategaeth sefydliadol yw monitro, ac nid yw wedi'i fwriadu i orfodi unffurfiaeth. Ein rôl yw dwyn darparwyr i gyfrif am fodloni amodau wedi'u diffinio'n glir - nid cyfarwyddo sut y maent yn gweithredu'n fewnol neu'n pennu eu blaenoriaethau.

2.7. **Cymorth i Wella'n Barhaus**

2.7.1. Er bod cydymffurfio'n ganolog i'n rôl statudol, rydym hefyd o'r farn bod monitro'n fodd i hyrwyddo gwelliant ar draws y sector. Trwy'r wybodaeth a gesglir gennym, a'r sgysiau yr ydym yn eu cynnal, rydym yn amcanu at adnabod patrymau, amlygu arfer da, a chynorthwyo darparwyr i gryfhau eu systemau a'u prosesau eu

hunain. Fydd ein hymgysylltiad a darparwyr yn fyfyrion ac yn flaengar – yn gyfle i ddarparwyr rannu eu hasesiadau eu hunain o risg a pherfformiad, ac i Medr gynnig mewnwediadau, cymorth neu gyngor. Os ydym yn ymyrryd oherwydd diffyg cydymffurfio posibl, byddwn yn glir yn ein cyfathrebiadau ac o ran y camau gweithredu y mae angen i ddarparwr eu cymryd i fynd i'r afael â'r materion hynny.

3. Y Model Monitro Cyfunol

3.1. Yn dilyn ymgynghori helaeth â'r sector, mae Medr wedi datblygu model cyfunol o fonitro sy'n tynnu ar gryfderau'r ddau opsiwn gwreiddiol a gyflwynwyd yn ein hymgynghoriad cyntaf yn 2025. Mae'r model hwn yn sail i sut y byddwn yn asesu cydymffurfedd â'r Amodau Cofrestru a Chyllid, a sut y byddwn yn ymgysylltu â darparwyr i adnabod risg, cefnogi gwelliant, a diogelu dysgwyr a budd y cyhoedd.

3.2. Mae'r dull hwn yn fwriadol yn cyfuno goruchwyliaeth seiliedig-ar-sicrwydd gydag ymgysylltu ehangach.

3.3. Cyd-ddatblygu a mireinio'r model

3.3.1. Fel a ddwedwyd, cafodd y model hwn ei ddatblygu gyda mewnbwn sylweddol gan y sector, a bydd yn parhau i esblygu trwy weithgarwch pellach i'w ddatblygu ar y cyd. Rydym yn ymrwymedig i gydweithio'n agos gyda darparwyr i fireinio dyluniad a gweithrediad ein gweithgareddau monitro - gan gynnwys fformat Ffurflenni Sicrwydd Blyneddol, defnyddio ymgysylltu, a datblygu canllawiau ategol. Lle y bo'n briodol, byddwn yn treialu agweddau ar y model i sicrhau eu bod yn gallu gweithio'n ymarferol, yn gymesur ac yn effeithiol.

3.4. Cyfuno sicrwydd ac ymgysylltu

3.4.1. Mae ein gweithgarwch seiliedig-ar-sicrwydd yn canolbwyntio ar gadarnhau bod amodau'n cael eu bodloni. Mae hyn yn cynnwys mecanweithiau ffurfiol fel y Ffurflen Sicrwydd Flynyddol, y gofyniad i ddarparwyr hunanadrodd am ddigwyddiadau difrifol a digwyddiadau hysbysadwy trwy ein proses Digwyddiadau Adroddadwy, a defnyddio data i fonitro perfformiad neu adnabod meysydd a allai fod un achos pryder.

3.4.2. Mae ein datganiad ymyrryd yn nodi sut a phryd y gallem ymyrryd ar wahanol adegau, lle gall materion cydymffurfio godi.

3.4.3. Ar wahân i hyn, efallai y byddwn yn ennyn ymgysylltiad darparwyr â gweithgareddau nad ydynt wedi canolbwyntio ar gydymffurfio. Nad yw'r ymgysylltiadau yma yn gyfarwyddol, sy'n sensitif i'r cyd-destun ac sy'n galluogi darparwyr i fyfyrion ar eu perfformiad eu hunain, codi materion sy'n dod i'r amlwg, ac ymgysylltu â ni ynghylch heriau a rennir o fewn y system yw'r ymgysylltiadau hyn. Yn hollbwysig, nid asesiadau o gydymffurfio yw'r sgysiau hyn. Maent wedi'u bwriadu i feithrin natur agored, rhoi cymorth i adnabod risg yn gynnar, a hybu cyd-ddealltwriaeth. Pan fydd ymgysylltu strategol yn digwydd, bydd ei hyd a'i led yn cael ei bennu'n glir ymlaen llaw, gyda diben tryloyw a dim awgrym o bryder rheoleiddiol.

3.4.4. Mae'r strwythur deuol hwn yn sicrhau y gall ein gweithgareddau monitro gyflawni ein dyletswyddau sicrwydd statudol ac ategu diwylliant ehangach o wella ar draws y sector.

3.5. **Monitro ar draws pob amod**

3.5.1. Rhaid i ddarparwyr fodloni'r holl Amodau Cofrestru a Chyllid sy'n berthnasol iddynt – pa un a ydynt yn cael eu cyllido ynteu wedi'u cofrestru. Mae'r gofyniad hwnnw'n gyffredinol. Fodd bynnag, mae'r ffordd yr ydym yn monitro cydymffurfedd yn fwriadol yn amrywiol. Mae gwahanol amodau'n dwyn gwahanol fathau a lefelau o risg reoleiddiol, a bydd ein goruchwyliaeth yn adlewyrchu hynny. Er enghraifft, mae rhai amodau'n galw am fonitro mwy rheolaidd neu strwythuredig. Efallai y bydd eraill yn golygu mai dim ond lle mae risgiau penodol yn codi y mae gofyn ymgysylltu'n weithredol. Bydd pob amod yn amlinellu ein dull o oruchwyllo yn glir gyda hynny'n cael ei ddogfennu yn yr adran monitro parhaus o dan bob amod.

3.5.2. Rydym yn aseinio gweithgareddau monitro i bob amod yn seiliedig ar yr anghenion gydymffurfio o'r amodau, ac rydym yn teilwra ein hymgysylltiad â phob darparwr gan ddibynnu ar raddfa, risg a chyd-destun. Gall yr offer a ddefnyddiwn gynnwys Ffurflenni Sicrwydd Blynnyddol, hunanadrodd, casglu a dadansoddi data mewn modd wedi'i dargedu, neu ymgysylltu â darparwyr. Caiff y fframwaith sy'n nodi'r cysylltiadau hyn - rhwng pob amod a'i fecanweithiau monitro cysylltiedig - ei gyhoeddi yn y ddogfen hon.

3.5.3. Mae'r strwythur hyblyg hwn yn sicrhau cysondeb o ran disgwyliadau, gan ein galluogi i weithredu'n gymesur ac osgoi baich diangen.

3.6. **Dull seiliedig-ar-risg a chymesur**

3.6.1. Bydd ein defnydd o wybodaeth fonitro wastad wedi'i wreiddio yn y cyd-destun. Bydd data, Ffurflenni Sicrwydd Blynnyddol, a mewnbynnau eraill yn cael eu hadolygu yng ngoleuni amgylchiadau sefydliadol, ac ni fyddant yn cael eu dehongli ar wahân. Ni fyddwn yn defnyddio trothwyon na metrigau perfformiad awtomataidd i gychwyn camau rheoleiddio heb fynd ati yn gyntaf i geisio deall y cyd-destun ehangach. Pan fydd pryderon yn codi, byddwn yn ennyn ymgysylltiad darparwyr ar adeg gynnar ac mewn modd adeiladol, gyda'r nod o atal yr angen i uwchgyfeirio a chefnogi datrysiad. Y nod yw cynnal hyder yn y system gan hefyd gynnal tegwch a chydymddiriedaeth.

3.6.2. Rydym hefyd yn cydnabod pwysigrwydd eglurder ynglŷn â'r hyn sy'n digwydd pan fydd monitro'n datgelu problem bosibl. Pan fo gofyn cymryd camau dilynol byddwn yn cyfleu hyn yn glir. Ein nod bob amser yw sicrhau bod darparwyr yn deall yr hyn sy'n digwydd a pham, ac osgoi syrpreisys.

4. **Sut y mae'r model yn gweithio'n ymarferol**

4.1. Mae ein model monitro'n cynnwys cydrannau rhyng-gysylltiedig sy'n gweithio gyda'i gilydd i ategu goruchwyliaeth gymesur, sy'n seiliedig ar risg. Caiff y ffordd yr ydym yn monitro'r amodau hynny ei siapio gan gyfuniad o risg reoleiddiol a chyd-destun darparwr.

4.2. Mae'r model yn gweithredu ar draws pedair haen eang:

1. Monitro amodau

Mae gan bob amod ei broffil monitro ei hun. Mae rhai'n galw am fewnbynnau rheolaidd (fel data neu sicrwydd), tra bo eraill yn cael eu monitro trwy ymgysylltu cyfnodol neu ymgysylltu a sbardunir gan risg. Mae'r mecanweithiau monitro sy'n gysylltiedig â phob amod - megis Ffurflenni Sicrwydd Blynyddol, ymgysylltu â darparwyr, neu hunanwerthuso – yn gymesur â lefel y risg reoleiddiol a'r effaith bosibl ar ddysgwyr. Mae'r rhain wedi'u nodi'n fanwl yn y fframwaith monitro cysylltiedig.

2. Mecanweithiau craidd a llifoedd gwybodaeth

Disgwylir i ddarparwyr gymryd rhan mewn prosesau strwythuredig fel y Ffurflen Sicrwydd Flynyddol a'r mecanwaith Digwyddiadau Adroddadwy. Rydym hefyd yn casglu data trwy ffurflenni wedi'u targedu a setiau data cyhoeddus. Gall ffynonellau gwybodaeth eraill gynnwys cwynion gan ddysgwyr, cwynion yn erbyn darparwyr, adroddiadau gan drydydd partïon, a sgysiau ymgysylltu strategol. Mae gwybodaeth o'r sianeli hyn yn goleuo ein dealltwriaeth am gydymffurfedd darparwyr unigol a thueddiadau ehangach o fewn y sector.

3. Asesu a ffurfio barn ynglŷn â risg

Dygir gwybodaeth fonitro ynghyd i ffurfio darlun cyfannol o risg y darparwr. Mae hyn yn cynnwys risg darparwr-benodol (e.e. pryderon sy'n dod i'r amlwg ynghylch cynaliadwyedd ariannol neu lywodraethu a rheoli) a risg ar lefel y system (e.e. patrymau sy'n dod i'r amlwg ar draws nifer o ddarparwyr). Nid yw ein hasesiad yn fformiwlaig nac yn awtomataidd. Rydym yn defnyddio tystiolaeth a chyd-destun i oleuo ein barn wrth benderfynu a oes angen sylw rheoleiddiol manylach, ynteu a yw goruchwyliaeth bresennol yn parhau i fod yn briodol.

4. Ymateb ac ymgysylltu rheoleiddiol

Pan adnabyddir pryderon, gallwn ymateb trwy ofyn am eglurhad, gofyn am wybodaeth ychwanegol, cychwyn gweithgarwch ymgysylltu wedi'i dargedu, neu - lle y bo'n briodol - uwchgyfeirio i brosesau rheoleiddio ffurfiol. Lle nad oes unrhyw bryderon yn codi, efallai y byddwn yn cynnal ymgysylltiad ysgafn neu'n newid y ffocws er mwyn rhoi sylw i wella thematig/ar lefel y system.

5. Ffynonellau Gwybodaeth Fonitro

- 5.1. Mae ein gweithgarwch monitro'n tynnu ar ystod eang o ffynonellau gwybodaeth a thystiolaeth. Mae'r rhain yn ein galluogi i ffurfio darlun cytbwys a chymesur i ddangos a yw darparwyr yn bodloni eu Amodau Cofrestru a/neu Gyllid, ac a oes unrhyw bryder rheoleiddiol neu risg reoleiddiol yn dod i'r amlwg.
- 5.2. Mae pob ffynhonnell yn cyfrannu'n wahanol - mae rhai'n strwythuredig ac yn ffurfiol, tra bo eraill yn cynnig signalau meddalach neu'n cynnig mewnwelediad cyd-destunol. Gyda'i gilydd, maent yn tanategu ein model cyfunol gan gefnogi sicrwydd a rhoi cymorth i adnabod risg ar adeg gynnar.

5.3. Ffurflen Sicrwydd Flynyddol

- 5.3.1. Hunan-ddatganiad strwythuredig a gyflwynir gan ddarparwr ac a gymeradwyir yn ffurfiol gan ei swyddog atebol a'i gorff llywodraethu (neu gorff cyfwerth) yw'r Ffurflen Sicrwydd Flynyddol. Mae'n ei gwneud yn ofynnol i ddarparwyr gadarnhau, yn seiliedig ar ddadansoddiad cadarn o dystiolaeth, eu bod wedi adolygu eu cydymffurfedd â'r amodau sy'n berthnasol iddynt, ac wedi eu sicrhau eu hunain eu bod yn parhau i gydymffurfio â'r Amodau Cofrestru a/neu Gyllid; neu i adnabod yn eu ffurflen unrhyw feysydd lle mae eu hadolygiad mewnol yn dynodi nad ydynt yn cydymffurfio a'r camau y maent yn eu cymryd mewn ymateb.
- 5.3.2. Bob blwyddyn wrth gomisiynu'r Ffurflen Sicrwydd Flynyddol, byddwn yn dynodi pa dystiolaeth ychwanegol y gallai fod ei hangen arnom i gadarnhau'r sicrwydd. Byddwn hefyd yn gofyn i ddarparwyr fel rhan o'u Ffurflen Sicrwydd Flynyddol ddarparu unrhyw ddiweddariadau am newidiadau, heriau neu risgiau perthnasol. Mae hwn yn fecanwaith sicrwydd craidd sy'n berthnasol i bob darparwr sy'n ddarostyngedig i'r Amodau Cofrestru a/neu Gyllid. Mae'n rhoi cyfle blynyddol i bob darparwr gynnal eu hasesiad mewnol trylwyr eu hunain, i fyfrio ynglŷn â pherfformiad, cadarnhau eu sicrwydd eu hunain, a rhybuddio Medr am unrhyw feysydd lle mae gofyn ymgysylltu ymhellach.

5.4. Arolygon dysgwyr

- 5.4.1. Mae Medr yn defnyddio canfyddiadau o arolygon dysgwyr i gael mewnwelediad i brofiad, boddhad a phryderon dysgwr. Ceir Arolwg Cenedlaethol o Fyfrwyr sydd wedi hen ennill ei blwyf mewn addysg uwch, ac rydym yn bwriadu datblygu arolygon myfyrwyr ar draws y sector trydyddol ehangach. Gall canlyniadau'r arolygon hyn ddarparu dangosyddion defnyddiol o ansawdd, tegwch a llesiant, yn enwedig pan fyddant yn cael eu triogli â data arall. Gall canlyniadau arolygon hefyd oleuo ein blaenoriaethau thematig neu amlygu darparwyr lle gallai ymgysylltu ychwanegol fod yn werthfawr.

5.5. Asesiad ansawdd allanol

- 5.5.1. Ar gyfer darparwyr sy'n destun arolygiad gan Estyn neu adolygiad gan yr Asiantaeth Sicrhau Ansawdd ar gyfer Addysg Uwch (QAA), mae'r asesiadau allanol hyn yn cyfrannu at ein dealltwriaeth am ansawdd, arweinyddiaeth a deilliannau dysgwyr. Nid yw Medr yn dyblygu'r prosesau hyn ond bydd yn ystyried eu deilliannau lle y bo'n berthnasol i'n hamodau a'n swyddogaethau rheoleiddio ni. Pan fydd Estyn neu QAA yn adnabod pryderon sylweddol, efallai y byddwn yn ceisio sicrwydd pellach gan y darparwr neu'n archwilio a ddynodir unrhyw fater cydymffurfio.
- 5.5.2. Fel a nodir yn y Fframwaith Ansawdd, rydym yn ymrwymedig i weithio gyda darparwyr i sicrhau bod dulliau asesu ansawdd allanol yn y dyfodol yn ychwanegu gwerth ac effaith i ddarparwyr.

5.6. Monitro Gwybodaeth Gyhoeddus

- 5.6.1. Gall Medr fonitro gwybodaeth gyhoeddus, er enghraifft gwybodaeth a gyhoeddir ar wefannau darparwyr, gan gynnwys eglurder, cywirdeb a hygyrchedd gwybodaeth a

gyflwynir i ddysgwyr presennol a darpar ddysgwyr. Mae hyn yn helpu i sicrhau cydymffurfedd ag amodau rheoleiddiol, megis yr Amodau Cofrestru hynny sy'n ymwneud â gwybodaeth a ddarperir i ddarpar ddysgwyr a therfynau ffioedd. Efallai y byddwn yn gofyn am newidiadau lle mae gwybodaeth sy'n ofynnol ar goll neu'n aneglur, neu lle gall cynnwys awgrymu achosion posibl o dorri amodau cofrestru.

5.7. **Monitro Cwynion**

- 5.7.1. Rydym yn adolygu cwynion a gyflwynir yn erbyn darparwyr i Medr yn rheolaidd ar gyfer materion arwyddocaol, yn enwedig yn achos materion systemig neu risgiau difrifol i gydymffurfio. Gall cwynion fod yn ddangosydd pwysig ar gyfer problemau posibl ar draws nifer o amodau. Pan fo achosion yn teilyngu hynny ac yn perthyn i'n cylch gwaith rheoleiddio, byddwn yn ymgysylltu'n uniongyrchol â'r darparwr dan sylw i gael sicrwydd a gellir bwydo gwybodaeth i mewn i brosesau risg a sicrwydd ehangach a phrosesau ymyrryd lle y bo'n briodol.

5.8. **Digwyddiadau Adroddadwy**

- 5.8.1. Rhaid i ddarparwyr hysbysu Medr am Ddigwyddiadau Adroddadwy — mae hyn yn cynnwys digwyddiadau difrifol a digwyddiadau hysbysadwy a allai effeithio ar gydymffurfio, e.e. digwyddiadau fel materion ariannol mawr, achosion cyfreithiol, methiannau mewn arweinyddiaeth neu lywodraethu, neu dorri rhwymedigaethau statudol.
- 5.8.2. Mae'r broses Digwyddiadau Adroddadwy yn rhan greiddiol o'n model monitro. Mae'n ei gwneud yn bosibl ymateb yn gynnar, mewn modd cymesur i faterion sy'n dod i'r amlwg ac yn ategu diwylliant o ymddiriedaeth, natur agored ac atebolrwydd. Darperir manylion atodol i helpu darparwyr i benderfynu pryd y mae adrodd yn ofynnol.

5.9. **Monitro Data**

- 5.9.1. Rydym yn defnyddio data a gyhoeddwyd neu a gyflwynwyd i Medr i fonitro dangosyddion allweddol sy'n berthnasol i'n hamodau rheoleiddiol - megis cyfranogiad, parhad, deilliannau, neu dueddiadau ariannol. Rydym yn bwriadu datblygu ein setiau data dros amser i roi data cadarn a chynhwysfawr ar ddeilliannau dysgwyr y gellir ei gyhoeddi i ategu tryloywder ynghylch perfformiad darparwyr. Nid yw data byth yn cael ei ystyried ar ei ben ei hun ac mae'n cael ei ddehongli yn ei gyd-destun. Pan fydd data'n awgrymu risg bosibl neu danberfformiad posibl, efallai y byddwn yn ceisio gwybodaeth ychwanegol neu'n ei ddefnyddio i flaenoriaethu gweithgarwch ymgysylltu pellach.

5.10. **Sicrwydd Annibynnol**

- 5.10.1. Efallai y byddwn hefyd yn ystyried sicrwydd trydydd parti a gafwyd gan ddarparwyr, megis cyrff rheoleiddio eraill, archwiliadau mewnol, gwerthusiadau allanol, neu adolygiadau arbenigol. Gall y rhain ategu hunanwerthusiad darparwr o gydymffurfedd a gallant gyfrannu at ein dealltwriaeth ni am sut y mae risgiau'n cael eu hadnabod a'u rheoli'n fewnol. Lle y bo'n berthnasol, efallai y byddwn yn gofyn i ddarparwyr rannu canfyddiadau neu gamau gweithredu allweddol sy'n codi o adolygiadau o'r fath ac unrhyw gynlluniau gweithredu cysylltiedig.

5.11. **Gweithgareddau Ymgysylltu**

- 5.11.1. Mae gweithgareddau ymgysylltu Medr ar lefel y sector a darparwr yn ffynhonnell gwybodaeth fonitro hefyd. Mae'r rhain yn cynnwys cyfarfodydd rheolaidd, ymatebion ymgynghori, ac adborth anffurfiol. Mae'r sgysiau hyn yn helpu i ddwyn materion i'r amlwg, eglurhau bwriad, ac ategu ein dealltwriaeth am gyd-destun darparwr.

5.12. **Hunanwerthuso**

- 5.12.1. Mae Medr yn annog darparwyr i gynnal hunanwerthusiad mewnol rheolaidd, o'u perfformiad ac o'r ffordd y maent yn bodloni'r Amodau Cofrestru a Chyllid. Mae hunanwerthuso'n ategu ymarfer adfyfyriol ac yn cryfhau gallu darparwyr i ragweld a rheoli risg. Mewn llawer o achosion, bydd hyn yn tynnu ar brosesau hunanwerthuso presennol – er enghraifft y rhai a gynhelir ar gyfer Estyn neu QAA. Efallai y byddwn yn ei gwneud yn ofynnol i ddarparwyr rannu agweddau ar eu hunanwerthusiad eu hunain yng nghyd-destun ein Ffurflenni Sicrwydd Blyneddol. Amlinellir y rhain yn yr adrannau monitro ar gyfer pob amod.

6. Dulliau monitro fesul amod

Amod	Cynaliadwyedd Ariannol	Llywodraethu a Rheoli	Gwybodaeth a Ddarperir i Ddarpar Fyfyrrwyr	Proses Digwyddiadau Adroddadwy	Statws Elusennol	Hysbysu ynghylch Newidiadau	Amod Terfynau Ffioedd	Ystyriaeth i Gyngor ac Arweiniad	Trefniadau Dilysu
Math o Amod:	Cofrestru a Chyllid	Cofrestru a Chyllid	Cofrestru yn Unig	Y Naill na'r Llall - Proses	Cofrestru yn Unig (craidd)	Cofrestru yn Unig	Cofrestru yn Unig (craidd)	Cofrestru a Chyllid	Cofrestru yn Unig
Cychwynnol ynteu Parhaus:	Cychwynnol a Pharhaus	Cychwynnol a Pharhaus	Cychwynnol a Pharhaus	Y Naill na'r Llall - Proses	Cychwynnol a Pharhaus	Parhaus	Parhaus	Parhaus	Cychwynnol a Pharhaus
Ffurflen Sicrwydd Flynyddol	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
Arolygon dysgwyr									
Adolygiadau Estyn/QAA									✓
Monitro gwybodaeth sydd ar gael yn gyhoeddus	✓		✓				✓		
Monitro Cwynion		✓	✓	✓			✓	✓	✓
Digwyddiadau Adroddadwy	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
Monitro data	✓	✓	✓		✓	✓	✓	✓	✓
Ffynonellau Sicrwydd Annibynnol		✓	✓	✓	✓				
Gweithgareddau Ymgysylltu	✓	✓							
Hunanwerthuso	✓								✓

Amod	Gwybodaeth, Cynhorthwy a Mynediad	Gweithdrefnau cwynion	Cyfle cyfartal	Cod ymgysylltu â dysgwyr	Cynlluniau diogelu dysgwyr	Ansawdd - Cydymffurfio â'r Fframwaith Ansawdd	Lles staff a myfyrwyr	Y Gymraeg
Math o Amod:	Cofrestru a Chyllid	Cofrestru a Chyllid	Cofrestru a Chyllid	Cofrestru a Chyllid	Cofrestru a Chyllid	Cofrestru a Chyllid	Cofrestru a Chyllid	Cofrestru a Chyllid
Cychwynnol ynteu Parhaus?	Parhaus	Parhaus	Parhaus	Parhaus	Parhaus	Cychwynnol a Pharhaus	Cychwynnol a Pharhaus	Parhaus
Ffurflen Sicrwydd Flynyddol	✓	✓	✓	✓		✓	✓	✓
Arolygon dysgwyr			✓	✓		✓	✓	✓
Adolygiadau Estyn/QAA			✓	✓		✓	✓	✓
Monitro gwybodaeth sydd ar gael yn gyhoeddus		✓			✓			
Monitro Cwynion		✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
Digwyddiadau Adroddadwy		✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
Monitro data	✓	✓	✓		✓	✓	✓	✓
Ffynonellau Sicrwydd Annibynnol	✓							
Gweithgareddau Ymgysylltu			✓	✓	✓	✓	✓	✓
Hunanwerthuso			✓			✓	✓	

7. Defnyddio Monitro i Oleuo Penderfyniadau Rheoleiddiol

7.1. Nid yw monitro'n ddiben ynddo'i hun. Modd ydyw i Medr sicrhau bod yr Amodau Cofrestru a Chyllid yn cael eu bodloni, bod dysgwyr yn cael eu diogelu, a bod risgiau sy'n dod i'r amlwg yn gallu cael eu hadnabod a'u datrys yn gynnar. Y rhan fwyaf o'r amser, mae gweithgarwch monitro'n cadarnhau cydymffurfedd ac nid oes unrhyw gamau pellach yn ofynnol mewn ymateb iddo. Fodd bynnag, pan gyfyd pryderon, efallai y bydd angen i ni ymateb. Mae ein dull o ddehongli a gweithredu ar fonitro gwybodaeth yn cael ei arwain gan dair egwyddor allweddol: cymesuredd, cyd-destun, ac eglurder.

7.2. Adnabod pryderon posibl

7.2.1. Gall monitro ddatgelu materion posibl mewn nifer o ffyrdd - er enghraifft, trwy dueddiadau sy'n dod i'r amlwg mewn data, digwyddiadau adroddadwy, cwynion, Ffurflenni Sicrwydd Blyneddol, neu hunanwerthuso. Nid ydym yn dibynnu ar ffynonellau gwybodaeth unigol; yn hytrach, rydym yn asesu tystiolaeth yn holistaidd ac yng ngoleuni cyd-destun y darparwr. Mewn llawer o achosion, efallai y bydd pryder posibl yn syml yn sbarduno cyswllt anffurfiol neu gais am eglurhad.

7.2.2. Gall pryderon ymwneud ag amod penodol (e.e. cynaliadwyedd ariannol, diogelu dysgwyr, cywirdeb gwybodaeth), neu gallant fod yn ehangach a golygu bod gofyn cael darlun trawsbynciol o weithrediadau'r darparwr. Bydd ein hymateb yn adlewyrchu natur, difrifoldeb a disyfydrwydd y mater.

7.3. Eglurhad ac ymgysylltu'n gynnar

7.3.1. Pan fyddwn yn adnabod risg bosibl i gydymffurfio, ein cam cyntaf fel arfer fydd ceisio rhagor o wybodaeth. Gall hyn fod ar ffurf cais am eglurhad neu ragor o wybodaeth, sgwrs, neu gyfarfod strwythuredig. Y pwrpas yw deall yr hyn sy'n digwydd, a oes pryder rheoleiddiol gwirioneddol, a beth (os o gwbl) y mae'r darparwr eisoes yn ei wneud i reoli'r sefyllfa. Byddwn yn cyfleu cwmbras yr ymgysylltiad hwn yn glir ac yn dryloyw. Bydd darparwyr yn cael y cyfle i ymateb, esbonio, neu gyflwyno tystiolaeth ychwanegol cyn y gwneir unrhyw benderfyniad ynglŷn â'r camau nesaf. Mae ymgysylltu'n gynnar yn nodwedd allweddol ar ein dull seiliedig-ar-risg - mae'n helpu i atal materion rhag cael eu huwchgyfeirio ac yn rhoi cymorth i'w datrys ar y lefel isaf sy'n briodol, gan felly ein galluogi i fynd i'r afael â materion trwy ddull cydweithredol.

7.4. Penderfynu ar yr ymateb priodol

7.4.1. Os cadarnheir achos posibl o dorri amod, neu os oes digon o dystiolaeth o risg berthnasol, efallai y byddwn yn penderfynu cychwyn proses reoleiddio fwy ffurfiol. Gallai hyn gynnwys ymyriadau penodedig a nodir yn y pwerau Datganiad Ymyrryd neu ymyriadau amhenodedig eraill. Nid ar chwarae bach y cymerir y camau hyn a byddant bob amser wedi'u gwreiddio mewn tystiolaeth, yn cael eu harwain gan degwch gweithdrefnol, ac yn cyd-fynd â'n pwerau ymyrryd. Mewn achosion lle nad yw pryder yn dynodi bod amod wedi cael ei dorri, ond ei fod yn amlygu maes ar gyfer gwella neu ddysgu ar lefel y sector, efallai y byddwn yn darparu adborth, yn argymhell newidiadau, neu'n rhannu mewnwelediad dienw i ategu datblygiad y system gyfan trwy gynnal neu arweiniad.

7.5. Cyfleu penderfyniadau a chanlyniadau

- 7.5.1. Rydym ym ymrwymedig i dryloywder o ran sut y mae monitro'n arwain at benderfyniadau. Pan gymerir camau gweithredu ffurfiol, byddwn yn esbonio'r rhesymau a'r deilliannau disgwylidig. Pan nad yw'n ofynnol gweithredu, byddwn yn anelu at gau'r ddolen gyda'r darparwr fel eu bod yn ymwybodol bod y mater wedi'i ddatrys. Ni ddylai monitro byth deimlo fel proses gudd neu unochrog. Ein nod yw sicrhau bod darparwyr yn cael eu hysbysu, eu cynnwys a'u trin yn deg trwy gydol yr amser, a bod y system reoleiddio'n parhau i fod yn gymesur, yn rhagweladwy ac yn un yr ymddiriedir ynddi.

7.6. Uwchgyfeirio i Ymyrraeth

- 7.6.1. Pan fo monitro'n adnabod risg barhaus neu ddifrifol i gydymffurfio â'r amodau cofrestru neu gyllid a lle nad yw ymgysylltu'n gynnar neu eglurhad wedi datrys y mater - gall Medr uwchgyfeirio'r mater i broses reoleiddio ffurfiol. Nid yw uwchgyfeirio'n awtomatig. Fe'i defnyddir lle y bo'n gymesur, yn angenrheidiol, ac yn unol â'n dyletswyddau statudol. Mewn rhai achosion efallai y byddwn yn penderfynu peidio â chymryd camau ymyrryd. Gall hyn gynnwys, er enghraifft, lle mae darparwr eisoes yn gweithio i fynd i'r afael â'r mater, lle'r ydym yn cymryd camau perthnasol eraill neu lle'r ydym yn ystyried bod uwchgyfeirio'n anghymesur.
- 7.6.2. Rydym yn cydnabod bod darparwyr yn gweithredu mewn cyd-destunau cymhleth a newidiol, ac rydym yn amcanu at gefnogi datrysiad ar y cam cynharaf sy'n briodol, gan weithio ar y cyd gyda darparwyr lle bynnag y bo'n rhesymol ac yn briodol. Lle bynnag y bo'n briodol, ym marn Medr, byddwn yn ymgysylltu â darparwyr i geisio datrys materion cyn cychwyn ymyrraeth. Fodd bynnag, lle ceir tystiolaeth o dor-amod perthnasol, neu fethiant i ymateb yn briodol i risg, byddwn yn gweithredu.

7.7. Ein dull o ymyrryd a'r offer a'r pwerau sydd ar gael

- 7.7.1. Mae ein dull rheoleiddio'n ei gwneud yn glir y byddwn, lle y bo angen, yn cymryd camau wedi'u targedu sy'n seiliedig ar dystiolaeth i fynd i'r afael â diffyg cydymffurfio a pherfformiad gwael. Gall hyn fod trwy ddefnyddio ymyriadau statudol penodedig neu amhenodedig, neu gyfuniadau o'r rhain, fel y bo'n briodol. Nid yw ein dull yn gosbol, ond nid yw'n oddefol ychwaith. Lle y bo angen, byddwn yn symud yn gyflym i ddiogelu deilliannau dysgwyr, atal niwed, neu ddiogelu hyder y cyhoedd yn y system. Mae gwybodaeth am y pwerau ymyrryd a bennir gan Ddeddf 2022 wedi'i nodi yn Natganiad o Bwerau Ymyrryd Medr.
- 7.7.2. Mae'r sbectwm eang o bwerau ymyrryd a bennir yn Neddf 2022, ac a nodir yn Natganiad o Bwerau Ymyrryd Medr, yn sicrhau, pan fo angen i Medr gyflawni ymyrraeth reoleiddiol, y gall wneud hynny mewn modd cymesur yn unol â'n dull rheoleiddio a'n gwerthoedd. Goleuir hyn gan ffactorau sy'n cynnwys:
- **difrifoldeb** – Ar bwy y mae'r mater yn effeithio a beth yw maint a difrifoldeb yr effaith honno. Gellir ystyried yr effaith yn nhermau cwmipas a lefel unrhyw ddrwg i ddysgwyr, staff, arian cyhoeddus, enw da ac ati
 - **parhad** – Am faint o amser y mae'r mater wedi bod yn mynd rhagddo ac a yw'r mater yn un sy'n ailddigwydd

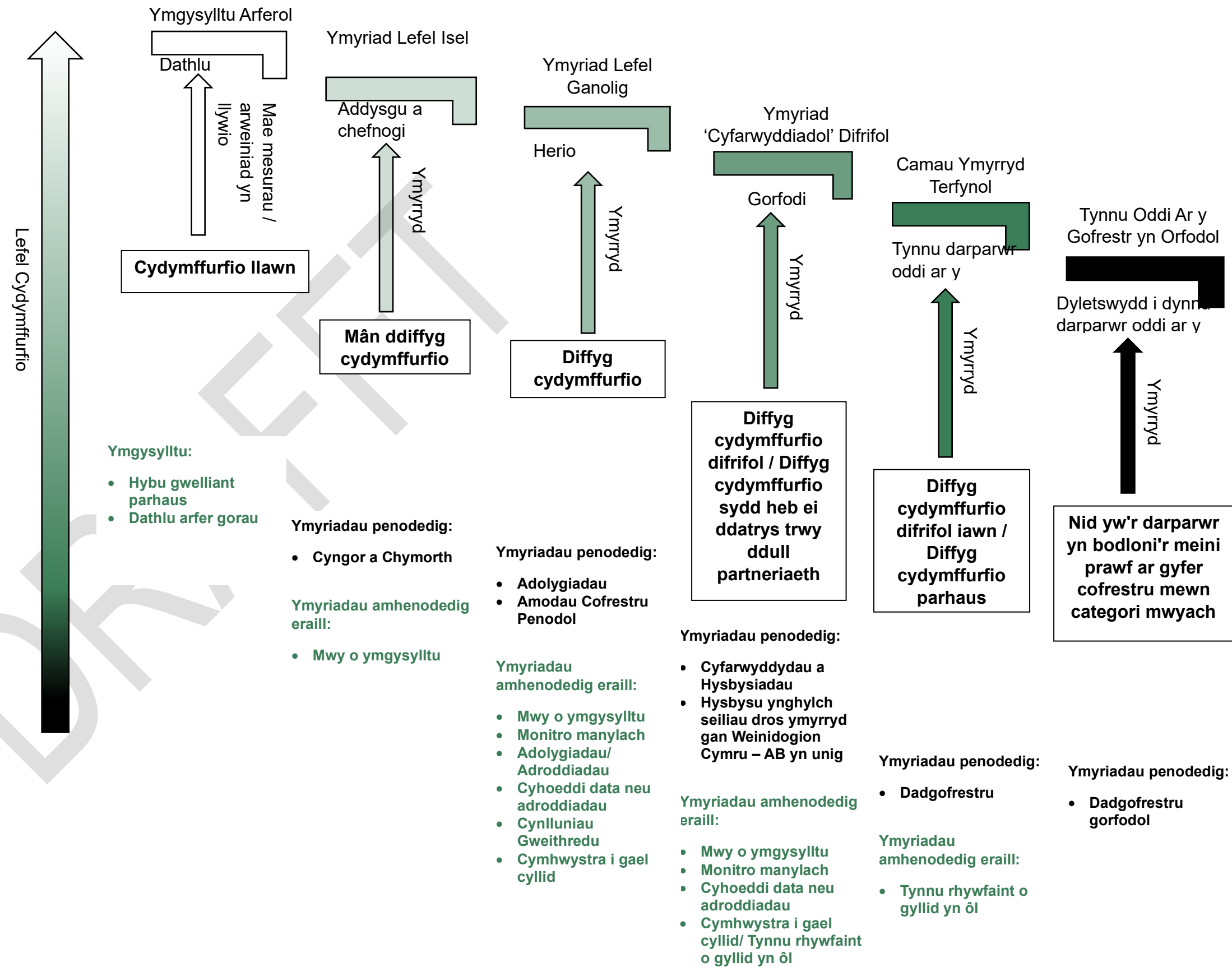
- **camau gweithredu'r darparwr** – Camau gweithredu y mae'r darparwr wedi'u cymryd i fynd i'r afael â'r mater
- **cyd-destun** - Yr hyn y mae ein cuddwybodaeth reoleiddiol ehangach yn ei ddweud wrthym
- **risg** – Y risg yn seiliedig gyda'r mater, y natur o'r diffyg cydymffurfio, gan gynnwys graddfa, tebygolïaeth ac effaith
- **dyletswyddau statudol** – Y goblygiadau ar gyfer dyletswyddau statudol Medr

7.7.3. Mae'r diagram isod yn darparu crynodeb o'r sbectrwm o ymyriadau sydd ar gael i Medr. Er rhwyddineb cyfeirio, mae'r sbectrwm hwn wedi cael ei gyflwyno fel Camau ar wahân, er y gall fod rhywfaint o niwlo a gorgyffwrdd rhwng Camau mewn gwirionedd. Er bod y sbectrwm hwn yn amlinellu pwerau ymyrryd Medr mewn modd llinol er mwyn eglurder, gellir eu defnyddio mewn unrhyw drefn a ddewisir gan Medr gan ddibynnu ar gyd-destun yr achos unigol. Dylid nodi nad yw'r enghreifftiau o ymyriadau amhenodedig yn y diagram yn rhestr gynhwysfawr.

DRAFT

8. Sbectrwm o ymyriadau rheoleiddiol

Gellir defnyddio ymyriadau mewn unrhyw drefn a gellir hepgor lefelau fel y bo'n briodol.

- 8.1. Gellir defnyddio holl bwerau ymyriadau penodedig Medr mewn perthynas â darparwyr cofrestredig, gyda chyingor a chymorth mewn perthynas ag ansawdd ac adolygiadau mewn perthynas ag ansawdd hefyd yn berthnasol i ddarparwyr eraill, fel a ganlyn:
- darparwyr allanol (darparwyr sy'n cyflwyno darpariaeth ar ran darparwyr cofrestredig)
 - darparwyr addysg bellach a hyfforddiant a gyllidir nad ydynt ar y gofrestr
 - chweched dosbarth mewn ysgolion a gyllidir trwy eu hawdurdod lleol; a
 - darpariaeth drydyddol arall yng Nghymru nad yw'n cael ei chyflwyno gan ddarparwyr cofrestredig neu a gyllidir
- 8.2. Mae dull Medr o ddefnyddio'r pwerau ymyriadau penodedig hyn wedi'i nodi yn y Datganiad o Bwerau Ymyrryd.
- 8.3. Fel a nodwyd uchod, gall Medr hefyd ddefnyddio ystod o ysgogiadau eraill nad ydynt wedi'u nodi'n benodol yn Neddf 2022 er mwyn ysgogi cydymffurfedd ag amodau cofrestru parhaus. Gellir cymhwyso'r ymyriadau amhenodedig hyn i bob darparwr addysg drydyddol a hyfforddiant cofrestredig neu a gyllidir ac maent yn cynnwys, ymhlith eraill:
- 8.3.1. **Ymgysylltu - ysgrifennu at ddarparwr a/neu gwrdd â hwy** - Gallai ymgysylltu gynnwys ysgrifennu at Bennaeth/Is-Ganghellor y darparwr neu uwch reolwr perthnasol arall (e.e. ei Gyfarwyddwr Cyllid) a/neu gwrdd â hwy. Lle y bo hynny'n briodol, gall hyn hefyd gynnwys ymgysylltu â Chadeirydd corff llywodraethu'r darparwr a/neu Gadeirydd pwyllgor perthnasol (e.e. Cadeirydd y Pwyllgor Archwilio), ac o bosibl y corff llywodraethu ehangach.
- 8.3.2. **Ei gwneud yn ofynnol bod darparwr yn cael ei fonitro'n fanylach** - Pan fo mater diffyg cydymffurfio penodol wedi cael ei adnabod, gellir gwneud mwy o ymgysylltu a monitro i sicrhau bod y darparwr yn cymryd pob cam rhesymol i fynd i'r afael â'r materion. **Mae hwn yn gam allweddol mewn ymyrraeth reoleiddiol.** Gallai monitro manylach fod ar ffurf mynychder adrodd a/neu gyfarfodydd sy'n fwy nag a fyddai'n digwydd fel arfer. Gall hefyd gynnwys cyflwyno gwybodaeth ychwanegol, na fyddai'n ofynnol fel arfer.
- 8.3.3. **Comisiynu adolygiad neu adroddiad** – Gall Medr gomisiynu adolygiad neu adroddiad lle'n ofynnol cael rhagor o wybodaeth am y materion cydymffurfio mewn darparwr. Gallai adolygiad neu adroddiad o'r fath oleuo'r camau gweithredu sydd i'w cymryd gan y darparwr i fynd i'r afael â diffyg cydymffurfio ac fe allai oleuo camau gweithredu pellach gan Medr, gan gynnwys penderfyniad ynglŷn â chychwyn ymyrraeth statudol neu beidio.
- 8.3.4. **Gofyn am gynllun gweithredu** – Gall Medr ofyn i'r darparwr ddatblygu cynllun gweithredu i fynd i'r afael â meysydd penodol sy'n achosi pryder. Efallai y bydd Medr yn disgwyl bod gan gorff llywodraethu'r darparwr rôl i gymeradwyo a goruchwyllo'r cynllun, gyda'r modd y cyflawnir y cynllun yn cael ei fonitro gan Medr neu ei asiantau. Os yw'r darparwr yn aflwyddiannus wrth gyflawni ei gynllun gweithredu, gallai hynny oleuo penderfyniad gan Medr ynglŷn â chychwyn ymyrraeth statudol neu beidio.

8.3.5. **Cyhoeddi data, cynlluniau neu adroddiadau** – Gall Medr gyhoeddi gwybodaeth sy'n amlygu diffyg cydymffurfio gan ddarparwr, lle ystyrir bod hynny'n briodol. Ymhlith mathau eraill o wybodaeth, gallai hynny fod ar ffurf data, megis data ar berfformiad. Gallai hefyd fod ar ffurf cynlluniau gweithredu i fynd i'r afael â diffyg cydymffurfio ac adroddiadau, megis adroddiad ar unrhyw adolygiad a gomisiynwyd gan Medr. Gall yr wybodaeth honno gael ei chyhoeddi gan Medr neu gyrff sy'n gweithredu ar ran Medr. Gall cyhoeddi gwybodaeth o'r fath amlygu methiannau, gan felly helpu darparwyr eraill i osgoi sefyllfaoedd tebyg, a gweithredu fel cymhelliant i'r darparwr fynd i'r afael â'i ddiffyg cydymffurfio. Gellir cyhoeddi gwybodaeth hefyd ochr yn ochr ag ymyriadau a bennir gan Ddeddf 2022.

8.3.6. **Rhannu gyda rheoleiddwyr eraill** - Lle y bo'n briodol, bydd Medr yn rhannu gwybodaeth am ddiffyg cydymffurfio gan ddarparwr gyda rheoleiddwyr eraill. Mae gan Medr ddyletswydd hefyd i wneud rhai cyrff llywodraethol yn ymwybodol o ddiffyg cydymffurfio perthnasol (e.e. UKVI, Prevent ac ati). Efallai y bydd amgylchiadau lle byddwn yn rhannu gwybodaeth gyda chyrrff eraill – er enghraifft Estyn neu QAA.

8.3.7. **Defnyddio cyllid** – Gall amodau neu drothwyon cyllid cyhoeddedig Medr olygu bod darparwr nad yw'n cydymffurfio yn anghymwys ar gyfer mathau perthnasol penodol o gyllid Medr. Gellir gwneud hyn i ddiogelu arian cyhoeddus a/neu i weithredu fel cymhelliant i'r darparwr fynd i'r afael â'i ddiffyg cydymffurfio. Efallai y bydd defnydd Medr o'i bwerau cyllido'n fwy neu'n llai fel bod diffyg cydymffurfio mwy difrifol yn arwain at anghymhwysra cymesur uwch i gael cyllid Medr.

8.4. Gall ymyriadau amhenodedig, fel yr enghreifftiau a nodir uchod, fod yn fodd allweddol i Medr allu gorfodi Amodau Cyllid ar gyfer darparwyr addysg drydyddol a hyfforddiant nad ydynt wedi'u cofrestru. Gallant hefyd fod yn ddewis arall posibl yn lle rhai ymyriadau a bennir yn Neddf 2022 (lle mae'r ymyriadau hynny ar gael) a gallant hefyd weithredu fel rhagflaenydd i ymyriadau o'r fath. Er enghraifft, gallai darparwr cofrestredig gael cyfle i gyflawni cynllun gweithredu, gyda methiant dilynol i gyflawni'r cynllun hwnnw yn arwain at sbarduno ymyriad a bennir yn Neddf 2022. Gellir defnyddio ysgogiadau amhenodedig, gan gynnwys monitro manylach a'r rhai sy'n gysylltiedig â chyllid, ochr yn ochr â defnyddio pwerau ymyriadau penodedig hefyd er mwyn ategu'r ymyriadau hynny a hybu cydymffurfedd. Ar gyfer darparwyr a gyllidir nad ydynt ar y gofrestr, efallai mai defnyddio pwerau cyllido fyddai'r ymyrraeth fwyaf llym y gellir ei chymhwyso gan Medr. Ar gyfer darparwyr addysg bellach, gall Gweinidogion Cymru hefyd gyflawni ymyriadau mwy difrifol a bennir yn Neddf 2022 mewn ymgynghoriad â Medr.

8.5. **Tryloywder a thegwch**

8.5.1. Bydd penderfyniadau i uwchgyfeirio i ymyrraeth wastad yn cael eu cyfleu'n eglur, gan ddarparu rhesymau a chyfleoedd i ddarparwyr ymateb. Byddwn hefyd yn sicrhau bod prosesau penderfynu'n cael eu goruchwyllo a'u dogfennu'n briodol. Nid yw uwchgyfeirio'n golygu methiant. Un rhan ydyw o system reoleiddio ehangach sydd wedi'i bwriadu i daro cydbwysedd rhwng atebolrwydd a chymorth, ac sy'n cydnabod cyfrifoldeb darparwyr i reoli risg, cynnal ansawdd, ac ymgysylltu'n agored â'r rheoleiddiwr.

9. Amseriad Dangosol Gweithgareddau Monitro

- 9.1. Er bod model monitro Medr wedi'i fwriadu i fod yn ymatebol ac yn gymesur, rydym yn cydnabod pwysigrwydd tryloywder a rhagweladwyedd o ran sut a phryd y gall darparwyr ddisgwyl ymgysylltu â ni. Nid yw'r holl weithgareddau monitro'n dilyn amserlen sefydlog – caiff llawer eu sbarduno gan risg neu bryder - ond bydd rhai elfennau o'n model yn digwydd ar adegau rheolaidd neu ddisgwyliedig yn y flwyddyn academiaidd neu ariannol.
- 9.2. Mae'r adran hon yn amlinellu amseriad nodweddiadol gweithgareddau monitro rheolaidd a chylchol, yn ogystal â sut y gall elfennau mwy adweithiol neu seiliedig-ar-risg godi ar draws y flwyddyn. Mae wedi'i bwriadu i gynorthwyo darparwyr i gynllunio a pharatoi ar gyfer ymgysylltu, gan gydnabod y gall amseriadau esblygu wrth i'r system reoleiddio aeddfedu.

10. Calendr Monitro

Mis	Addysg Uwch	Addysg Bellach	Chweched Dosbarth	Prentisiaethau	Dysgu Oedolion yn y Gymuned
Medi	Data HESA	Data Cofnod Dysgu Gydol Oes Cymru			
Hydref					
Tachwedd	Cyflwyno diweddariad recriwtio myfyrwyr				
	Dyddiad cau cyflwyno cyfrifon archwiliedig 30/11				
Rhagfyr	Dyddiad cau cyflwyno Ffurflen Sicrwydd Flynyddol 31/12	Dyddiad cau cyflwyno Ffurflen Sicrwydd Flynyddol 31/12	Dyddiad cau cyflwyno Ffurflen Sicrwydd Flynyddol 31/12	Dyddiad cau cyflwyno Ffurflen Sicrwydd Blynyddol 31/12	Dyddiad cau cyflwyno Ffurflen Sicrwydd Flynyddol 31/12
		Cyfrifon Archwiliedig 31/12			
Ionawr	Cyflwyno cofnod cyllid HESA	Cofnod cyllid			

	Cyflwyno ffurflen TRAC – 31/01	Data Cofnod Dysgu Gydol Oes Cymru			
Chwefror					
Mawrth					
Ebrill		Data Cofnod Dysgu Gydol Oes Cymru			
Mai					
Mehefin					
Gorffennaf	Rhyddhau Canlyniadau NSS	Cyflwyno rhagolygon ariannol – 31/07			
	Cyflwyno rhagolygon ariannol – 31/07				
Awst					
Dyddiad cyflwyno yn cael ei bennu gan ddiwedd y flwyddyn				Datganiadau ariannol archwiledig erbyn y dyddiad cyflwyno statudol Rhagolygon ariannol	Datganiadau ariannol archwiledig erbyn y dyddiad cyflwyno statudol Rhagolygon ariannol

Medr

Y Comisiwn Addysg Drydyddol ac Ymchwil
Commission for Tertiary Education and Research

Manyltion Atodol: Digwyddiadau Adroddadwy

Crynodeb

yn berthnasol i:

- bob darparwr a gyllidir a phob darparwr cofrestredig a phob amod cofrestru a chyllid

Digwyddiadau Adroddadwy

1. Mae digwyddiadau adroddadwy'n cynnwys digwyddiadau difrifol a digwyddiadau hysbysadwy.

Asesiad

2. Bydd digwyddiadau adroddadwy'n cael eu defnyddio i oleuo asesiad Medr o gydymffurfedd ag amodau cofrestru a chyllid parhaus, fel a nodir yn ein Datganiad Monitro.

Adnabod materion y dylid adrodd amdanynt

3. Cyfrifoldeb darparwr yw penderfynu a yw digwyddiad neu fater penodol yn gyfystyr â digwyddiad adroddadwy ac a ddylid adrodd amdano.
4. Os ydym yn dod i'r casgliad nad yw darparwr wedi adrodd am ddigwyddiad, neu fod darparwr, wrth adrodd am ddigwyddiad, heb gwrdd â'r graddfeydd amser ar gyfer adrodd, efallai y byddwn yn cymryd camau rheoleiddio pellach.
5. Os ydym yn dod i'r casgliad bod patrwm o danadrodd am ddigwyddiadau, neu beidio â chwrdd â'r graddfeydd amser ar gyfer adrodd, efallai y byddwn yn cymryd camau rheoleiddio pellach.
6. Os ydym yn dod i'r casgliad bod darparwr yn goradrodd am ddigwyddiadau, byddwn yn ymgysylltu â'r darparwr i sicrhau eu bod yn deall ein gofynion adrodd.
7. Rydym o'r farn bod rhaid adrodd i bob darparwr adrodd bob amser am faterion a nodir yn Nhabl 1, oherwydd bod y rhain yn faterion, yn ein barn ni, y byddai darparwr

rhesymol bob amser yn eu hystyried yn adroddadwy.

8. Efallai y bydd achosion o fethiant difrifol sy'n peryglu cydymffurfedd ag unrhyw amod rheoleiddiol neu'n cyflwyno risg i ddysgwyr sydd y tu allan i'r rhestr a gynhwysir yn Nhablau 1 a 2. Yn yr achosion hyn, dylai darparwyr ddefnyddio eu barn a gallant ofyn am gyngor neu eglurhad gan Medr. Byddwn yn adolygu Tablau 1 a 2 yn rheolaidd.

Digwyddiadau y tu allan i gwmpas Digwyddiadau Adroddadwy

9. Efallai y bydd gwybodaeth a hysbysiadau y mae'n ofynnol i chi eu rhannu gyda ni fel rhan o'n gweithgarwch parhaus i fonitro cydymffurfedd â'ch amodau cofrestru/cyllid. Ceir yr wybodaeth hon o dan bob amod, ac nid yw'n rhan o'r Digwyddiadau Adroddadwy. Mae Digwyddiadau Adroddadwy yn ymwneud â Digwyddiadau Difrifol a Digwyddiadau Hysbysadwy yn unig fel a nodir ym Manylion Atodol y Gofynion yma.

Digwyddiadau sy'n ymwneud â mwy nag un thema

10. Mae'r rhestr o ddigwyddiadau difrifol yn Nhabl 1 a'r rhestr o ddigwyddiadau hysbysadwy yn Nhabl 2 wedi'u grwpio'n themâu. Mae hyn at ddibenion eglurhaol yn unig ac mae'n debygol o fod yn wir bod digwyddiad neu fater penodol yn berthnasol i nifer o themâu.

Digwyddiadau sy'n ymwneud â mwy nag un darparwr

11. Mae Medr yn cydnabod y bydd digwyddiadau neu faterion weithiau'n digwydd y mae'n rhaid i fwy nag un darparwr adrodd amdanynt. Mewn amgylchiadau o'r fath, dylai pob darparwr ffurfio ei farn ei hun ar ôl ystyried a ddylid adrodd am ddigwyddiad.

Cyflwyno digwyddiad adroddadwy

Digwyddiad difrifol

12. Mae'n ofynnol i ddarparwyr adrodd am ddigwyddiad difrifol o fewn 10 niwrnod gwaith i'r digwyddiad neu pan fydd y digwyddiad yn cael ei adnabod. Er mwyn osgoi amheuaeth, mae digwyddiad difrifol yn cael ei adnabod ar yr adeg y mae darparwr yn adnabod digwyddiad sy'n debygol, digwyddiad sy'n ymwneud â chynlluniau a/neu wybodaeth yn y dyfodol a allai ddwyn canlyniadau yn y dyfodol ac a fyddai felly'n arwain at ddigwyddiad difrifol.
13. Os yw digwyddiad difrifol yn ymwneud â'r swyddog atebol, nid yw'n debygol o fod yn briodol i'r swyddog atebol wneud yr adroddiad i Medr. Yn yr amgylchiadau hyn, rhaid i'r corff llywodraethu ei hun wneud yr adroddiad neu ddirprwyo'r cam gweithredu i adrodd am y mater i unigolyn priodol arall heblaw'r swyddog atebol. Lle mae'r swyddog atebol yn destun adroddiad, rhaid i'r unigolyn sy'n gwneud yr adroddiad ddatgan yn glir na fyddai'n briodol i Medr ymateb i'r swyddog atebol.
14. Lle mae darparwyr yn ansicr a yw'n ofynnol adrodd am ddigwyddiad difrifol, rydym yn annog deialog anffurfiol gychwynnol gyda'r tîm perthnasol yn Medr, yn unol â'n dull "dim syrpreisys".
15. Rhaid cyflwyno digwyddiad difrifol yn ysgrifenedig trwy e-bost i

16. Pan fydd darparwr yn cyflwyno digwyddiad difrifol, rhaid i'r wybodaeth a gyflwynir gynnwys y canlynol:
 - (a) disgrifiad o'r digwyddiad yr adroddir amdano
 - (b) a yw'r digwyddiad wedi bod ynteu heb fod eto, ac
 - (c) dyddiad y digwyddiad (os yw'r digwyddiad wedi bod)
17. Ar ôl cyflwyno'r digwyddiad difrifol, dylid darparu'r wybodaeth ganlynol ar y cyfle cynharaf:
 - (a) ymholiadau a wnaed a chamau gweithredu a gymerwyd gan y darparwr, gan gynnwys unrhyw adroddiadau i reoleiddwyr eraill neu'r heddlu
 - (b) effaith y digwyddiad ar y darparwr a'i randdeiliaid, gan gynnwys dysgwyr a staff
 - (c) cadarnhad yr adroddwyd am y digwyddiad trwy strwythur llywodraethu'r darparwr, ac wrth bwy, ac wrth brif swyddog archwilio gweithredol y darparwr (neu swyddog cyfatebol)
 - (d) y rheolaethau sydd ar waith ac a oedd yn berthnasol i'r digwyddiad, pa un a gawsant eu dilyn ac, os na, pam na chawsant eu dilyn
 - (e) a yw'r darparwr wedi penderfynu bod angen cyflwyno neu ddiwygio rheolaethau – ac os felly, y cynllun i weithredu'r newidiadau gofynnol, ac
 - (f) a fydd y digwyddiad, ym marn y swyddog archwilio gweithredol, yn cael unrhyw effaith ar eu barn flynyddol ynglŷn â phrosesau rheoli risg, rheolaeth a llywodraethu
18. Os ceir ymchwiliad mewnol i'r digwyddiad, rhaid i'r darparwr ddarparu copi o adroddiad yr ymchwiliad pan fydd hwn ar gael.
19. Ar ôl i ddarparwr gyflwyno digwyddiad difrifol, bydd Medr yn adolygu'r wybodaeth a ddarparwyd ac yn asesu ei hygyrdd, ei dibynadwyedd a'i chyflawnrwydd. Efallai y byddwn yn gofyn i'r darparwr am ragor o wybodaeth ac efallai y byddwn hefyd yn cyflwyno ymholiadau i gyrff eraill, neu'n gofyn am ragor o wybodaeth ganddynt, os yw hyn yn ofynnol.

Digwyddiad hysbysadwy

20. Lle mae darparwyr yn ansicr a yw'n ofynnol adrodd am ddigwyddiad hysbysadwy, rydym yn annog deialog anffurfiol gychwynnol gyda'r tîm perthnasol yn Medr, yn unol â'n dull "dim syrpreisys".
21. Rhaid cyflwyno digwyddiad hysbysadwy yn ysgrifenedig trwy'r e-bost i sicrwydd@medr.cymru
22. Pan fydd darparwr yn cyflwyno digwyddiadau hysbysadwy, rhaid i'r hyn a gyflwynir ystyried unrhyw wybodaeth benodol sy'n ofynnol ar gyfer y digwyddiadau hynny, fel a nodir yn Nhabl 2.

Adolygiad Medr o ddigwyddiadau adroddadwy

Digwyddiad difrifol

23. Defnyddir digwyddiadau difrifol ar gyfer gweithgarwch parhaus i fonitro gwahanol amodau cofrestru/cyllid. Bydd Medr yn ystyried y digwyddiad difrifol yng nghyd-destun y darparwr ac yn penderfynu a oes unrhyw ymgysylltu pellach, gweithredu pellach neu ragor o wybodaeth yn ofynnol.
24. Lle mae rhagor o ymgysylltu, gweithredu neu wybodaeth yn ofynnol, byddwn yn cyfleu hyn yn glir i'r darparwr. Byddwn yn gweithio gyda darparwyr ac efallai y byddwn yn disgwyl i ddarparwr barhau i ymgysylltu â ni ynghylch y digwyddiad difrifol, cymryd camau gweithredu priodol a/neu roi wybodaeth ychwanegol i ni.
25. Os nad oes rhagor o weithredu na gwybodaeth gan y darparwr yn ofynnol, byddwn yn cyfleu hyn yn glir i'r darparwr. Efallai y byddwn hefyd yn egluro wrth y darparwr dan ba amgylchiadau y gallai Medr fod â diddordeb yn y digwyddiad difrifol hwn yn y dyfodol. Pa un a ydym yn gwneud hynny, mewn unrhyw achos penodol, bydd hynny'n dibynnu ar ffeithiau penodol y digwyddiad difrifol a chyd-destun y darparwr. Yn yr achos hwn, byddwn yn gweithio yn unol â'n Datganiad Monitro.

Digwyddiad hysbysadwy

26. Defnyddir digwyddiadau hysbysadwy i roi gwybodaeth i Medr sy'n ymwneud ag amryw amodau cofrestru/cyllid neu fanylion am newidiadau allweddol o fewn darparwr. Bydd Medr yn ystyried y digwyddiad hysbysadwy yng nghyd-destun y darparwr ac yn penderfynu a oes unrhyw ymgysylltu pellach neu ragor o wybodaeth yn ofynnol.
27. Pan fo rhagor o ymgysylltu neu wybodaeth yn ofynnol, byddwn yn cyfleu hyn yn glir i'r darparwr. Byddwn yn gweithio gyda darparwyr ac efallai y byddwn yn disgwyl i ddarparwr barhau i ymgysylltu â ni ynghylch y digwyddiad hysbysadwy a/neu roi gwybodaeth ychwanegol i ni.
28. Os nad oes rhagor o wybodaeth gan y darparwr yn ofynnol, byddwn yn cyfleu hyn yn glir i'r darparwr.

Tabl 1: Rhestr o Ddigwyddiadau Difrifol

Math o ddigwyddiad difrifol
(a) Perchnogaeth, ffurf gyfreithiol neu strwythur corfforaethol y darparwr, gan gynnwys, ymhlith eraill:
Yr endid cyfreithiol sydd wedi'i gofrestru yn peidio â bodoli mwyach
(b) Darparu addysg drydyddol yng Nghymru, gan gynnwys, ymhlith eraill:
Colli, gan gynnwys atal, trwydded noddwr myfyrwyr darparwr
(c) Ansawdd a safonau cyrsiau trydyddol darparwr, gan gynnwys, ymhlith eraill:
Hysbysiad i'r darparwr ynghylch ymchwiliad gan sefydliad dyfarnu neu gorff proffesiynol neu statudol
Hysbysiad i'r darparwr bod ei sefydliad dyfarnu'n bwriadu tynnu'n ôl o'r trefniant cyn diwedd cyfnod y contract
Lle mae darparwr yn credu bod rheswm dros gredu bod ansawdd y ddarpariaeth y mae'n ei chyflwyno neu y mae partner yn ei chyflwyno ar ei ran yn annigonol neu'n debygol o ddod yn annigonol i ddiwallu anghenion rhesymol dysgwyr
Unrhyw ddigwyddiadau eraill a allai effeithio ar ansawdd y ddarpariaeth a gyflwynir i ddysgwyr, gan gynnwys, ymhlith eraill, o ganlyniad i faterion sy'n effeithio ar gyfleusterau, staffio, neu allu'r darparwr i gyflwyno ei ddarpariaeth yn effeithiol
(d) Diogelu myfyrwyr a defnyddwyr, gan gynnwys, ymhlith eraill:
Mae'r darparwr yn dod yn ymwybodol ei fod wedi codi neu hysbysebu ffioedd sy'n uwch na therfyn ffioedd statudol neu derfyn ffioedd a osodwyd o ganlyniad i gael ei gofrestru yng nghategori craidd y gofrestr
(e) Hyfywedd neu gynaliadwyedd ariannol y darparwr, gan gynnwys, ymhlith eraill:
Risgiau i hyfywedd neu gynaliadwyedd ariannol sy'n arwain at benderfyniadau neu gyhoeddiadau yr ystyrir eu bod yn debygol o ddenu diddordeb y cyhoedd. Gall y rhain gynnwys, ymhlith eraill:
1. prosiectau ailstrwythuro sylweddol sy'n cynnwys newidiadau i staffio a/neu seilwaith ffisegol, cau cyrsiau, adleoli neu ad-drefnu arall a ysgogir gan ystyriaethau ariannol
2. gan gynnwys gwybodaeth am y rhesymeg dros unrhyw newidiadau arfaethedig; cynlluniau ymgysylltu a chyfathrebu gyda rhanddeiliaid a chadarnhad y bu goruchwyliaeth ar y penderfyniad hwn trwy strwythur llywodraethu'r darparwr
3. diweddariadau rheolaidd i'w darparu wrth i'r sefyllfa ddatblygu
(f) Rheoli a llywodraethu, gan gynnwys rheoli ariannol, gan gynnwys, ymhlith eraill:
Cychwyn adolygiad o effeithiolrwydd llywodraethu lle nad yw hyn yn rhan arferol o drefniadau arfaethedig darparwr
Methiant sylweddol neu ddiffygion mewn rheolaethau mewnol
Achos cyfreithiol neu achos llys yn erbyn y darparwr sy'n cynnwys:
1. ymwneud gan unrhyw aelod o'r corff llywodraethu
2. ymwneud gan y swyddog atebol
3. ymwneud gan aelod o'r uwch dîm gweithredol, a/neu
4. achos unigol, neu batrwm o achosion, sy'n amlygu gwendid systemig yn nhrefniadau rheoli a llywodraethu'r darparwr

Ymchwiliad rheoleiddiol a/neu sancsiynau gan reoleiddwyr neu gyrff cyllido eraill
Tor diogelwch data sylweddol neu seiber-ymosodiad sy'n arwain at achos sylweddol o golli data dysgwyr neu staff neu darfu ar wasanaethau sy'n arwain at effaith ar ddysgwyr
Diogelu, gan gynnwys: 1. marwolaeth neu niwed sylweddol ar eiddo a berchnogir gan, a lesir gan neu a feddiannir gan y darparwr 2. marwolaeth neu niwed sylweddol wrth gyflawni gweithgareddau oddi ar y safle o dan oruchwyliaeth darparwr 3. marwolaeth neu niwed sylweddol o ganlyniad i weithredoedd darparwr 4. canfyddiadau adroddiad crwner lle mae'r rhain yn ymwneud â marwolaeth dysgwr neu staff ac yn amlygu gwendid neu fethiant yn nhrefniadau rheoli a llywodraethu'r darparwr

DRAFT

Tabl 2: Rhestr o ddigwyddiadau hysbysadwy

Math o ddigwyddiad hysbysadwy
(a) Yn berthnasol i bob amod:
Os yw'r swyddog atebol yn cynghori'r corff llywodraethu y byddai cam gweithredu neu bolisi sy'n cael ei ystyried gan y corff llywodraethu'n golygu y byddai'r darparwr yn torri'r amodau cofrestru a/neu gyllid parhaus a bod y corff llywodraethu'n penderfynu serch hynny y bydd yn bwrw ymlaen â'r cam gweithredu neu'r polisi hwn
Rhaid i'r hysbysiad gynnwys y penderfyniad a wnaed gan y corff llywodraethu a'r rheswm/rhesymau y mae'r swyddog atebol yn credu y byddai penderfyniad o'r fath yn arwain at dorri amod
(b) Perchnogaeth, ffurf gyfreithiol neu strwythur corfforaethol y darparwr, gan gynnwys, ymhlith eraill:
Uno o'r darparwr, neu gaffaeliad gan y darparwr, â darparwr arall
Newid perchnogaeth, gan gynnwys trwy werthu, y darparwr neu ei riant
Newid yn ffurf gyfreithiol y darparwr
Diwygiadau sylweddol i ddogfennau llywodraethu'r darparwr a natur y diwygiadau hyn
(c) Darparu addysg drydyddol yng Nghymru, gan gynnwys, ymhlith eraill:
Y darparwr yn penderfynu rhoi'r gorau i ddarparu addysg drydyddol neu fath penodol o addysg drydyddol yn llwyr neu'n sylweddol, pa un a yw hyn yn arwain at gau'r darparwr ai peidio
Newidiadau sydd â'r potensial i achosi i'r darparwr beidio â bod wedi'i leoli yng Nghymru yn bennaf
(d) Rheoli a llywodraethu, gan gynnwys rheoli ariannol, gan gynnwys, ymhlith eraill:
Penodi'r canlynol:
1. Cadeirydd y corff llywodraethu 2. Cadeirydd y pwyllgor archwilio 3. Clerc y corff llywodraethu 4. Swyddog Atebol 5. Aelod o'r uwch dîm gweithredol
Dirprwyo rôl y Swyddog Atebol, os disgwylir i'r Swyddog Atebol fod yn absennol am gyfnod o 20 niwrnod gwaith neu fwy
Diswyddiad neu ymddiswyddiad, pan nad yw hyn yn ganlyniad arferol i ddiwedd eu cyfnod, a'r rheswm/rhesymau dros yr ymadawiad:
1. Y Gadeirydd y corff llywodraethu 2. Y Gadeirydd y pwyllgor archwili
Gadael eu swydd oherwydd anghytundeb, diswyddo neu ymddiswyddiad gorfodol, gan gynnwys lle mae pecyn diswyddo yn daladwy, a'r rheswm/rhesymau dros yr ymadawiad:
1. Clerc y corff llywodraethu 2. Swyddog Atebol 3. Aelod o'r uwch dîm gweithredol
Mae'r prif weithredwr archwilio yn rhoi'r gorau i ddal ei swydd am unrhyw reswm Lle mae'r swyddog archwilio gweithredol yn rhoi'r gorau i ddal ei swydd am unrhyw reswm, rhaid iddynt:

• roi i'r corff llywodraethu naill ai datganiad am unrhyw amgylchiadau sy'n gysylltiedig â'u hymddiswyddiad neu eu diswyddiad y dylid eu dwyn i sylw'r corff llywodraethu yn eu tyb hwy, neu ddatganiad nad oes amgylchiadau o'r fath • rhoi copi o'r datganiad hwn i Medr o fewn tri mis i'r dyddiad y'i cafwyd gan y corff llywodraethu
Rhoi'r gorau i ddefnyddio gwasanaethau archwilydd allanol presennol a phenodi archwilydd allanol newydd. Lle mae'r archwilydd allanol yn peidio â dal eu swydd am unrhyw reswm, rhaid iddynt: • roi i'r corff llywodraethu naill ai datganiad am unrhyw amgylchiadau sy'n gysylltiedig â'u hymddiswyddiad neu eu diswyddiad y dylid eu dwyn i sylw'r corff llywodraethu yn eu tyb hwy, neu ddatganiad nad oes amgylchiadau o'r fath • rhoi copi o'r datganiad hwn i Medr o fewn tri mis i'r dyddiad y'i cafwyd gan y corff llywodraethu
Lle disgwylir oedi gyda ffurflenni data ariannol. Pan ydynt o fewn y cwmphas, mae hyn yn cynnwys ffurflenni a gyflwynir i HESA neu TRAC (Y Swyddfa Fyfyrrwyr)
Lle disgwylir oedi cyn cyflwyno a/neu gyhoeddi datganiadau ariannol archwiliedig
Cadarnhad bod goruchwyliaeth ar y cytundeb diswyddo trwy strwythur llywodraethu'r darparwr ar gyfer unrhyw gytundebau diswyddo sydd â gwerth o £100,000 neu fwy
Mae twyll neu afreoleidd-dra ariannol yn digwydd yn y darparwr lle mae'r symiau arian, neu lle gallai'r symiau arian fod, yn fwy na £50,000 neu 2% o drosiant y darparwr, pa un bynnag yw'r isaf Dylid adrodd am yr achosion canlynol o dwyll ac afreoleidd-dra ariannol, os yw'r twyll neu'r afreoleidd-dra ariannol yn digwydd yn y darparwr lle mae'r symiau ariannol, neu lle gallai'r symiau ariannol fod, yn is na £50,000 neu 2% o drosiant y darparwr, pa un bynnag yw'r isaf: • ymchwiliad i dwyll neu afreoleidd-dra ariannol posibl sy'n ymwneud â'r darparwr sy'n amlygu gwendid systemig yn nhrefniadau rheolaeth fewnol y darparwr sy'n awgrymu y gallai achosion eraill, heb eu adnabod eto, fod yn digwydd a'r camau gweithredu sy'n cael eu cymryd gan y darparwr i fynd i'r afael â'r gwendid hwn;; • mae twyll yn digwydd yn y darparwr sy'n amlygu gwendid systemig yn nhrefniadau rheolaeth fewnol y darparwr sy'n awgrymu y gallai achosion eraill, heb eu hadnabod eto, fod yn digwydd a'r camau gweithredu sy'n cael eu cymryd gan y darparwr i fynd i'r afael â'r gwendid hwn; a/neu • mae'r twyll yn un o batrwm ailadroddus o dwyll ar raddfa fach
Y darparwr yn dargyfeirio i feysydd gweithgarwch newydd yr aseswyd eu bod yn rhai risg uchel gan y darparwr
Mater sy'n ymwneud â chydymffurfedd y darparwr â'r ddyletswydd Prevent

Amodau Cofrestru a Chyllid

Mae gweddill y fframwaith hwn yn nodi'r Amodau Cofrestru a Chyllid fel y'u diffinnir yn **Neddf Addysg Drydyddol ac Ymchwil (Cymru) 2022** a rheoliadau cysylltiol. Mae'r amodau hyn yn berthnasol ar draws gwahanol fathau o ddarpariaeth addysg drydyddol yng Nghymru ac fe'u cyflwynir yn y tabl isod. Mae'r matrices hwn yn rhoi crynodeb o ba amodau sy'n berthnasol i bob categori o ddarpariaeth (gan nodi y bydd gan rai darparwyr fwy nag un math o ddarpariaeth).

Amod:	Math o Ddarpariaeth:				
	Addysg Uwch Cofrestredig	Addysg Bellach	Prentisiaethau	Dysgu Oedolion yn y Gymuned (trwy Awdurdodau Lleol	Chweched Dosbarth mewn Ysgolion (Ansawdd trwy Awdurdodau Lleol)
Cynaliadwyedd Ariannol (Cychwynnol a Pharhaus)	✓	✓	✓	✓	
Llywodraethu a Rheoli (Cychwynnol a Pharhaus)	✓	✓	✓	✓	
Ansawdd (Cychwynnol a Pharhaus)	✓	✓	✓	✓	✓
Lles Staff a Dysgwyr (Cychwynnol a Pharhaus)	✓	✓	✓	✓	
Y Gymraeg (Parhaus)	✓	✓	✓	✓	
Cynlluniau Diogelu Dysgwyr (Parhaus)	✓	✓	✓	✓	
Cod Ymgysylltu â Dysgwyr (Parhaus)	✓	✓	✓	✓	✓
Cyfle Cyfartal (Parhaus)	✓	✓	✓	✓	
Gweithdrefnau Cwynion (Parhaus)	✓	✓	✓	✓	

Sylw i Gyngor a Chanllawiau (Parhaus)	✓	✓	✓	✓	
Gwybodaeth, Cymorth a Mynediad (Parhaus)	✓	✓	✓	✓	
Trefniadau Dilysu (Cychwynnol a Pharhaus)	✓				
Statws Elusennol (Categori Craidd AU yn Unig) (Cychwynnol a Pharhaus)	✓				
Gwybodaeth a Ddarperir i Ddarpar Fyfyrwyr (Cychwynnol a Pharhaus)	✓				
Terfynau Ffioedd (Categori Craidd AU yn Unig) (Parhaus)	✓				
Hysbysu am Newidiadau sy'n Effeithio ar Gywirdeb Gwybodaeth (Parhaus)	✓				

- melyn - Amodau Cofrestru sydd hefyd yn Amodau Cyllid ar gyfer darparwyr nad ydynt wedi'u cofrestru
- gwyrdd - Amodau Cofrestru yn unig (h.y. nid Amodau Cyllid)

Medr

Y Comisiwn Addysg Drydyddol ac Ymchwil
Commission for Tertiary Education and Research

Amod: Cynaliadwyedd Ariannol

Rhaid i ddarparwyr:

- fod â strategaethau i sicrhau eu bod yn ariannol gynaliadwy

Categori Amod

Mae hwn yn amod cofrestru cychwynnol a pharhaus. Mae hwn yn amod cyllid.

Sail Gyfreithiol

O dan adrannau 27 a 31 **Deddf Addysg Drydyddol ac Ymchwil (Cymru) 2022 (Deddf 2022)**, mae'n ofynnol i Medr ddatblygu amod mewn perthynas â'r canlynol: "cynaliadwyedd ariannol y darparwr".

O dan Adran 108, mae Medr hefyd yn gallu datblygu telerau ac amodau cyllid mewn perthynas â chynaliadwyedd ariannol y darparwr.

O dan Adran 80, mae'n ofynnol i Medr fonitro cynaliadwyedd ariannol:

- (a) darparwyr cofrestredig;
- (b) darparwyr addysg drydyddol yng Nghymru –
 - (i) sy'n sefydliadau o fewn y sector addysg bellach,
 - (ii) a gyllidir gan y Comisiwn o dan adran 97, a
 - (iii) nad ydynt yn ddarparwyr cofrestredig;
- (c) darparwyr addysg drydyddol eraill o fath a bennir mewn rheoliadau a wneir gan Weinidogion Cymru.

Gofynion Cydymffurfio

1. Ystyr 'ariannol gynaliadwy' yw bod Medr o'r farn bod cynlluniau ac amcanestyniadau'r darparwr (gan gynnwys unrhyw is-gwmnïau neu endidau y mae'n arfer rheolaeth neu ddylanwad sylweddol drostynt) yn dangos bod ganddo ddigon o adnoddau ariannol i

barhau i weithredu fel busnes gweithredol a gweithredu strategaethau ar gyfer y tymor hir sy'n seiliedig ar dybiaethau rhesymol.

2. Rhaid bod gan y darparwr gynlluniau credadwy i sicrhau y bydd yn:

- parhau i fod yn ariannol hyfyw yn y tymor byr, sef un i ddwy flynedd, heb unrhyw reswm dros dybio bod y darparwr yn wynebu risg sylweddol o ansolfedd¹ o fewn y cyfnod hwn
- dal i fod yn ariannol gynaliadwy dros y tymor canolig o dair i bum mlynedd
- mae Medr yn cydnabod y bydd strategaethau darparwyr yn cynnwys canlyniadau dros gyfnod o bum mlynedd er mwyn sicrhau cynaliadwyedd ariannol hirdymor i sicrhau profiad dysgu o ansawdd da a, lle y bo'n berthnasol, ymchwil ac arloesi o ansawdd da. Ni fydd Medr yn monitro cyflawniadau tymor hwy o'r fath yn benodol, ond bydd yn rhoi sylw dyledadw i'r rhain yng nghydestun deall strategaethau cynaliadwyedd ariannol
- cynnal digon o gynaliadwyedd ariannol i anrhydeddu'r ymrwymïadau y mae wedi eu gwneud i ddarparu'r cyrsiau trydyddol y mae wedi ymrwymo i'w darparu ac i ddarparu'r rhain yn llawn
- monitro cydymffurfedd ag unrhyw ofynion mewn cyfamodau sy'n gysylltiedig â rhwymedigaethau ariannol a hysbysu Medr yn amserol pan ragwelir y bydd cyfamodau o'r fath yn cael eu torri
- gofyn am adolygiad o lywodraethu gan Medr cyn ymgymryd ag [ymrwymiad ariannol](#)² newydd lle mae Medr wedi hysbysu'r darparwr eu bod mewn trefn "cynyddu ymgysylltiad" a bod Medr eisoes wedi dyroddi trothwy ymrwymïadau ariannol i'r darparwr
- gofyn am adolygiad o lywodraethu gan Medr cyn ymgymryd ag [ymrwymiad ariannol](#) newydd lle disgwylir i'r ymrwymïad newydd arwain at fynd y tu hwnt i unrhyw drothwy lluosrif a / neu ymrwymïadau ariannol a gyfrifwyd ac a ddyroddwyd gan Medr yn seiliedig ar wybodaeth a gyflwynwyd. Nid oes gofyniad i geisio adolygiad o lywodraethu lle nad yw Medr wedi dyroddi trothwy o'r fath neu os nad yw cyfanswm yr ymrwymïadau newydd yn fwy na'r trothwy a ddyroddwyd
- monitro cynhyrchu arian parod gweithredol, lefelau cyfalaf gweithio a defnydd o orddrafftiau neu gyfleusterau a hysbysu Medr lle mae perfformiad anffafriol yn dynodi mwy o bwysau ar gynaliadwyedd ariannol. Gallai'r dangosyddion hyn gynnwys, ymhlith y canlynol
 - rhagolygon arian parod misol sy'n dynodi dirywiad mewn cyfalaf gweithio gweithredol i 30 diwrnod neu lai dros gyfnod estynedig
 - defnydd parhaus a/neu gynyddol o gyfleusterau banc
 - colli neu ostyngiad mewn ffrydiau incwm arwyddocaol neu ddigwyddiadau niweidiol perthnasol eraill nas rhagwelwyd

Mae Medr yn disgwyl bod wedi cael ei hysbysu ymhell cyn unrhyw anawsterau i gyflawni rhwymedigaethau

¹ Mae 'ansolfedd' yn golygu bod y darparwr yn methu â thalu ei ddyledion wrth iddynt ddod yn ddyledus. Mae methu â thalu ddyledion wrth iddynt ddod yn ddyledus yn meddu ar yr ystyr a roddir gan adran 123 Deddf Ansolfedd 1986, gan roi 'Medr' yn lle 'y llys' yn adran 123(2).

² Mae ymrwymïadau ariannol, neu fenthyciadau, yn cyd-fynd â'r diffiniad mewn arferion cyfrifyddu a dderbynnir yn gyffredinol yn y DU.

3. Mae Medr yn cydnabod y gallai fod amgylchiadau strategol sy'n achosi i'r sefydliad wneud diffyg wedi'i gynllunio dros gyfnod byr o amser; er enghraifft, buddsoddiad strategol ar gyfer twf, lle nad yw'r adenillion ar fuddsoddiad yn cael eu gwireddu ar unwaith, neu i hwyluso proses ailstrwythuro strategol a reolir. Byddem yn disgwyl, fel rhan o'n hymgysylltiad monitro arferol â darparwyr, cael digon o fewnwelediad i ddeall cynlluniau darparwyr ar gyfer dychwelyd at gynaliadwyedd ariannol lle mae rhagolygon yn cynnwys diffygion neu gynhyrchu arian parod gweithredol isel neu negatif (EBITDA addasedig).

Monitro Cychwynnol

Yn ystod y broses gofrestru gychwynnol, bydd Medr yn cynnal asesiad cynhwysfawr o berfformiad a sefyllfa ariannol y darparwr, i oleuo dyfarniad risg Medr o dan adran 27 y Ddeddf Addysg Drydyddol ac Ymchwil (Cymru). Bydd hyn yn galluogi Medr i adnabod unrhyw wasgbwyntiau a meysydd risg ac i sicrhau bod yr amodau cofrestru parhaus a'r trefniadau monitro parhaus cysylltiedig a gymhwysir i'r darparwr ar adeg cofrestru'n gymesur â risg reoleiddiol.

Mae darparwyr yn dangos cydymffurfedd â'r amod cychwynnol ar gynaliadwyedd ariannol trwy gyflwyno tystiolaeth foddhaol o'u perfformiad ariannol yn y gorffennol a'r presennol (lle mae'r darparwr wedi gweithredu o'r blaen), yn ogystal â rhagolygon. Y dystiolaeth³ y byddai Medr yn ei gwneud yn ofynnol fel arfer yw:

- datganiadau ariannol wedi'u harchwilio llawn⁴ am y tair blynedd ddiwethaf, lle mae'r darparwr wedi bod yn gweithredu ac yn darparu addysg drydyddol am y cyfnod hwn. Lle mae'r darparwr wedi bod yn weithredol am lai na thair blynedd, am y cyfnod y mae'r darparwr wedi bod yn gweithredu ac yn darparu addysg drydyddol. Rhaid paratoi'r rhain o dan arferion cyfrifyddu a dderbynnir yn gyffredinol (yn y DU neu'n rhyngwladol). Rhaid i'r archwilydd allanol fod yn annibynnol ar y darparwr, ac ar baratöwr y datganiadau ariannol, a bod wedi'i restru ar y Gofrestr Archwilwyr Statudol
- tablau rhagolygon ariannol a gymeradwywyd gan gorff llywodraethu'r darparwr (gan gynnwys cyllideb y flwyddyn gyfredol a rhagolygon pedair blynedd ar gyfer data ariannol a data niferoedd myfyrwyr, yn ogystal â manylion sylfaenol unrhyw gynlluniau twf neu ddadfuddsoddi). Lle y bo'n berthnasol ac y gofynnir amdanynt gan Medr, bydd y rhain yn cynnwys manylion modelu senarios anffafriol a sensitifrwyd a gynhaliwyd wrth baratoi rhagolygon ariannol. Byddir yn tybio bod y rhagolygon hyn yn wybodaeth a ddarperir yn gyfrinachol, oni nodir fel arall, er mwyn sicrhau eu bod yn darparu'r wybodaeth angenrheidiol i asesu'r risgiau sy'n gysylltiedig â'u cyflawni, ac
- sylwebaeth i gefnogi'r tablau rhagolygon ariannol i sicrhau bod Medr yn deall cyd-destun y darparwr a'r tybiaethau sy'n sail i'w rhagolygon

Lle y bo'n berthnasol, bydd Medr hefyd yn ceisio gwybodaeth am:

- cynlluniau busnes darparwyr (yn enwedig lle mae'r darparwr yn wan yn ariannol neu'n newydd i'r farchnad, lle nad oes ganddo ond hanes byr, os o gwbl, o weithrediadau a/neu ddarparu addysg uwch), gan gynnwys rhagolygon a thybiaethau cadarn sy'n seiliedig ar dystiolaeth dda

³ Bydd Medr yn parchu cyfrinachedd masnachol, o fewn ffiniau gofynion Deddf Rhyddid Gwybodaeth 2000.

⁴ Ni dderbynnir datganiadau ariannol cryno cwmni bach.

- manylion unrhyw fenthyciadau, boed o ffynonellau trydydd parti neu bartion cysylltiedig
- gweithred ymgymeriad rhieiniol sy'n rhwymo mewn cyfraith neu weithred ymgymeriad arall sy'n rhwymo mewn cyfraith, gan gynnwys tystiolaeth bod y gwarantwr yn gallu cyflawni'r weithred (os yw'r darparwr yn dibynnu ar warant o'r fath i gyflawni'r amod) – gall hyn gynnwys datganiadau ariannol archwiliedig lle mae'r gwarantwr yn gwmni neu endid tebyg a phrawf o bwy yw'r gwarantwr a'i ffynonellau cyllido
- manylion unrhyw fuddiannau neu warantau ariannol parti cysylltiedig eraill neu drydydd parti eraill gan gynnwys tystiolaeth o fforddiadwyedd, ac
- unrhyw dystiolaeth ategol berthnasol arall, megis cymeradwyaeth gan y corff sy'n dilysu ar gyfer unrhyw ragolygon ynghylch niferoedd myfyrwyr, mynediad at gyllid banc a / neu ecwiti, ac unrhyw gyfyngiadau ar arian (er enghraifft, gan ymddiriedolaethau elusennol)

Er mwyn osgoi amheuaeth lle mae'r darparwr yn rhan o strwythur grŵp, bydd yr egwyddorion canlynol yn berthnasol mewn perthynas â chyflwyno ffurflenni blynyddol fel a nodir uchod

- lle mae darparwr yn rhiant i grŵp, rhaid i'r ffurflenni gynnwys yr holl weithgareddau o fewn strwythurau grŵp y mae'r darparwr hwnnw'n gyfrifol amdanynt.
- lle mae grŵp yn cynnwys darparwyr cofrestredig a darparwyr sy'n ddarostyngedig i'r amod cyllid, rhaid i'r aelod uchaf o'r grŵp ar y gofrestr a'r aelod uchaf o'r grŵp sy'n ddarostyngedig i'r amod cyllid ond nad yw ar y gofrestr gyflwyno ffurflenni
- lle mae darparwr yn rhan o grŵp, ac nad yw gweddill gwybodaeth ariannol y grŵp eisoes yn cael ei chyflwyno i Medr, rhaid cyflwyno ffurflenni i alluogi Medr i asesu cynaliadwyedd ariannol y grŵp yn ei gyfanrwydd
- efallai y gofynnir am ffurflenni penodol i'w gwneud yn bosibl cymharu rhwng darparwyr tebyg neu gynnal dadansoddiad pwrpasol fel sy'n ofynnol

Bydd unrhyw asesiad o gynaliadwyedd sylfaenol yn cynnwys ystyried y gofynion parhaus ar gyfer [rheoli ariannol](#), sydd wedi'u cynnwys yn yr Amod ar gyfer Llywodraethu a Rheoli.

Monitro Parhaus

Er mwyn monitro cydymffurfedd â'r amod parhaus ar gynaliadwyedd ariannol, ac i asesu sefyllfa a rhagolygon ariannol darparwyr unigol a'r sector yng Nghymru yn ei gyfanrwydd, bydd Medr yn mabwysiadu dull sy'n seiliedig ar risg, gan osod isafswm y gofynion ar gyfer ymgysylltu a chasglu data er mwyn cyflawni ei ddyletswyddau.

Bydd Medr yn defnyddio metrigau data, tueddiadau a dangosyddion ariannol allweddol fel sail i adnabod risg, ond bydd yn ceisio ategu'r rhain â dealltwriaeth gyd-destunol am y darparwr unigol, yn seiliedig ar drafod ac ymgysylltu.

Bydd Medr yn ei gwneud hi'n ofynnol i ddarparwyr gyflwyno ffurflenni'n flynyddol er mwyn adrodd ar y lefel isaf o wybodaeth sy'n angenrheidiol. Bydd y rhain yn cynnwys:

- datganiadau ariannol archwiliedig, llawn⁵ a baratowyd dan arfer cyfrifyddu a dderbynnir yn gyffredinol (yn y DU neu'n rhyngwladol).

⁵ Ni dderbynnir datganiadau ariannol cryno cwmnïau bach.

- lle y bo'n berthnasol, rhaid mabwysiadu'r Datganiad o'r Arfer a Argymhellir ar gyfer Addysg Bellach ac Uwch (FE/HE SORP) neu SORP perthnasol arall
- lle maent o fewn ei gwmpas, rhaid i ddarparwyr baratoi eu datganiadau ariannol yn unol â'r cyfarwyddyd cyfrifon perthnasol a gyhoeddwyd gan Medr
- rhagolygon ariannol a gymeradwywyd gan gorff llywodraethu'r darparwr. Bydd y rhagolygon hyn yn cael eu cyflwyno ar y templed priodol a ddarparwyd gan Medr, sy'n adlewyrchu'r amrywiaeth o fewn y sector trydyddol. Bydd y rhagolygon yn cael eu trin fel gwybodaeth a ddarparwyd yn gyfrinachol, oni nodir fel arall, er mwyn sicrhau eu bod yn darparu'r wybodaeth angenrheidiol i asesu'r risgiau sy'n ymwneud â'u cyflawni
- efallai y bydd ffurflenni eraill yn ofynnol yn seiliedig ar y math o ddarparwr a'r lefel risg asesedig

Er mwyn osgoi amheuaeth lle mae'r darparwr yn rhan o strwythur grŵp, bydd yr egwyddorion canlynol yn berthnasol (mewn perthynas â chyflwyno ffurflenni blynyddol fel a nodir uchod):

- pan fo darparwr yn rhiant i grŵp, rhaid i'r ffurflenni gynnwys yr holl weithgareddau o fewn strwythurau grŵp y mae'r darparwr hwnnw'n gyfrifol amdanynt
- lle mae grŵp yn cynnwys darparwyr ar y gofrestr a darparwyr sy'n ddarostyngedig i'r telerau ac amodau cyllid yn unig, rhaid i'r aelod uchaf o'r grŵp ar y gofrestr a'r aelod uchaf o'r grŵp sy'n ddarostyngedig i'r telerau ac amodau cyllid yn unig ond nad yw ar y gofrestr gyflwyno ffurflenni
- lle mae darparwr yn rhan o grŵp, ac nad yw gweddill gwybodaeth ariannol y grŵp eisoes yn cael ei chyflwyno i Medr, rhaid cyflwyno ffurflenni i alluogi Medr i asesu cynaliadwyedd ariannol y grŵp yn ei gyfanrwydd
- efallai y gofynnir am ffurflenni penodol i'w gwneud yn bosibl cymharu rhwng darparwyr tebyg neu gynnal dadansoddiad pwrpasol fel sy'n ofynnol

Wrth farnu a yw'r darparwr yn ariannol gynaliadwy, mae gwybodaeth arall y gall Medr ei hystyried yn cynnwys:

- hygredd strategaeth ariannol y darparwr
- gwybodaeth arall am sefyllfa ariannol y darparwr
- rhwymedigaethau cyfredol y darparwr
- rhwymedigaethau y mae'n rhesymol tybio bod y darparwr yn bwriadu ymgymryd â hwy o fewn y tair i bum mlynedd nesaf
- gwybodaeth sy'n deillio o gwynion gan fyfyrwyr neu staff neu unrhyw randdeiliaid neu ffynonellau y mae ein hasesiad ni'n nodi eu bod yn berthnasol, sy'n dynodi unrhyw faterion a allai ddylanwadu ar adnoddau ariannol⁶. Gall materion gynnwys, ymhlith eraill, materion enw da neu ansawdd, ac
- unrhyw ddata neu wybodaeth arall neu wybodaeth am y sector y mae Medr yn ystyried ei f/bod yn berthnasol

Bydd Medr yn rhoi sylw i unrhyw ddibyniaethau ar gyfleusterau ariannol neu gymorth gan drydydd partion, boed yn gyfreithiol rwymol neu'n fynegiadau, fesul achos unigol. Bydd hyn yn cynnwys ystyried y telerau, gan gynnwys y telerau ad-dalu a dod i ben a natur a

⁶ Er mwyn osgoi amheuaeth, nid yw hyn yn gorfodi darparwr barhau i gynnig cwrs neu ran o gwrs y mae'n barnu nad yw'n hyfyw yn ariannol mwyach, ar yr amod ei fod, trwy wneud hynny, yn anrhydeddu unrhyw rhwymedigaethau yr ymrwymwyd iddynt yn barod.

chryfder ariannol y trydydd parti. Rhaid i ddarparwyr sicrhau bod Medr yn cael ei hysbysu'n llawn am ei gyfleusterau a'i gymorth ariannol. Lle y bo angen i Medr gyflwyno ymholiad uniongyrchol i unrhyw drydydd partïon, bydd Medr yn disgwyl i'r darparwr hwyluso hyn.

Bydd Medr yn ymgysylltu â chyfarwyddwyr/timau cyllid darparwyr yn rheolaidd fel a bennir gan Medr.

Gall Medr ofyn am wybodaeth ariannol arall fel sy'n ofynnol i gyflawni ei ddyletswyddau ond mae'n addo na fydd yr wybodaeth hon ond yn cael ei chasglu fel sy'n angenrheidiol at ddiben clir a lle mae'r cais yn gymesur.

Os bydd unrhyw ddangosyddion, neu unrhyw wybodaeth arall sydd ar gael i Medr, yn sbarduno pryderon bod proffil risg y darparwr yn y maes hwn wedi newid, gall Medr gynyddu ymgysylltiad a/neu ofyn am ragor o wybodaeth.

Bydd unrhyw asesiad o gynaliadwyedd sylfaenol yn cynnwys ystyried y gofynion parhaus ar gyfer [rheoli ariannol](#), sydd wedi'u cynnwys yn yr amod Llywodraethu a Rheoli.

Bydd unrhyw asesiad o bryderon sylfaenol ynghylch cynaliadwyedd yn dibynnu ar y cyddestun a manylion penodol y darparwr. Bydd Medr yn gwneud asesiad lle mae'n credu bod sail resymol dros ansicrwydd ynghylch y broses ar gyfer sicrhau cynaliadwyedd, a oleuir yn ôl yr angen trwy ddeialog gyda'r darparwr.

Gellir craffu'n fwy ar ddarparwyr sydd â hanes blaenorol o ddiffyg cydymffurfio, tueddiadau dirywiol mewn data neu a adnabuwyd fel rhai sydd mewn perygl o ddiffyg cydymffurfio yn y dyfodol. Bydd methu â chydymffurfio â gofynion monitro yn ysgogi ymchwiliad pellach ac ymyriadau posibl.

Adolygu a Diwygio

Rydym yn disgwyl i'n dealltwriaeth am gydymffurfio â'r amod hwn, a'n dull o fonitro, esblygu dros amser. Felly, bydd Medr yn adolygu'r amod hwn yn rheolaidd i sicrhau ei fod yn cyd-fynd ag anghenion esblygol y sector, newidiadau mewn polisi, ac adborth gan randdeiliaid. Ceir disgwyliad y bydd adborth gan ddysgwyr a darparwyr yn goleuo'r adolygiad hwn. Bydd darparwyr yn cael eu hysbysu ynghylch unrhyw ddiwygiadau gan gael rhybudd digonol i'w galluogi i gynllunio, cydymffurfio ac ymgysylltu â dysgwyr/rhanddeiliaid.

Medr

Y Comisiwn Addysg Drydyddol ac Ymchwil
Commission for Tertiary Education and Research

Manylion Atodol: Ymrwymadau Ariannol - Monitro Proses Lywodraethu

Yn gysylltiedig a: Amod Cynaliadwyedd Ariannol; Llywodraethu a Rheoli (Gan gynnwys Rheoli Ariannol)

Cwmpas

1. Yn berthnasol i ddarparwyr yn bennaf mewn addysg uwch ac addysg bellach y mae Medr wedi dyroddi trothwy ymrwymadau ariannol iddynt.
2. Lle darperir ymrwymadau ariannol penodol trwy Lywodraeth Cymru ac yn amodol ar ddiwydrwydd dyladwy gan Lywodraeth Cymru, mae'r rhain wedi'u heithrio'n benodol o'r gofyniad hwn er mwyn osgoi dyblygu. Bydd ymrwymadau ariannol o'r fath yn cael eu cynnwys yn y cyfrifiad o gyfanswm y trothwy ymrwymadau ariannol pe bai darparwr yn ystyried ymgymryd ag ymrwymadau ariannol eraill.
3. Lle cytunir ar drefniadau o'r fath ar gyfer ymrwymadau ariannol gyda Llywodraeth Cymru, byddai Medr yn awtomatig yn dyroddi trothwy ymrwymadau ariannol wedi'i ailgyfrifo.

Rhesymeg

4. Ymrwymadau ariannol yw'r rhwymedigaethau hynny sy'n cyfateb i'r diffiniad o fewn arfer cyfrifyddu a dderbynnir yn gyffredinol yn y DU ('UK GAAP').
5. Mae'r prif gyfrifoldeb am asesu fforddiadwyedd, a risgiau mewn perthynas ag, ymrwymadau ariannol yn gorwedd gyda chorff llywodraethu'r darparwr.
6. Mae llywodraethu cadarn dros ymgymryd ag ymrwymadau ariannol newydd yn faes allweddol ar gyfer cynaliadwyedd ariannol. Mae trothwy ymrwymadau ariannol Medr yn darparu mecanwaith lle gall Medr fonitro trefniadau llywodraethu darparwyr dros y broses hon lle mae darparwr yn dal, neu'n bwriadu dal, lefelau uwch o ymrwymadau ariannol a/neu lle mae asesiad gan Medr yn nodi y bydd 'mwy o ymgysylltu' â darparwr.

7. Mae'r trothwy hwn yn seiliedig ar y gymhareb rhwng enillion cyn llog, trethiant, dibrisiant ac amorteiddiad (EBITDA) darparwr (fel y'u haddaswyd ar gyfer eitemau anweithredol) a'i ymrwymadau ariannol wedi'u codi a heb eu codi ac fe'i mynegir fel lluosrif EBITDA addasedig ac fel trothwy ariannol.
8. Mae darparwyr nad yw asesiad wedi nodi y byddant yn cael eu monitro'n fwy gan Medr yn gallu gwneud ymrwymadau ariannol hyd at eu trothwy a ddyroddwyd heb sbarduno ymgysylltu pellach.
9. Nid yw'r trothwy wedi'i fwriadu i atal darparwyr rhag cynyddu eu hymrwymadau ariannol lle y bo'n briodol. Rhaid i gorff llywodraethu'r darparwr benderfynu lefel o ymrwymadau ariannol sy'n fforddiadwy ac yn gyson â'i strategaeth ariannol.
10. Rôl Medr yw adolygu'r wybodaeth ariannol a ddarperir i'r corff llywodraethu ac asesu a yw unrhyw ymrwymadau ariannol y mae'r darparwr yn bwriadu ymgymryd â hwy'n cyflwyno heriau i gynaliadwyedd y darparwr neu'n dynodi materion o ran trefnu a rheoli materion ariannol.
11. Diben adolygiad Medr yw penderfynu bod y corff llywodraethu wedi craffu'n briodol ar yr ymrwymadau ariannol arfaethedig. Bydd Medr yn ymdrin â phob cais ar sail unigol, gan roi sylw dyladwy i gryfder ariannol y darparwr a phroffil risg ymrwymadau ariannol presennol ac arfaethedig.
12. Nid oes gan Medr rôl mewn agweddau eraill ar yr ymrwymadau ariannol, megis gosod amodau neu gyfyngu ar ddefnyddio cronfeydd.
13. Yn unol â gwerth Medr sy'n ymwneud â gweithio mewn partneriaeth â'r sector, byddem yn disgwyl cael ein gwneud yn ymwybodol o'r gofyniad am gyllid cyn unrhyw gais ffurfiol, a byddem yn annog darparwyr i ymgysylltu â ni ar adeg gynnar lle gellid mynd y tu hwnt i'r trothwyon.
14. Os bydd y darparwr yn dewis bwrw ymlaen â benthyca lle nad yw Medr yn fodlon ar gadernid trefniadau llywodraethu, bydd hyn yn goleuo barn gyffredinol Medr ynglŷn â risg ar gyfer y darparwr hwnnw a gall effeithio ar farn Medr ynglŷn â risg o fewn cyllid, llywodraethu a chyfeiriad strategol. Mae'n bosibl, gan ddibynnu ar yr amgylchiadau, y bydd Medr yn penderfynu bod prosesau cynllunio ariannol gwael yn eu lle a allai olygu yn y pen draw nad yw'r darparwr yn gynaliadwy.
15. Bydd pob trothwy ymrwymadau ariannol yn cael ei adolygu a'i ddiwygio o bryd i'w gilydd fel sy'n berthnasol i sicrhau bod y rhain yn dal i fod yn briodol.

Amodau sy'n dynodi'r gofyniad am adolygiad o'r broses lywodraethu ar gyfer ymrwymadau ariannol newydd

16. Lle mae darparwyr y dyroddwyd trothwy ymrwymadau ariannol iddynt gan Medr yn rhagweld y byddant yn ymgymryd ag ymrwymadau newydd, rhaid iddynt hysbysu Medr yn ffurfiol ymlaen llaw er mwyn i Medr allu cynnal adolygiad o'r prosesau llywodraethu mewn perthynas â'r ymrwymiad ariannol arfaethedig lle mae unrhyw un neu rai o'r canlynol yn berthnasol:
 - mae'r darparwr wedi cael gwybod bod asesiad gan Medr wedi nodi y byddant yn cael "mwy o ymgysylltu"

- byddai'r ymrwymiad ariannol newydd yn achosi i'r darparwr fynd y tu hwnt i'w drothwy ariannol a ddyroddwyd
- mae sefyllfa ariannol asesedig ddiweddaraf y darparwr yn dynodi y byddai'r ymrwymiad ariannol newydd yn achosi iddo fynd y tu hwnt i'w luosrif ymrwymadau ariannol a ddyroddwyd

Amodau sy'n ei gwneud yn ofynnol hysbysu

17. Lle nad yw darparwr yn adnewyddu ymrwymiad ariannol, rhaid hysbysu Medr a gall ostwng y trothwy a ddyroddwyd i'r darparwr i adlewyrchu hyn.
18. Pan fydd ymrwymadau ariannol yn cael eu hailgyllido a'r rheiny'n rhai a'i gwnaeth hi'n ofynnol adolygu a newid trothwy yn flaenorol, rhaid i ddarparwyr hysbysu Medr lle mae'r telerau'n fwy beichus na'r rhai y cytunwyd arnynt yn wreiddiol.
19. Lle mae'r darparwr yn mynd y tu hwnt i'w drothwy lluosrif ymrwymadau ariannol yn y dyfodol oherwydd dirywiad yn ei lif arian, nid oes angen iddo wneud cais am drothwy uwch, ond rhaid i'r corff llywodraethu hysbysu Medr o'r ffaith hon. Er na fydd yn ofynnol ymgeisio am drothwy uwch, mae'r dirywiad yn y llif arian yn debygol o arwain at ymgysylltu â'r darparwr ynghylch ei allu i gyflawni ei ymrwymadau ariannol. Ni fyddir yn ystyried bod senario o'r fath, ar ei ben ei hun, yn fethiant i ateb gofynion yr amod rheoli ariannol o fewn rheoli trefniadau llywodraethu, a bydd Medr yn ystyried y cyd-destun yn ei gyfanrwydd.

Proses ar gyfer adolygu'r broses lywodraethu dros ymrwymadau ariannol newydd

20. Mae Medr yn defnyddio dull sy'n seiliedig ar risg o ymdrin â chais pob darparwr am gynydd i'w drothwy ymrwymadau ariannol. Mae hyn yn cynnwys asesiad o broffil risg presennol y darparwr a phroffil risg yr ymrwymiad ariannol arfaethedig dan ystyriaeth. Y dull hwn fydd yn pennu'r modd yr ystyrir y cais.
21. Cynghorir darparwyr i drafod eu cynlluniau'n anffurfiol gyda Medr ar adeg gynnar.
22. Rhaid i geisiadau ganiatáu ffrâm amser resymol i Medr (fel arfer o leiaf 6 wythnos waith) archwilio'r cais a rhoi barn. Byddir yn tybio bod opsiynau cyllido mwy cymhleth neu risg uchel yn golygu bod angen mwy o amser er mwyn caniatáu amser i gael cyngor allanol lle y bo'n ofynnol.
23. Mewn ymateb i hysbysiad gan ddarparwyr sy'n dymuno ymgymryd ag ymrwymadau ariannol newydd sy'n fwy na'r trothwyon cyfredol a ddyroddwyd gan Medr ar gyfer adolygu'r broses lywodraethu, bydd Medr yn seilio unrhyw adolygiadau ar ddata ariannol y cytunwyd arno, a fydd yn defnyddio dull pragmatig a chymesur sy'n seiliedig ar risg.
24. Rhaid i swyddog atebol y darparwr (gyda chopi i Gadeirydd corff llywodraethu'r darparwr) gyflwyno cais ffurfiol i Brif Weithredwr Medr.
25. Rhaid i'r cais ystyried y pwyntiau canlynol, sy'n cwmpasu'r meysydd a restrir fel y rhai sy'n berthnasol ac unrhyw bwyntiau amlwg eraill sy'n ofynnol ar gyfer dealltwriaeth lawn am y rhesymeg dros y cais.

- (a) Mae achos rhesymol dros y buddsoddiad newydd y mae'r cyllid ychwanegol yn ei ariannu (lle y bo'n berthnasol)
- disgrifiad byr o'r buddsoddiad newydd
 - esboniad i nodi sut y mae'n cyd-fynd yn fras â chenhadaeth a blaenoriaethau strategol y darparwr
 - cadarnhad bod y darparwr wedi ystyried canllawiau priodol ar werthuso penderfyniadau buddsoddi
 - disgrifiad o sut y bwriedir ystyried buddiannau dysgwyr
- (b) Mae'r ymrwymiad ariannol newydd neu'r trefniant ailgyllido (lle bydd y rhain yn arwain at gynydd yn y trothwy ymrwymïadau ariannol) yn gyson â strategaeth ariannol y darparwr ac yn cynrychioli gwerth da am arian
- esboniad i nodi pam fod angen cyllid ychwanegol neu ailgyllido a sut y mae hyn yn cyd-fynd â strategaeth ariannol y darparwr
 - y mathau o gyllid a ystyriwyd a'r broses ddethol a'r meini prawf
 - gwerth presennol net pob opsiwn cyllido, ac esboniad byr i ddynodi pam y dewiswyd y dull a ddewiswyd, gan gynnwys ystyriaethau i werth am arian
- (c) Manylion yr ymrwymiad ariannol newydd
- manylion yr opsiwn a ddewiswyd, gan gynnwys enw'r benthyciwr, gwerth yr ymrwymiad ariannol newydd, cyfnod ad-dalu, y sail ar gyfer ad-dalu a chyfamodau ariannol
 - telerau ac amodau'r trefniant cyllido (megis copi o'r llythyr cynnig) a gwerthusiad o'r risgiau a'r ansicrwydd
- (d) Rhaid i'r ymrwymiad ariannol ac unrhyw fuddsoddiad newydd fod yn fforddiadwy
- diweddariad i'r rhagolygon ariannol diweddaraf, gan gynnwys effaith yr ymrwymiad ariannol newydd ar gyfanswm yr ymrwymïadau ariannol ac effaith buddsoddiadau sy'n ysgogi'r ymrwymiad ariannol newydd, a dangos eu bod yn fforddiadwy. Rhaid i'r diweddariad hwn gynnwys unrhyw newidiadau perthnasol eraill yn rhagolygon ariannol y darparwr, gan gynnwys gwarantau i drydydd partïon
 - manylion risgiau a gwaith i fodelu sefyllfa anffafriol a wnaed i oleuo ystyriaethau o ran fforddiadwyedd, gan gynnwys cadw digon o arian parod hylifol a'r hyn sy'n gyfwerth â hynny i ateb gofynion cyfalaf gweithio yn ogystal â lefel ddarbodus o gronfa hylifol wrth gefn y gellir galw arni yn achos digwyddiadau anffafriol nas rhagwelwyd
- (e) Rhaid i gorff llywodraethu'r darparwr fod wedi gwneud penderfyniad gwybodus am yr ymrwymiad ariannol newydd ac unrhyw fuddsoddiad cysylltiedig
- manylion pryd y gwnaeth y corff llywodraethu gymeradwyo'r buddsoddiad ac ymrwymïadau ariannol newydd, a chofnod o'r penderfyniad a wnaed
 - crynodeb o'r wybodaeth a gafodd y corff llywodraethu wrth wneud ei benderfyniad
 - cadarnhad:

- nad oes unrhyw wybodaeth na barn allweddol sy'n ymwneud â'r ymrwymiad arfaethedig neu amgylchiadau ariannol wedi cael ei chadw rhag y corff llywodraethu a bod y corff llywodraethu wedi cael yr holl wybodaeth angenrheidiol sy'n ofynnol i alluogi unigolion rhesymol i ddod i gasgliad rhesymol, cytbwys
- ar ôl cael yr wybodaeth hon, bod y corff llywodraethu wedi cymeradwyo'r benthyciad, o leiaf mewn egwyddor fel y'i cyflwynwyd i Medr. Cydnabyddir bod cytundeb terfynol ynglŷn â chadernid y broses lywodraethu'n debygol o gael ei roi yn ddiweddarach, a
- bod y cynnig a ddarperir i Medr yr un fath â'r cynnig a ddarparwyd i'r corff llywodraethu

(f) Manylion y trothwy newydd.

- manylion yr ymrwymïadau ariannol presennol (gan gynnwys y benthyciwr, y telerau, y gyfradd llog a chyfamodau ariannol) a'r ymrwymïadau ariannol newydd
- cyfrifiad o'r trothwy newydd sy'n ofynnol yn seiliedig ar y rhagolygon diweddaraf a gymeradwywyd gan y corff llywodraethu. Mewn rhai amgylchiadau, lle gellir ystyried ei bod yn amhriodol defnyddio'r rhagolygon hyn, gellir cytuno ar ddogfennaeth arall gyda Medr fesul achos unigol

26. Mae Medr yn cydnabod y gall y llinell amser ar gyfer darparu'r ddogfennaeth ofynnol fod yn rhyngddibynnol. Fel dull pragmatig, unwaith y cafwyd digon o sicrwydd, gall Medr roi ei gadarnhad ynghylch adolygiad o lywodraethu yn amodol ar gael dogfennaeth derfynol.
27. Pan gytunir ar gais am drothwy ymrwymïadau ariannol uwch, bydd Medr yn ysgrifennu at y darparwr gan nodi'r trothwy diwygiedig. Gall y cadarnhad ynghylch adolygiad o lywodraethu gynnwys amodau ychwanegol y mae'n rhaid ymlynu wrthynt.

Cyfrifiad templedi adnabod y trothwy ar gyfer adolygiad o lywodraethu ymrwymadau ariannol

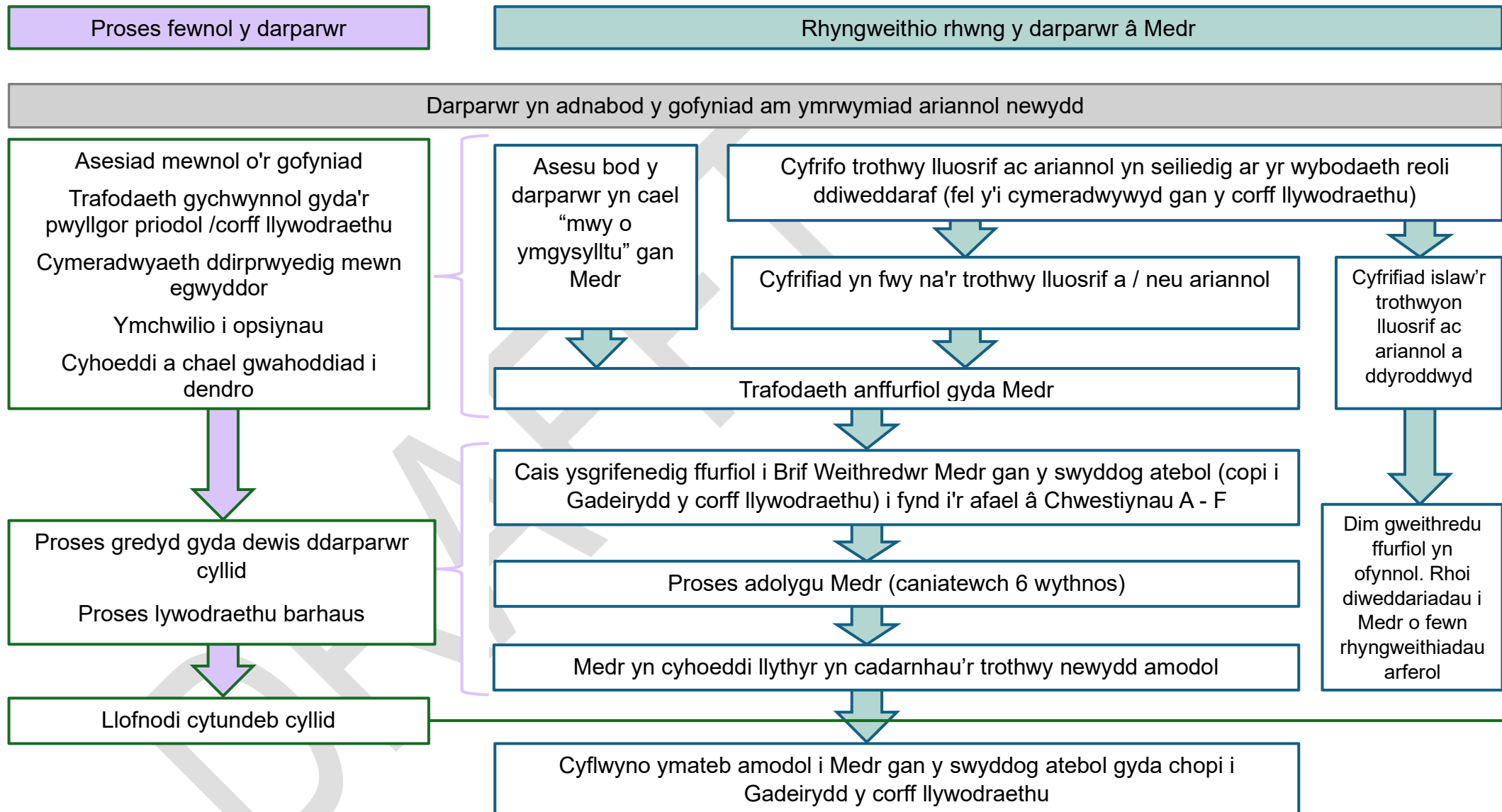
	Gwir. Bl. 1 £'000	Gwir. Bl. 2 £'000	Amcan. Bl. 3 £'000	Rhagol. Bl. 4 £'000	Rhagol. Bl. 5 £'000	Rhagol. Bl. 6 £'000	Cyfartaledd 6 bl. £'000
Enillion cyn llog, trethiant, dibrisiant ac amorteiddiad wedi'u haddasu (EBITDA addasedig)							
a) Gwarged gweithredu / (diffyg)	15,000	(100)	10,000	11,000	12,000	13,000	
b) Adio: dibrisiant ac amorteiddiad	1,200	1,200	1,000	1,000	950	950	
c) Adio: llog sy'n daladwy	600	600	650	650	650	700	
d) Adio: costau ailstrwythuro	500	800	-	-	-	-	
e) Adio: debydau pensiwn nad yw'n arian p./ (credydau)	850	(520)	240	-	-	-	
f) Adio: debydau eithriadol / (credydau) ⁷	(5,000)	3,000					
Didynnu: grantiau cyfalaf i'w derbyn (perfformiad a	(2,000)	(6,000)	(1,900)	(1,950)	(2,000)	(2,050)	
g) chroniadau)							
h) Didynnu: Gwaddolion newydd derbyniadwy	(100)	-	(130)	(100)	(100)	(100)	
i) EBITDA addasedig	11,050	(1,020)	9,860	10,600	11,500	12,500	9,082
j) Wedi'i addasu ar gyfer diffygion	11,050	1	9,860	10,600	11,500	12,500	9,252
k) Ymrwymadau ariannol							
i) Benthyciadau			50,000				
ii) Consesiynau gwasanaeth a phrydlesi cyllid			30,000				
iii) Ymrwymadau heb eu codi			5,000				
iv) Ymrwymadau arfaethedig			-				
v) Cyfanswm y gofyniad ymrwymadau ariannol			85,000				
l) Lluosrif			9.19				
m) Trothwy ariannol			86,000				

Nodiadau:

Bydd Medr yn cynnwys talgrynnu o fewn y trothwy ariannol a ddyroddir i ganiatáu trefnu benthyciadau gweithredol bychain. Bydd addasiadau i EBITDA yn seiliedig ar eitemau y gellir eu hadnabod yn y cofnod cyllid yn seiliedig ar y datganiadau ariannol a'r rhagolygon cyfrinachol fel y'u cyflwynwyd i Medr. Gall EBITDA addasedig mewnol y darparwr fod yn wahanol.

⁷ Eitemau eithriadol (fel y'u diffinnir gan arfer cyfrifyddu a dderbynnir yn gyffredinol yn y DU) sydd nail ai ddim yn rhan o weithrediadau rheolaidd, neu sy'n cynrychioli addasiadau technegol nad ydynt yn arian parod. Mae'r rhain yn cynnwys dim ond eitemau a ddatgelir ar wahân fel rhai eithriadol yn y datganiadau ariannol a / neu'r cofnod cyllid a'r rhagolygon ariannol.

Siart lif o'r llinell amser ar gyfer adolygiad Medr o broses lywodraethu darparwr ar gyfer ymrwymadau ariannol newydd o fewn proses fewnol y darparwr i gymeradwyo ymrwymadau ariannol

Medr

Y Comisiwn Addysg Drydyddol ac Ymchwil
Commission for Tertiary Education and Research

Amod: Llywodraethu a Rheoli (Gan Gynnwys Rheoli Ariannol)

Rhaid i bob darparwr:

- fod â threfniadau llywodraethu a rheoli effeithiol, gan gynnwys rheoli ariannol

Categori Amod

Mae hwn yn amod cofrestru cychwynnol a pharhaus. Mae hwn yn amod cyllid.

Sail Gyfreithiol

O dan Adrannau 27 a 31 **Deddf Addysg Drydyddol ac Ymchwil (Cymru) 2022 (Y Deddf)**, mae'n ofynnol i Medr ddatblygu amod mewn perthynas â'r canlynol: "trefniadau llywodraethu a rheoli'r darparwr addysg drydyddol sy'n gwneud cais (gan gynnwys ei drefniadau rheoli ariannol)".

O dan Adran 108, mae'r Comisiwn hefyd yn gallu datblygu telerau ac amodau cyllid mewn perthynas ag effeithiolrwydd trefniadau llywodraethu a rheoli'r darparwr (gan gynnwys ei drefniadau rheoli ariannol).

Cyflwyniad

Gan y bydd gan ddarparwyr lefelau gwahanol o gymhlethdod (gan gynnwys maint, natur y busnes a ffurf gyfreithiol), gall gwahanol drefniadau rheoli a llywodraethu fod yn briodol i wahanol ddarparwyr. Efallai na fydd trefniadau sy'n briodol i ddarparwyr bychain yn briodol i ddarparwyr mawr, cymhleth, y rhai â phwerau dyfarnu graddau, neu â theitl prifysgol. Felly rhaid i ddarparwr ddangos bod ei drefniadau rheoli a llywodraethu penodol yn briodol ar gyfer ei faint, ei gymhlethdod a'i amgylchedd risg.

Wrth farnu a yw darparwr wedi dangos trefniadau llywodraethu a rheoli digonol, mae deunydd y gall Medr ei ystyried yn cynnwys:

- trefniadau llywodraethu a rheoli'r darparwr a'u hasesiad o'r rhain
- maint a chymhlethdod y darparwr a'r math o ddarparwr
- y cod llywodraethu y mae'r darparwr yn dweud ei fod yn ymrwymedig iddo, priodoldeb y cod hwn, a gweladwyedd a chryfder yr ymrwymiad hwnnw

- i ba raddau y mae'r darparwr yn gweithredu mewn ffordd agored ac atebol, gan wneud penderfyniadau a chymryd camau gweithredu tryloyw yn unol ag arferion llywodraethu da
- y deilliannau a gyflawnir gan y darparwr, gan gynnwys pa un a yw'n cwrdd ag amodau cofrestru, ac
- pa un a yw'r darparwr yn cymryd camau gweithredu priodol i liniaru risg uwch y bydd yn torri'r amod hwn

Gofynion Cydymffurfio

Llywodraethu Da

1. Rhaid i'r corff llywodraethu a phawb sy'n gweithio i'r darparwr neu'n cynrychioli'r darparwr ddilyn a byw'r safonau moesegol a nodir yn Saith Egwyddor Bywyd Cyhoeddus ('Egwyddorion Nolan').
2. Rhaid i'r darparwr fabwysiadu a dilyn cod llywodraethu cydnabyddedig a phriodol, lle mae cod o'r fath ar gael.
3. Rhaid dilyn yr egwyddorion a'r strwythurau a nodir yn dogfennau llywodraethu darparwyr ac ymlynu wrthynt.
4. Rhaid rhoi sylw dyladwy i ganllawiau cysylltiedig ar gyfer y sector.

Corff Llywodraethu

5. Rhaid i'r corff llywodraethu fod yn gyfrifol ac atebol ar y cyd am gydymffurfio â'r gofynion cyfreithiol ar gyfer llywodraethu ffurf gorfforaethol y darparwr.
6. Rhaid i'r corff llywodraethu fod yn gyfrifol ac atebol ar y cyd am oruchwylio gweithgareddau'r darparwr, am bennu ei gyfeiriad yn y dyfodol, meithrin amgylchedd lle cyflawnir cenhadaeth y darparwr a sicrhau bod y darparwr yn cyflawni ei ddiben mor effeithiol â phosibl â'r adnoddau sydd ar gael. Mae hyn yn cynnwys lle mae partner cydweithredol yn cyflawni gweithgareddau ar ran darparwr dan drefniadau isgontractio neu lle mae gan ddarparwr drefniadau dilysu. Gan hynny, mae angen i gyfansoddiad y corff llywodraethu fod yn briodol i gyflawni'r gweithgareddau hyn.
7. Rhaid i'r corff llywodraethu gynnwys y cydbwysedd priodol o ran gwybodaeth, sgiliau, cefndir, profiad, amrywiaeth ac annibyniaeth iddo gyflawni ei rolau a chyfrifoldebau llywodraethu'n wrthrychol ac yn effeithiol.

Cyfeiriad Strategol

8. Rhaid bod dealltwriaeth a rennir am genhadaeth a gwerthoedd y darparwr ac ymrwymiad a rennir iddynt, ac mae'r corff llywodraethu'n sicrhau bod y diben hwn yn cael ei gyflawni'n effeithiol ac yn gynaliadwy.

Arwain a Rheoli

9. Rhaid i bob darparwr gael ei arwain gan uwch dîm gweithredol effeithiol sy'n darparu arweinyddiaeth a rheolaeth strategol yn unol â chenhadaeth a gwerthoedd y darparwr.

10. Rhaid dynodi swyddog atebol ym mhob darparwr. Yn absenoldeb y swyddog atebol, rhaid dirprwyo'r awdurdod hwn. Rhaid i'r awdurdod gael ei ddirprwyo yn unol â chynllun awdurdod dirprwyedig, os oes cynllun o'r fath yn bodoli.
11. Rhaid i'r swyddog atebol roi gwybod i'r corff llywodraethu os ar unrhyw adeg byddai cam gweithredu neu bolisi sy'n cael ei ystyried gan y corff llywodraethu yn achosi i'r darparwr dorri'r amodau cofrestru a/neu gyllid parhaus.
12. Pan fo gan glerc y corff llywodraethu gyfrifoldebau sylweddol ar lefel yr uwch dîm gweithredol o fewn y darparwr, rhaid ystyried annibyniaeth ac atebolrwydd swydd y clerc.

Rhanddeiliaid

13. Rhaid i'r darparwr ymgysylltu'n effeithiol â'i randdeiliaid, gan gynnwys staff a dysgwyr, a'u hannog i gyfranogi, er mwyn sicrhau bod ymddiriedaeth a hyder yn ei waith.

Rheoli Ariannol

14. Er mwyn rheoli eu materion ariannol yn briodol rhaid i ddarparwyr sefydlu systemau a rheolaethau priodol i gadw cofnodion ariannol o ansawdd a gronynogrwydd digonol er mwyn:
 - cydymffurfio â'r holl ofynion statudol a rheoleiddiol
 - galluogi goruchwyliaeth ar yr holl endidau o fewn rheolaeth y grŵp
 - monitro lefelau arian parod, gofynion benthyciadau a chyfamodau a dangosyddion ariannol allweddol eraill ar sail briodol o ran edrych tua'r dyfodol i ganiatáu ymyriad strategol lle y bo'n ofynnol, a
 - darparu gwybodaeth amserol a chywir i ategu prosesau penderfynu, trefniadau rheoli a lefelau priodol o oruchwyliaeth dda ar lywodraethu
15. I gael manylion atodol y gofynion a chanllawiau atodol ynghylch y gofynion cyfeirier at [reoli ariannol](#).

Rheoli Ystadau

16. Rhaid i ystâd darparwr gael ei rheoli mewn ffordd gynaliadwy, gan gyfrannu at drefniadau rheoli ariannol cadarn ar gyfer y darparwr a chynnal a chadw'r ystâd o ran cynaliadwyedd amgylcheddol. Byddai Medr felly'n disgwyl i strategaethau darparwyr, fel y'u cymeradwywyd gan y corff llywodraethu, gynnwys trefniadau rheoli ystadau priodol sy'n gysylltiedig ag adnoddau a rheoli ariannol.
17. Mae'n ofynnol i Medr ddiogelu a monitro asedau a brynwyd â budd y trysorlys (asedau a brynwyd yn llawn neu'n rhannol gan ddefnyddio arian cyhoeddus gan Medr, cyrff cyllido a'i rhagflaenodd, Llywodraeth Cymru, Awdurdodau Lleol, Cyngorau Ymchwil, a Swyddfa Cymru i golegau grant uniongyrchol a gwirfoddol blaenorol). Rhaid i ddarparwyr Addysg Uwch ac Addysg Bellach gadw rhestr o asedau a brynwyd â budd y trysorlys, gan gynnwys y gwerth gros a dibrisio. Rhaid hysbysu Medr ynghylch unrhyw newidiadau sy'n ymwneud ag asedau budd y trysorlys. I gael arweiniad manwl, cyfeiriwch at [asedau a brynwyd gan ddefnyddio](#)

[budd y trysorlys.](#)

18. I gael manylion atodol y gofynion a chanllawiau atodol ynghylch y gofynion, cyfeirier at [reoli ystadau](#).

Amgylchedd Sicrwydd

Gwasanaethau Archwilio Allanol

19. Rhaid i ddarparwyr:

- cydymffurfio ag amodau Cyfarwyddyd(au) Cyfrifon Medr
- sicrhau yr ymlynir wrth arfer da o ran llywodraethu wrth reoli archwiliadau allanol

20. Rhaid i'r archwilydd allanol:

- bod wedi ei restru ar y Gofrestr Archwilwyr Statudol
- ymlynu bob amser wrth safonau proffesiynol a moeseg corff cyfrifyddu achrededig cydnabyddedig
- cydymffurfio â gofynion adrodd Cyfarwyddyd(au) Cyfrifon blynyddol cyfredol Medr lle y bo'n berthnasol
- rhoi sylw i gydymffurfio ag amodau cofrestru Medr sy'n effeithio ar gynaliadwyedd a rheoli ariannol

I gael canllawiau manwl cyfeirier at [archwilio allanol](#).

Rheolaethau Mewnol a Rheoli Risg

21. Rhaid bod polisïau a gweithdrefnau yn eu lle ar gyfer pob maes allweddol, gydag amserlen sy'n cyd-fynd â hwy i sicrhau bod y rhain yn cael eu hadolygu'n rheolaidd. Mae prosesau sicrwydd yn bodoli i sicrhau y cydymffurfir â'r polisïau a'r gweithdrefnau hyn a bod achosion o ddiffyg cydymffurfio neu feysydd lle ceir gwendidau'n cael eu hadnabod ac yr eir i'r afael â hwy.
22. Er mwyn i risgiau gael eu rheoli'n effeithiol, rhaid bod parodrwydd i dderbyn risg sydd wedi'i ddogfennu, a gymeradwydd gan y corff llywodraethu. Caiff risgiau eu rheoli yn unol â'r parodrwydd hwn i'w derbyn trwy fframwaith effeithiol ar gyfer rheoli risg, rheolaethau mewnol a sicrwydd, sy'n galluogi'r darparwr i fynd ati'n llwyddiannus i adnabod a rheoli risgiau presennol ac sy'n dod i'r amlwg sy'n fygythiad i gyflawni ei strategaeth neu ei gydymffurfedd â gofynion deddfwriaethol neu reoleiddiol. Rhaid i'r fframwaith hwn gynnwys mapio sicrwydd.
23. Rhaid i ddarparwyr gynnal asesiad risg trylwyr o ddigwyddiadau anffafriol a allai arwain at bryderon ynghylch cynaliadwyedd. Wrth bennu i ba raddau y mae'r asesiad risg yn ystyried digwyddiadau anffafriol byddir yn cyfeirio at ddigwyddiadau y gallai unigolyn rhesymol, gwybodus ragweld eu bod yn achosi pryderon ynghylch cynaliadwyedd.
24. Rhaid i ddarparwyr gydymffurfio â'r holl ddeddfwriaeth, gan gynnwys deddfwriaeth Cymru, y DU a rhyngwladol, lle mae darparwr yn gweithredu mewn gwlad arall y tu allan i'r DU, gofynion rheoleiddiol a chanllawiau statudol perthnasol yn y gwledydd y

maent yn gweithredu ynddynt.

25. Rhaid bod gan sefydliadau Addysg Uwch ac Addysg Bellach swyddogaeth archwilio mewnol sy'n cydymffurfio â safonau archwilio mewnol perthnasol. Rhaid i'r holl ddarparwyr eraill sicrhau bod rheolaethau priodol yn eu lle ac yn cael eu hadolygu'n gyfnodol, er mwyn darparu sicrwydd ar gyfer y corff llywodraethu.
26. Rhaid i'r corff llywodraethu sicrhau bod fframwaith cadarn yn ei le ar gyfer gwrthdaro buddiannau a chwythu'r chwiban.

Monitro

Monitro Cychwynnol

Wrth geisio cofrestriad gyntaf mae'n ofynnol i bob darparwr gyflwyno hunanwerthusiad o ddigonolrwydd ac effeithiolrwydd ei drefniadau llywodraethu a rheoli. Er mwyn cynnal asesiad cychwynnol o drefniadau llywodraethu a rheoli'r darparwr yn erbyn y gofynion a nodir uchod mae Medr yn gwneud y canlynol yn ofynnol:

- Rhaid i'r hunanwerthusiad ystyried y darparwr yn ei gyfanrwydd a rhaid iddo gwmpasu unrhyw strwythurau grŵp neu is-gwmnïau. Dylai'r hunanwerthusiad fod yn seiliedig ar y canlynol:
 - cydymffurfedd â'r egwyddorion a nodir yn yr amod hwn
 - cydymffurfedd â'r cod llywodraethu priodol
 - yr adolygiad mwyaf diweddar o effeithiolrwydd y corff llywodraethu a'r camau gweithredu a gymerwyd mewn ymateb i'r adroddiad
 - offer a phrosesau rheoli risg
 - rheoli digwyddiadau adroddadwy
 - unrhyw ffynonellau data a sicrwydd eraill
 - dangos bod y broses hunanwerthuso'n gadarn ac yn seiliedig ar dystiolaeth, a
 - dylid cyflwyno cynllun gweithredu gyda'r hunanwerthusiad sy'n adnabod unrhyw fylchau neu feysydd ar gyfer gwella ac yn dangos sut y byddir yn mynd i'r afael â'r rhain
- Ar gyfer darparwyr addysg uwch a darparwyr addysg bellach, dylai'r hunanwerthusiad fod yn seiliedig ar y canlynol hefyd:
 - cydymffurfedd â'r manylion atodol sy'n ategu'r amod hwn
 - yr adolygiad mwyaf diweddar o effeithiolrwydd pwyllgorau'r corff llywodraethu a'r camau gweithredu a gymerwyd mewn ymateb i'r adroddiad
 - adroddiadau blynyddol unrhyw rai o bwyllgorau corff llywodraethu'r darparwr
 - adroddiadau blynyddol archwilio mewnol ac allanol, a
 - cynllun archwilio mewnol
 - gall Medr ofyn am ragor o wybodaeth a/neu gynnal adolygiadau o drefniadau llywodraethu a rheoli'r darparwr, lle mae o'r farn bod hyn yn angenrheidiol neu'n ddymunol i gadarnhau bod y darparwr yn cwrdd â'r amod cychwynnol

Monitro Parhaus

Bydd Medr yn monitro cydymffurfedd â'r amod hwn⁸ yn y ffyrdd canlynol (i gael diffiniadau o'r rhain, gweler datganiad Medr ar fonitro):

- **ffurflen sicrwydd flynyddol:** mae'n ofynnol i ddarparwyr gyflwyno ffurflen sicrwydd flynyddol
- **digwyddiadau adroddadwy:** bydd digwyddiadau adroddadwy yr adroddir amdanynt gan ddarparwyr yn cael eu defnyddio i asesu trefniadau llywodraethu a rheoli darparwyr
- **monitro cwynion:** mewn achosion lle ceir cwynion i Medr am ddarparwyr, neu dueddiadau sy'n deillio o ddata ar gwynion, bydd hyn yn cael ei defnyddio i asesu trefniadau llywodraethu a rheoli darparwyr
- **hunanwerthuso:** mae'n ofynnol i ddarparwyr gynnal hunanwerthusiad blynyddol. Mae Medr yn cadw'r hawl i alw'r hunanwerthusiadau blynyddol hyn i mewn. Bydd fformat yr hunanwerthusiad blynyddol yn cael ei bennu gan y darparwr a dylai dynnu ar y meysydd a nodir yn yr hunanwerthusiad monitro cychwynnol
- **sicrwydd annibynnol:** os yw darparwr wedi mabwysiadu ac yn dilyn cod llywodraethu cydnabyddedig a phriodol, lle mae cod o'r fath ar gael, a bod y cod yn ei gwneud yn ofynnol i'r darparwr gynnal adolygiad o effeithiolrwydd trefniadau llywodraethu, rhaid i'r darparwr hysbysu Medr ynghylch unrhyw ganfyddiadau o adolygiad o'r fath
- **sicrwydd annibynnol:** os yw darparwr yn cael adroddiad archwilio mewnol sy'n mynegi sicrwydd negyddol ym maes llywodraethu a rheoli rhaid i'r darparwr rannu copi o'r adroddiad hwn gyda Medr unwaith y bydd wedi cael ei gytuno'n derfynol

Gellir craffu'n fwy ar ddarparwyr sydd â hanes blaenorol o ddiffyg cydymffurfio, tueddiadau dirywiol mewn data neu a adnabuwyd fel rhai sydd mewn perygl o ddiffyg cydymffurfio yn y dyfodol. Bydd methu â chydymffurfio â gofynion monitro yn ysgogi ymchwiliad pellach ac ymyriadau posibl.

Adolygu a Diwygio

Rydym yn disgwyl i'n dealltwriaeth am gydymffurfio â'r amod hwn, a'n dull o fonitro, esblygu dros amser. Felly bydd Medr yn adolygu'r amod hwn a'r manylion atodol yn rheolaidd i sicrhau eu bod yn cyd-fynd ag anghenion esblygol y sector, newidiadau mewn polisi, ac adborth gan randdeiliaid. Ceir disgwyliad y bydd adborth gan ddysgwyr a darparwyr yn goleuo'r adolygiad hwn. Bydd darparwyr yn cael eu hysbysu ynghylch unrhyw ddiwygiadau gan gael rhybudd digonol i'w galluogi i gynllunio, cydymffurfio ac ymgysylltu â dysgwyr/rhanddeiliaid.

⁸ Ar gyfer darparwyr addysg uwch a darparwyr addysg bellach, mae monitro cydymffurfiaeth â'r amod hwn yn cynnwys monitro'r gofynion a nodir ym manylion atodol y gofynion, gan nodi bod y manylion atodol hyn yn is-set i'r amod hwn

Medr

Y Comisiwn Addysg Drydyddol ac Ymchwil
Commission for Tertiary Education and Research

Manylion Atodol: Llywodraethu a Rheoli (Gan Gynnwys Rheoli Ariannol)

Llywodraethu a Rheoli (Gan Gynnwys Rheoli Ariannol)

Ar gyfer darparwyr addysg uwch ac addysg bellach

Rhaid i ddarparwyr addysg uwch ac addysg bellach wneud y canlynol:

- gweithio tuag at gydymffurfio â'r manylion atodol ar gyfer yr amod cychwynnol a pharhaus Llywodraethu a Rheoli (gan gynnwys rheoli ariannol). Rhaid cyflawni cydymffurfedd llawn erbyn 1 Awst 2027

Llywodraethu Da

1. Rhaid i ddarparwyr drefnu bod dogfennau llywodraethu ar gael yn rhwydd ac yn gyhoeddus.
2. Rhaid i ddarparwyr adolygu'r wybodaeth am lywodraethu a gyhoeddir ar eu gwefannau i sicrhau ei bod yn ei gwneud yn bosibl hybu tryloywder, atebolrwydd ac ymddiriedaeth y cyhoedd.
3. Rhaid i ddarparwyr drefnu bod cyfrifoldebau'r corff llywodraethu a swyddogaethau llywodraethu a gweithredol ar gael i'r cyhoedd, yn ysgrifenedig. Mae hyn yn cynnwys y cadeirydd, y corff llywodraethu a'i bwyllgorau.
4. Rhaid i ddarparwyr sy'n elusennau esempt gydymffurfio â'r adran isod ar [elusennau esempt](#).

Diwylliant

5. Rhaid i ddarparwyr asesu a monitro sut y mae eu diwylliant yn rhoi anogaeth i fod yn agored, gwneud penderfyniadau mewn modd tryloyw, bod yn atebol ac annog her a sut y mae'r diwylliant hwn wedi cael ei wreiddio.
6. Rhaid i'r corff llywodraethu a'r uwch dîm gweithredol fod yn agored i her ac annog sgysiau agored a gonest.
7. Lle nad yw polisi, arferion neu ymddygiad drwy'r darparwr i gyd yn cyd-fynd â diben, gwerthoedd a strategaeth y darparwr, rhaid i'r darparwr sicrhau bod camau cywirol yn cael eu cymryd.

Corff Llywodraethu

Cyfansoddiad y Corff Llywodraethu

8. Ni ddylai hyd aelodaeth fel arfer fod yn fwy nag uchafswm o 9 mlynedd, y gellir ei estyn mewn achosion eithriadol i 10 mlynedd.

Gweithrediadau'r Corff Llywodraethu

9. Rhaid i ddarparwyr sicrhau bod gan gyrrff llywodraethu gyllideb i dynnu arni a'u bod yn cael mynediad at arbenigwyr annibynnol os yw'n ofynnol.
10. Rhaid goruchwyllo pob cytundeb setlo a chytundebau peidio â datgelu (NDAs) o fewn strwythur llywodraethu darparwr.

Arwain a Rheoli

11. Rhaid i ddarparwyr fod â chynllun olyniaeth effeithiol a gynhelir ac sydd wedi'i ddogfennu ar gyfer ei uwch dîm arweinyddiaeth.

Rhanddeiliaid

12. Rhaid i ddarparwyr gydnabod eu cyfrifoldebau ehangach tuag at gymunedau, y Gymraeg, rhanddeiliaid a chymdeithas ehangach, a gweithredu arnynt mewn modd sy'n gyson â'u cenhadaeth, eu gwerthoedd a'r adnoddau sydd ar gael iddynt.
13. Rhaid i ddarparwyr ystyried manteision gweithio mewn partneriaeth gyda sefydliadau eraill, yn lleol ac yn genedlaethol, lle bydd hyn yn hybu eu hamcanion a'u diben. Rhaid i ddarparwyr gyflawni diwydrwydd dyladwy cychwynnol a pharhaus wrth ymrwymo i drefniadau o'r fath i ddiogelu rhag risgiau ariannol, risgiau i enw da a risgiau eraill.
14. Rhaid i ddarparwyr weithredu i hybu cydweithio ac arloesi gydag undebau llafur cydnabyddedig a chynrychiolwyr myfyrwyr.

Amgylchedd Sicrwydd

15. Rhaid i archwilwyr mewnol ymlynu wrth safonau archwilio mewnol perthnasol bob amser.
16. Rhaid i archwilwyr mewnol beidio ag ysgwyddo unrhyw gyfrifoldebau rheoli gweithredol, na bod ag unrhyw fuddiant – bod yn ariannol neu'n anariannol, yn uniongyrchol neu'n anuniongyrchol - yn y darparwr heblaw am y berthynas arferol â chyflogai neu gontractwr (neu ariannu unrhyw wobr, ysgoloriaeth neu benodiad academaidd).

Gwrthdaro Buddiannau

17. Rhaid i ddarparwyr gynnal a mynd ati'n rheolaidd i fonitro cofrestr o wrthdaro buddiannau, lletygarwch a rhoddion ar gyfer yr holl staff ac aelodau'r corff llywodraethu. Rhaid i'r gofrestr hon fod ar gael yn gyhoeddus ar gyfer aelodau'r corff llywodraethu a'r uwch dîm gweithredol.

Canllawiau Atodol Ynghylch y Gofynion

Cyfeiriad Strategol

18. Dylai darparwyr roi ystyriaeth i flaenoriaethau strategol Medr a Llywodraeth Cymru wrth ddatblygu cynlluniau strategol.

Medr

Y Comisiwn Addysg Drydyddol ac Ymchwil
Commission for Tertiary Education and Research

Manylion Atodol: Rheoli Ariannol

Yn berthnasol i: Amod Llywodraethu a Rheoli (Gan Gynnwys Rheoli Ariannol)

1. Rhaid i reoli ariannol ymestyn i oruchwyliaeth ar yr holl endidau sydd o fewn rheolaeth y grŵp.
2. Er mwyn rheoli eu materion ariannol yn briodol, rhaid i ddarparwyr wneud y canlynol:
 - cynllunio a chynnal materion ariannol mewn modd cynaliadwy
 - cadw cofnodion cyfrifyddu priodol
 - paratoi datganiadau ariannol mewn perthynas â phob cyfnod cyfrifyddu;
 - sicrhau bod trefniadau priodol yn eu lle i drefnu a rheoli materion ariannol, gan gynnwys [amgylchedd rheolaeth fewnol](#) digonol ac effeithiol
 - paratoi a mynd ati'n rheolaidd i ddiweddarau rhagolygon o fewnlifoedd ac all-lifoedd arian parod dros y 12 mis nesaf o leiaf er mwyn monitro argaeledd arian parod gweithredol
 - monitro cydymffurfedd â chyfamodau yn rheolaidd
 - rhoi sylw dyladwy i werth am arian mewn perthynas â defnyddio cyllid cyhoeddus
 - sicrhau bod arian cyhoeddus yn cael ei ddefnyddio at ei ddiben yn unig ac nad yw'n cael ei ddefnyddio fel cymhorthdal ar gyfer gweithgareddau nad ydynt yn rhai cyhoeddus
 - sicrhau bod y modd y defnyddir unrhyw arian sydd dan gyfyngiadau, wedi'i ddynodi neu arian arall a glustnodwyd yn cael ei fonitro'n briodol
 - cydymffurfio â'r Cyfarwyddyd(au) Cyfrifon perthnasol a ddyroddir gan Medr
 - cyflwyno ffurflenni ariannol mewn modd amserol a hysbysu Medr ymlaen llaw lle disgwylir oedi gyda ffurflenni. Lle maent o fewn y cwrdd, mae hyn yn cynnwys ffurflenni a gyflwynir i HESA neu TRAC (y Swyddfa Fyfyrrwyr)
 - lle mae trothwy ymrwymadau ariannol wedi cael ei gyfrifo a'i ddyroddi gan Medr yn seiliedig ar wybodaeth a gyflwynwyd:
 - monitro cydymffurfedd â'r trothwy (trothwy'r lluosrif a'r trothwy ariannol)
 - hysbysu Medr mewn modd amserol os eir y tu hwnt i luosrif y trothwy
 - lle ystyrir ymrwymadau ariannol newydd a fydd yn mynd y tu hwnt i naill

- ai'r trothwy ariannol neu drothwy'r lluosrif, hysbysu Medr cyn gynted â phosibl a cheisio adolygiad o lywodraethu gan Medr ar gyfer trothwy uwch, yn unol â chanllawiau Medr ynghylch [ymrwymiadau ariannol](#), a
- lle mae darparwr wedi cael ei hysbysu gan Medr eu bod dan drefn "mwy o ymgysylltu", rhaid ceisio adolygiad o lywodraethu gan Medr ar gyfer pob ymrwymiad ariannol newydd, yn unol â chanllawiau Medr ynghylch [ymrwymiadau ariannol](#)
3. Rhaid i brosesau ac adrodd fod ar waith ar gyfer goruchwyliaeth reolaidd gan y tîm gweithredol a'r corff llywodraethu ar berfformiad gwirioneddol y darparwr yn erbyn y gyllideb, metrigau a thargedau ariannol allweddol, rhagolygon rheoli trysorlys, a risgiau ariannol eraill sy'n benodol i'r darparwr.

Canllawiau atodol ynghylch y Gofynion

4. Dylai darparwyr wybod cost lawn eu gweithgareddau a defnyddio'r wybodaeth hon i wneud penderfyniadau. Os nad yw darparwr yn ceisio adennill cost lawn gweithgaredd, dylai hyn fod yn ganlyniad i bolisi clir a osodwyd gan y corff llywodraethu ac wedi'i gynnwys yn y strategaeth ariannol, ac ni ddylai risg o roi'r darparwr mewn trafferthion ariannol.
5. Dylai darparwyr sicrhau bod prosesau gosod cyllideb a rhagolygon ariannol yn cael eu halinio â chynllun strategol yr endid ac yn ategu hynny.

Medr

Y Comisiwn Addysg Drydyddol ac Ymchwil
Commission for Tertiary Education and Research

Manylion Atodol: Rheoli Ystadau

Yn berthnasol i: Amod Llywodraethu a Rheoli (Gan Gynnwys Rheoli Ariannol)

Rheoli Ystadau

1. Mae ystadau darparwyr yn debygol o fod yn rhan sylweddol o sylfaen asedau'r darparwr. Gan hynny mae prosesau trefnu a rheoli ariannol cadarn yn cynnwys rheoli'r ystâd yn dda, gan gynnwys asedau a berchnogir ac asedau a lesir.
2. Rhaid i ddarparwyr reoli eu hystâd mewn ffordd gynaliadwy, yn unol â strategaeth ystadau a chynllun cynnal a chadw, sy'n cwmpasu'r gofynion cynnal a chadw hirdymor a rheolaidd ar ei chyfer.
3. Lle y bo'n berthnasol rhaid i ddarparwyr ymlynu wrth ofynion y Comisiwn Elusennau mewn perthynas â gwaredu tir ac adeiladau elusen. Mae hyn yn cynnwys gofyniad dros y pris gwaredu mewn perthynas â gwerth marchnadol yr ased.

Asedau a Brynwyd gan Ddefnyddio Budd y Trysorlys

4. Lle mae darparwyr addysg uwch ac addysg bellach yn dal asedau a brynwyd neu a adeiladwyd yn gyfan gwbl neu'n rhannol gan ddefnyddio cyllid cyfalaf a ddarparwyd at ddiben penodol gan Medr a'r cyrff cyllido a'i rhagflaenodd, y Cyngorau Ymchwil, Llywodraeth Cymru a Swyddfa Cymru, rhaid hysbysu Medr cyn gynted â phosibl i ategu dealltwriaeth ehangach am y rhesymeg cyn:
 - codi unrhyw gyllid ar warant dros asedau o'r fath;
 - gwaredu asedau o'r fath lle mae'r prisiad yn uwch na gwerth marchnadol o £25,000
 - rhoi'r gorau i ddefnyddio asedau o'r fath at eu diben bwriadedig
 - lesio asedau o'r fath. Yn yr achos hwn dylai'r rhent neu gyfran briodol ohono (ar ôl didynnu unrhyw rent tir neu daliadau eraill, costau gweinyddu ac unrhyw wariant sy'n angenrheidiol i gadw'r eiddo mewn cyflwr i hawlio'r rhent hwnnw) gael ei d/thalu i Medr oni bai bod y gweithgareddau:
 - yn osodiadau gwyliau
 - yn weithgareddau sy'n gymwys i gael cyllid gan Medr dan adran 22 yn Y

Canllawiau atodol ynghylch y Gofynion

5. Mae'r angen i wella cynaliadwyedd amgylcheddol a lleihau allyriadau carbon yn hanfodol i reoli'r ystâd yn effeithiol. Dylai darparwyr fynd ati i geisio cyfleoedd i leihau allyriadau carbon trwy reoli a datblygu'r ystâd yn effeithiol. Dylai cynllun rheoli carbon gael ei gynnal i fonitro a gwella eu perfformiad amgylcheddol tuag at sero net.
6. Dylid rhoi prosesau ar waith i sicrhau bod lle'n cael ei reoli'n effeithiol. Dylai hyn gynnwys adolygu tir ac adeiladau a ddelir yn gyson, gan amcanu at resymoli a gwaredu'r rhai nad oes mo'u hangen mwyach yn nhyb darparwyr.

Medr

Y Comisiwn Addysg Drydyddol ac Ymchwil
Commission for Tertiary Education and Research

Manylion Atodol: Elusennau Esempt

Yn berthnasol i: Amod Llywodraethu a Rheoli (Gan Gynnwys Rheoli Ariannol)

1. Lle mae darparwr yn elusen esempt, mae llawer o'i rwymedigaethau cyfreithiol yr un fath ag elusen gofrestredig. Mae hyn yn cynnwys, ymhlith eraill, corfforaethau Addysg Bellach yng Nghymru.
2. Rhaid i bob elusen gydymffurfio â'r gyfraith, gan gynnwys y gofynion a nodir yn Neddf Elusennau 2011, ac mae'r gofynion hyn yn berthnasol i ddarparwr sy'n elusen esempt oni bai bod y Ddeddf Elusennau'n nodi'n benodol nad ydynt. Er eglurder, mae monitro cydymffurfedd â chyfraith a chylfundrefn reoleiddio elusennau o fewn cylch gwaith prif reoleiddiwr elusennau'r darparwr.
3. Mae'r Comisiwn Elusennau'n cyhoeddi canllawiau i elusennau a'u hymddiriedolwyr ynghylch dyletswyddau a chyfrifoldebau cyfreithiol y naill a'r llall. Er bod canllawiau'r Comisiwn Elusennau wedi'u fframio ar gyfer elusennau sydd wedi'u cofrestru gydag ef, mae cryn dipyn o'r canllawiau hyn yn berthnasol i elusennau esempt hefyd, gan bod rhaid iddynt hwythau gydymffurfio â chyfraith elusennau⁹.
4. I grynhoi, rhaid i ymddiriedolwyr elusennau:
 - sicrhau bod yr elusen yn cyflawni ei dibenion er budd y cyhoedd, a bod ei hasedau'n cael eu cymhwyso at ei dibenion elusennol ac at y dibenion hynny yn unig
 - cydymffurfio â dogfen lywodraethu'r elusen a'r gyfraith
 - gweithredu er budd pennaf yr elusen, gan gynnwys trwy reoli gwrthdaro buddiannau
 - sicrhau bod yr elusen yn atebol
 - rheoli adnoddau'r elusen mewn modd cyfrifol, gan gynnwys trwy reoli risgiau a diogelu ei hasedau a'i phobl, ac
 - gweithredu â gofal a sgil rhesymol

⁹ Gweler <https://www.gov.uk/government/publications/exempt-charities-cc23>. 2 Mae elusennau cysylltiedig elusennau esempt yn esempt hefyd dan baragraff 28 Atodlen 3 Deddf Elusennau 2011.

Medr

Y Comisiwn Addysg Drydyddol ac Ymchwil
Commission for Tertiary Education and Research

Manylion Atodol: Gwasanaethau Archwilio Allanol

Yn berthnasol i: Amod Llywodraethu a Rheoli (Gan Gynnwys Rheoli Ariannol)

1. Rhaid i ddarparwyr wneud y canlynol:

- cyflwyno datganiadau ariannol archwiliedig llawn i Medr ni waeth pa un a yw'n ofynnol paratoi'r rhain ar gyfer unrhyw gorff rheoleiddio arall
- hysbysu Medr mewn modd amserol ac ymlaen llaw ynghylch unrhyw oedi a ddisgwylir cyn cyflwyno neu gyhoeddi datganiadau ariannol archwiliedig
- cydymffurfio â Safonau Moesegol ASB¹⁰ neu safonau olynol wrth ystyried hyd deiliadaeth pan fo'r partner arweiniol yn cael ei gylchdroi ac archwilydd allanol yn cael eu hailbenodi a phrofi'r farchnad bob hyn a hyn yn unol â chanllawiau cyfredol
- darparu mynediad digyfngiad i archwilydd allanol at wybodaeth – gan gynnwys yr holl gofnodion, asedau, personél a mangreuedd – a bod ag awdurdod i gael pa bynnag wybodaeth ac esboniadau y mae'r archwilydd allanol yn rhesymol yn ystyried eu bod yn angenrheidiol, ac
- darparu ymatebion ysgrifenedig i unrhyw argymhellion a wneir neu faterion a godir yn adroddiad yr archwilydd allanol i'r corff llywodraethu neu un o'i bwyllgorau priodol

2. Rhaid i'r archwilydd allanol:

- bod yn annibynnol oddi ar y darparwr, ac oddi ar baratöwr y datganiadau ariannol. Rhaid i'r archwilydd allanol beidio ag ysgwyddo unrhyw gyfrifoldebau rheoli gweithredol, na bod ag unrhyw fudd – ariannol neu fel arall, uniongyrchol neu anuniongyrchol – yn y darparwr (heblaw am y berthynas arferol fel contractwr, neu ariannu unrhyw wobwr, ysgoloriaeth neu benodiad academiaidd)
- bod wedi ei restru ar y Gofrestr Archwilydd Statudol
- ymlynu bob amser wrth safonau proffesiynol a moeseg corff cyfrifyddu achrededig cydnabyddedig
- cydymffurfio â gofynion adrodd Cyfarwyddyd(au) Cyfrifon blynyddol cyfredol

¹⁰ [Y Safon Foesegol ar gyfer Archwilydd \(frc.org.uk\)](http://frc.org.uk)

Medr lle y bo'n berthnasol

- cyflwyno adroddiad (neu adroddiadau, os oes mwy nag un, sy'n cwmpasu camau gwahanol yn yr archwiliad blynyddol) i'r corff llywodraethu, sy'n cofnodi materion cyfrifyddu a diffygion mewn rheolaeth sy'n codi o'r archwiliad. Ar gyfer darparwyr sy'n elusennau, rhaid i unrhyw faterion mewn perthynas â defnyddio asedau elusennol at ddibenion nad ydynt yn elusennol gael eu hamlygu yn yr adroddiadau hynny
- sicrhau bod yr adroddiad(au), gydag ymatebion y rheolwyr, ar gael i gorff llywodraethu'r darparwr neu un o'i bwyllgorau priodol, mewn modd amserol, ac
- rhoi sylw i gydymffurfio ag amodau cofrestru a chyllid Medr sy'n effeithio ar reoli ariannol

Gwasanaethau Heblaw Archwilio

3. Rhaid i ddarparwyr:

- cael cydsyniad eu corff llywodraethu, neu un o'i bwyllgorau priodol, lle gall gwasanaethau ychwanegol a gomisiynir gael dylanwad ar wrthrychedd ac annibyniaeth yr archwilwyr. Rhaid i waith ychwanegol beidio ag amharu ar annibyniaeth y farn archwilio allanol

Penodi a Diswyddo Archwilydd Allanol

4. Wrth benodi archwilwyr allanol, rhaid i ddarparwyr wneud y canlynol:

- cytuno ar weithdrefnau i benodi darparwyr archwilio allanol sy'n cynnwys cyngor cyrff llywodraethu'r darparwr neu bwyllgor priodol iddo
- sicrhau bod y meini prawf dethol a'r gweithdrefnau ar gyfer penodi darparwyr archwilio allanol yn cael eu pennu a'u cymeradwyo gan y corff llywodraethu, neu un o'i bwyllgorau priodol, cyn y ceir cynigion, ac
- sicrhau nad yw gwasanaethau archwilio mewnol ac allanol yn cael eu darparu gan yr un cwmni neu ddarparwr na chwmni neu ddarparwr cysylltiedig

5. Lle mae archwilwyr allanol yn rhoi'r gorau i ddal swydd am unrhyw reswm, rhaid iddynt:

- darparu i'r corff llywodraethu naill ai datganiad am unrhyw amgylchiadau sy'n gysylltiedig â'u hymddiswyddiad neu ddiswyddiad y dylid eu dwyn i sylw'r corff llywodraethu yn eu tyb hwy, neu ddatganiad nad oes unrhyw amgylchiadau o'r fath, a
- darparu copi o'r datganiad hwn i Medr o fewn tri mis i'r dyddiad y'i cafwyd gan y corff llywodraethu

Canllawiau atodol ynghylch y Gofynion

6. Gall darparwyr gomisiynu archwilwyr allanol i ddarparu gwasanaethau ychwanegol.

Medr

Y Comisiwn Addysg Drydyddol ac Ymchwil
Commission for Tertiary Education and Research

Amod: Ansawdd a Gwella'n Barhaus

Rhaid i bob darparwr sydd wedi'i gofrestru gyda Medr a / neu a gyllidir ganddo ddangos:

- bod eu darpariaeth o ansawdd da, a'u bod yn ymgysylltu â gwella'n barhaus

Categori Amod

Mae hwn yn amod cofrestru cychwynnol a pharhaus. Mae hwn yn amod cyllid.

Sail Gyfreithiol

Dan adrannau 27 a 31 **Deddf Addysg Drydyddol ac Ymchwil (Cymru) 2022**, mae'n ofynnol i Medr bennu amod cofrestru cychwynnol a pharhaus:

“sy'n ymwneud ag ansawdd y math o addysg drydyddol a ddarperir gan, neu ar ran, y darparwr y mae'r categori cofrestru yn ymwneud ag ef”

Dan Adran 108 y Ddeddf, rhaid i'r Comisiwn ystyried a yw'n mynd i osod telerau ac amodau sy'n ymwneud “ag ansawdd yr addysg berthnasol a ddarperir gan neu ar ran y darparwr.”

Dan adran 5 y Ddeddf, mae dyletswydd strategol ar y Comisiwn i hybu gwelliant parhaus yn ansawdd addysg drydyddol yng Nghymru. Wrth gyflawni'r ddyletswydd hon, rhaid i'r Comisiwn roi sylw (ymhlith pethau eraill):

- (a) i bwysigrwydd sicrhau bod aelodau o'r gweithlu addysg drydyddol yn gallu darparu addysg drydyddol o ansawdd uchel;
- (b) i ofynion rhesymol aelodau o'r gweithlu addysg drydyddol am ddatblygiad proffesiynol parhaus;
- (c) i bwysigrwydd barn dysgwyr ynghylch ansawdd yr addysg drydyddol a gânt.

Mae Adran 50 y Ddeddf yn nodi y gall y Comisiwn gyhoeddi fframweithiau sicrhau ansawdd, sy'n nodi arweiniad a gwybodaeth ynghylch meini prawf a phrosesau ar gyfer asesu ansawdd addysg drydyddol, a rolau a chyfrifoldebau personau sy'n asesu'r ansawdd, a rolau a chyfrifoldebau darparwyr o ran ansawdd.

Mae Adran 51 y Ddeddf yn gosod dyletswydd ar y Comisiwn i fonitro ansawdd yr addysg drydyddol a ddarperir gan neu ar ran darparwyr cofrestredig, a gyllidir gan y Comisiwn neu a sicrhau fel arall ganddo, ac i hybu gwelliant yn ansawdd yr addysg honno.

Gofynion Cydymffurfio

Er mwyn cydymffurfio â'r amod hwn, mae'n ofynnol i ddarparwyr:

1. gyflawni deilliannau asesu ansawdd allanol boddhaol;
2. bod â data perfformiad derbynol; a
3. pheidio â chael eu hystyried gan Medr yn ddarparwyr sy'n dangos risg i ansawdd addysg

Mae'r gofynion hyn hefyd yn ymwneud ag addysg drydyddol a ddarperir gan, neu ar ran darparwyr perthnasol.

Rhaid i ddarparwyr ystyried y Fframwaith Ansawdd. Mae'r Fframwaith Ansawdd yn darparu arweiniad a gwybodaeth ynghylch sut y gall darparwyr ddangos bod eu darpariaeth o ansawdd da ac mae'n nodi dull Medr o asesu cydymffurfedd â'r amod hwn.

Byddir yn gofyn i ddarparwyr ddangos isafswm lefel o gydymffurfedd â'r gofynion isod trwy ffurflenni sicrwydd blynyddol i Medr:

- ymgysylltu â dysgwyr – cydymffurfio â'r amod Ymgysylltu â Dysgwyr neu, yn achos chweched dosbarth, y ddyletswydd statudol berthnasol¹¹
- llais y dysgwr – cadarnhad eu bod yn defnyddio deilliannau arolygon dysgwyr fel rhan o'u prosesau sicrhau ansawdd a gwella'n barhaus¹²
- ymgysylltiad y corff llywodraethu – cadarnhad bod y corff llywodraethu'n ymgysylltu'n weithredol â datblygu a goruchwyllo strategaethau a chynlluniau ar gyfer asesu ansawdd yn fewnol a gwella'n barhaus, gydag adolygiad a gynhelir o leiaf yn flynyddol o effaith y strategaethau a'r cynlluniau hynny
- hunanwerthuso – cadarnhad eu bod yn hunanwerthuso'n rheolaidd, gydag adolygiad a gynhelir o leiaf yn flynyddol gan y corff llywodraethu
- allanoldeb – cadarnhad bod y darparwr yn ymgysylltu'n weithredol ag asesiadau ansawdd allanol (arolygiad gan Estyn, adolygiad gan QAA, neu'r ddau, fel y bo'n berthnasol)
- gwella'n barhaus – cadarnhad eu bod yn cynllunio'n rheolaidd i ysgogi gwelliant parhaus, gydag adolygiad a gynhelir o leiaf yn flynyddol gan y corff llywodraethu o effaith ac effeithiolrwydd rhaglenni gwella'n barhaus
- dysgu a datblygu proffesiynol – cadarnhad bod ganddynt strategaeth i ategu dysgu a datblygu proffesiynol

Isafswm y gofynion yw'r rhain, a all gael eu hadolygu. Bydd barn Medr ynglŷn â chydymffurfio â'r amod hwn yn cwmpasu holl ehangder y gofynion a'r disgwyliadau a nodir yn yr amod.

¹¹ Yn achos chweched dosbarth, mae'r ddyletswydd hon ar gyrff llywodraethu ysgolion, yn hytrach nag ar yr awdurdod lleol.

¹² Yn achos chweched dosbarth, rydym yn disgwyl i awdurdodau lleol weithio gyda'u hysgolion i sicrhau y gwneir hyn.

Monitro

Bydd Medr yn monitro'r modd y cydymffurfir â'r amod hwn yn y ffyrdd canlynol (i gael diffiniadau o'r rhain, gweler datganiad Medr ar fonitro):

- **deilliannau asesiadau ansawdd allanol:** mae hyn yn cynnwys arolygiadau gan Estyn ac adolygiadau gan QAA. Bydd deilliannau adolygiadau datblygiadol /themmatig / daearyddol yn goleuo'r gweithgarwch monitro hefyd
- **monitro data:** bydd Medr yn monitro amrywiaeth o ddata, fel a nodir yn y Fframwaith Ansawdd. Mae hyn yn cynnwys, ymhlith data arall: recriwtio; dilyniant; cadw; cwblhau; cwynion i Medr (niferoedd a phatrymau); arolygon dysgwyr; cyrchfannau
- **gwybodaeth:** bydd Medr yn defnyddio amrywiaeth o wybodaeth, fel a nodir yn y Fframwaith Ansawdd, i oleuo ei weithgarwch monitro ac unrhyw gamau rheoleiddio sy'n deillio o hynny
- **ffurflen sicrwydd flynyddol:** fel rhan o Ffurflen Sicrwydd Flynyddol Medr, bydd disgwyl i ddarparwyr hunanddatgan eu bod wedi ateb gofynion yr amod, gyda thystiolaeth gysylltiedig. Bydd hynny'n cynnwys bod y corff llywodraethu wedi ei sicrhau ei hun ynghylch yr isafswm lefel cydymffurfio yn erbyn y gofynion a nodir uchod
- **monitro cwynion:** mewn achosion lle mae cwynion i Medr am ddarparwyr yn ymwneud â meysydd o fewn cyngor neu arweiniad a roddwyd gan Medr.
- **digwyddiadau adroddadwy:** mewn achosion lle mae'r digwyddiadau hynny'n ymwneud â meysydd o fewn cylch gwaith Medr, neu gyngor neu arweiniad a roddwyd gan Medr
- **gweithgareddau ymgysylltu:** ar naill ai lefel darparwr neu lefel sector, bydd Medr yn ymgysylltu â darparwyr wrth adolygu sut y mae cyngor neu arweiniad yn cael ei ystyried

Gellir craffu'n fwy ar ddarparwyr sydd â hanes blaenorol o ddiffyg cydymffurfio, tueddiadau dirywiol mewn data neu a adnabuwyd fel rhai sydd mewn perygl o ddiffyg cydymffurfio yn y dyfodol. Bydd methu â chydymffurfio â gofynion monitro yn ysgogi ymchwiliad pellach ac ymyriadau posibl.

Adolygu a Diwygio

Rydym yn disgwyl i'n dealltwriaeth am gydymffurfio â'r amod hwn, a'n dull o fonitro, esblygu dros amser. Felly bydd Medr yn adolygu'r amod hwn, a'r Fframwaith Ansawdd, yn rheolaidd, i sicrhau eu bod yn cyd-fynd ag anghenion esblygol y sector, newidiadau mewn polisi, ac adborth gan randdeiliaid. Mae disgwyl y bydd adborth gan ddysgwyr a darparwyr yn goleuo'r adolygiad hwn. Bydd darparwyr yn cael eu hysbysu ynghylch unrhyw ddiwygiadau gan gael rhybudd digonol i'w galluogi i gynllunio, cydymffurfio ac ymgysylltu â dysgwyr/rhanddeiliaid.

Medr

Y Comisiwn Addysg Drydyddol ac Ymchwil
Commission for Tertiary Education and Research

Amod: Lles Staff a Dysgwyr

Rhaid i bob darparwr wneud y canlynol:

- bod â threfniadau effeithiol i gefnogi a hybu lles dysgwyr a staff

Categori Amod

Mae hwn yn amod cofrestru cychwynnol a pharhaus. Mae hwn yn amod cyllido.

Sail Gyfreithiol

O dan adran 27 o'r **Ddeddf Addysg Drydyddol ac Ymchwil (Cymru) 2022** (mae angen ar Medr i greu amod cychwynnol "effeithiolrwydd trefniadau'r darparwr addysg drydyddol sy'n gwneud cais ar gyfer cefnogi a hybu lles ei fyfyrwyr a'i staff;")

O dan Adran 31 o'r Ddeddf, mae angen ar Medr i greu amod cofrestru parhaus "sy'n ymwneud ag effeithiolrwydd trefniadau'r darparwr ar gyfer cefnogi a hybu lles ei fyfyrwyr a'i staff;")

O dan Adran 108 y Ddeddf, rhaid i'r Comisiwn ystyried a yw'n mynd i osod telerau ac amodau sy'n ymwneud "ag effeithiolrwydd trefniadau'r darparwr ar gyfer cefnogi a hybu lles ei fyfyrwyr a'i staff".

Rhaid i ddarparwyr hefyd gydymffurfio â dyletswyddau a fframweithiau statudol perthnasol.

Gofynion Cydymffurfio

Er mwyn cydymffurfio â'r amod hwn, rhaid i ddarparwyr wneud y canlynol:

1. ystyried y gofynion a nodir yn y manylion atodol ynghylch y gofynion cyllid a rheoleiddiol ar gyfer lles staff a dysgwyr (neu unrhyw ddiwygiadau dilynol)
2. cyd-fynd â dyletswyddau cyfreithiol a statudol perthnasol gan nad yw'r amod hwn yn disodli nac yn dileu dyletswyddau cyfreithiol na rhwymedigaethau statudol presennol darparwyr

3. ystyried gwybodaeth, arweiniad a chynghor perthnasol a gyhoeddir gan Medr
4. ystyried amodau rheoleiddiol ac amodau cyllid eraill
5. ystyried disgwyliadau eraill megis rhai Llywodraeth Cymru a blaenoriaethau strategol Medr

Monitro

Bydd Medr yn monitro cydymffurfedd â'r amod hwn yn y ffyrdd canlynol (i gael diffiniadau o'r rhain, gweler datganiad Medr ar fonitro):

- **ffurflen sicrwydd flynyddol:** fel rhan o Ffurflen Sicrwydd Flynyddol Medr, bydd disgwyl i Gyrff Llywodraethu darparwyr hunanddatgan a darparu tystiolaeth gysylltiedig eu bod wedi ateb gofynion cydymffurfio'r amod
- **dadansoddi data:** bydd Medr yn monitro gan ddefnyddio amrywiaeth o ddata sydd ar gael gan gynnwys canfyddiadau arolygon
- **monitro cwynion:** mewn achosion lle mae cwynion i Medr am ddarparwyr neu dueddiadau sy'n codi o ddata ar gwynion yn ymwneud â Lles Staff a Dysgwyr, gall Medr ofym am fwy o wybodaeth ac ymgysylltu â'r darparwyr i asesu cydymffurfiaeth
- **arolygon dysgwyr:** mewn achosion lle mae canlyniadau o arolygon yn gysylltiedig ag effeithlonedd neu effaith Lles Staff a Dysgwyr
- **gweithgareddau ymgysylltu:** ar naill ai lefel darparwr neu lefel sector, bydd Medr yn ymgysylltu â darparwyr wrth adolygu sut y mae cynghor neu arweiniad yn cael ei ystyried
- **digwyddiadau adroddadwy:** bydd digwyddiadau y mae darparwyr yn adrodd wrth Medr amdanynt yn cael eu defnyddio fel metrigau i asesu trefniadau llywodraethu a rheoli darparwyr
- **ffynonellau sicrwydd annibynnol:** gan gynnwys adolygiadau, arolygiadau, gwybodaeth gan reoleiddwyr eraill megis Estyn, yr Asiantaeth Sicrhau Ansawdd (QAA), y Comisiwn Cydraddoldeb a Hawliau Dynol ac adroddiadau gan gyrff proffesiynol neu statudol
- **adolygiadau thematig:** a gaiff eu llunio i archwilio testunau ar draws y sector cyfan, neu i roi cymorth i wella mewn meysydd penodol

Gellir craffu'n fwy ar ddarparwyr sydd â hanes blaenorol o ddiffyg cydymffurfio, tueddiadau dirywiol mewn data neu a adnabuwyd fel rhai sydd mewn perygl o ddiffyg cydymffurfio yn y dyfodol. Bydd methu â chydymffurfio â gofynion monitro yn ysgogi ymchwiliad pellach ac ymyriadau posibl.

Adolygu a Diwygio

Rydym yn disgwyl i'n dealltwriaeth am gydymffurfio â'r amod hwn, a'n dull o fonitro, esblygu dros amser. Felly bydd Medr yn adolygu'r wybodaeth sy'n gysylltiedig â'r amod hwn yn rheolaidd i sicrhau bod yr wybodaeth yn cyd-fynd ag anghenion esblygol y sector, newidiadau mewn polisi, ac adborth gan randdeiliaid. Mae disgwyl y bydd darparwyr yn rhan allweddol o'r ddolen adborth honno. Bydd darparwyr yn cael eu hysbysu ynghylch unrhyw ddiwygiadau gan gael rhybudd digonol i'w galluogi i gynllunio, cydymffurfio ac ymgysylltu â dysgwyr/rhanddeiliaid.

Medr

Y Comisiwn Addysg Drydyddol ac Ymchwil
Commission for Tertiary Education and Research

Manylion Atodol: Lles Staff a Dysgwyr

Yn berthnasol i: Amod Lles Staff a Dysgwyr

Rhaid i bob darparwr sydd wedi'i gofrestru gyda Medr wneud y canlynol:

- ystyried y manylion atodol hyn ac unrhyw fanylion atodol a gyhoeddir yn y dyfodol gan Medr ynghylch y gofynion cyllid a rheoleiddiol mewn perthynas â'r amod cychwynnol a pharhaus ar gyfer lles staff a dysgwyr erbyn 1 Awst 2026

Rhaid i bob darparwr trydyddol arall wneud y canlynol:

- ystyried y manylion atodol hyn ac unrhyw fanylion atodol a gyhoeddir yn y dyfodol gan Medr ynghylch y gofynion cyllid a rheoleiddiol mewn perthynas â'r amod cychwynnol a pharhaus ar gyfer lles staff a dysgwyr gan 1 Awst 2026

1. Cwmpas a rhesymeg

Mae'r ddogfen hon wedi'i bwriadu i ddarparu gwybodaeth i alluogi darparwyr i gydymffurfio â'r amod cofrestru a chyllid cychwynnol a pharhaus ar gyfer Lles Staff a Dysgwyr.

Dylai'r amod ar gyfer Lles Staff a Dysgwyr gael ei ddehongli a'i roi ar waith ar y cyd â fframwaith rheoleiddio ehangach Medr.

Rhaid deall yr amod Lles Staff a Dysgwyr yng nghyd-destun ehangach deddfwriaeth a pholisi cenedlaethol. Dylai'r modd y'i rhoddir ar waith adlewyrchu a chyd-fynd â dyletswyddau statudol a strategaethau perthnasol gan Lywodraeth Cymru, gan sicrhau cydlynid â'r dirwedd gyfreithiol a pholisi ehangach yn addysg drydyddol yng Nghymru.

2. Lles

Mae [memorandwm esboniadol](#) Deddf Addysg Drydyddol ac Ymchwil (Cymru) 2022 yn darparu esboniad o'r hyn y mae 'lles' a 'trefniadau' wedi'u bwriadu i'w olygu mewn perthynas â'r amod ar gyfer lles staff a dysgwyr.

Rhaid i ddarparwyr ystyried y canlynol:

- ‘Trefniadau’ lles staff a dysgwyr gan gynnwys polisïau, gweithdrefnau a gwasanaethau sy’n hybu ac yn cefnogi llesiant a diogelwch staff a dysgwyr

Mae ‘llesiant’ yn y cyd-destun hwn wedi’i fwriadu i olygu:

- llesiant emosiynol (gweler Rhestr Termau Medr)
- iechyd meddwl (gweler Rhestr Termau Medr)

Mae ‘diogelwch’ wedi’i fwriadu i olygu rhyddid rhag niweidiau gan gynnwys:

- aflonyddu, (gweler rhestr termau Medr)
- camymddwyn (fel y mae’n ymwneud â lles staff a dysgwyr), (gweler rhestr termau Medr)
- trais (gan gynnwys trais rhywiol) (gweler rhestr termau Medr)
- troseddau casineb (gweler rhestr termau Medr)

3. Hunanwerthusiad o les gan ddarparwyr

Rhaid i bob darparwr trydyddol gynnal hunanwerthusiad blynyddol o les staff a dysgwyr.

Rhaid i’r hunanwerthusiad les staff a dysgwyr blynyddol gael ei gymeradwyo gan Gyrrff Llywodraethu darparwyr (neu gorff cyfatebol).

Mae Medr yn cydnabod bod yr holl ddarparwyr trydyddol ar hyn o bryd yn cynnal hunanasesiadau a/neu brosesau hunanwerthuso sy’n ymwneud â phob maes o ran lles staff a dysgwyr. Felly, nid ydym yn disgwyl cyhoeddi templedi hunanwerthuso gan ein bod yn disgwyl bod hunanasesu/hunanwerthuso eisoes yn rhan o brosesau presennol ac wedi’i fwriadu i ddiwallu anghenion penodol pob darparwr. I leihau’r baich i’r eithaf, rhaid i ddarparwyr benderfynu ar y dull(iau) hunanasesu/hunanwerthuso mwyaf priodol ac effeithiol yn seiliedig ar eu cyd-destun gweithredol.

Rhaid i’r hunanwerthusiad o les gan ddarparwyr gynnwys y canlynol:

- Effeithiolrwydd polisïau, gweithdrefnau a gwasanaethau cymorth i hybu a rhoi cymorth ar gyfer llesiant emosiynol ac iechyd meddwl dysgwyr a staff
- Effeithiolrwydd polisïau, gweithdrefnau a gwasanaethau cymorth i hybu a rhoi cymorth ar gyfer diogelwch dysgwyr a staff, y mae’n rhaid iddo gynnwys rhyddid rhag aflonyddu, camymddwyn, trais (gan gynnwys trais rhywiol) a throseddau casineb
- Asesiad risg lles: asesiad o risgiau i les a chamau lliniaru’r darparwr
- Bod wedi’i oleuo gan asesiad o’r effaith ar gydraddoldeb

Os nad yw’r meysydd uchod wedi’u cynnwys ym mhrosesau hunanwerthuso/hunanasesu presennol y darparwyr (megis yr Asiantaeth Sicrhau Ansawdd Addysg Uwch (QAA), Estyn, Stepchange Universities UK (UUK) a.y.b.) bydd angen iddynt gael eu gwerthuso a’u hymgorffori mewn dogfennaeth hunanwerthuso/hunanasesu presennol.

Gallai’r hunanwerthusiad o les ddefnyddio dulliau hunanwerthuso a hunanasesu presennol. Mae enghreifftiau ohonynt yn cynnwys, ymhlith eraill:

- **enghreifftiau Addysg Uwch:**

- hunanasesiad fframwaith Stepchange, ac Universities UK (UUK)
- asesiad fframwaith mwy diogel rhag hunanladdiad UUK
- hunanasesiad Trais yn erbyn Menywod, Cam-drin Domestig a Thrais Rhywiol (sydd wrthi'n cael ei ddatblygu)
- **enghreiffiau Addysg Bellach, Dysgu seiliedig-ar-waith a Dysgu Oedolion yn y Gymuned:**
 - proses hunanwerthuso Estyn
- **enghreiffiau eraill o brosesau hunanasesu nad ydynt yn sector-benodol:**
 - offeryn hunanasesu a gweithredu NYTH Llywodraeth Cymru
 - pecyn Cymorth Sefydliadau sy'n Ystyriol o Drawma a Phrofiadau Niweidiol yn ystod Plentynod (TrACE)
 - Matrics Aeddfedrwydd Sefydliadau Gwrth-hiliol

Nid yw'n ofynnol fel arfer i ddarparwyr gyflwyno eu hunanwerthusiad blynyddol i Medr. Bydd Medr yn galw hunanwerthusiadau i mewn dim ond os caiff pryderon a risgiau eu codi neu eu hadnabod.

Wrth gynnal hunanwerthusiad **gall darparwyr ystyried** yr egwyddorion hunanwerthuso a ddatblygwyd gan yr Asiantaeth Sicrhau Ansawdd ar gyfer addysg uwch (QAA) ac Estyn.

4. Cynllun gweithredu blynyddol darparwyr ar gyfer lles

Rhaid i'r cynllun gweithredu blynyddol ar gyfer lles gael ei gymeradwyo gan y Corff Llywodraethu (neu gorff cyfatebol) a chael ei oruchwyllo trwy broses llywodraethu a rheoli gadarn.

Rhaid i ddarparwyr trydyddol gyflwyno cynllun gweithredu blynyddol ar gyfer lles i Medr. Bydd Medr yn cyhoeddi templed ar gyfer cynllun lles. Wrth i ddarparwyr ei gwblhau, bydd angen i ddarparwyr nodi'r camau gweithredu sy'n flaenoriaeth ganddynt yn seiliedig ar hunanwerthusiad y darparwr o les gan gynnwys risgiau i les a chamau lliniaru a adnabuwyd gan ddarparwyr

Anogir darparwyr i sicrhau bod eu hasesiad blynyddol o les a'u cynllun gweithredu blynyddol ar gyfer lles yn cyd-fynd â nodau a deilliannau bwriadedig ffrydiau cyllid perthnasol. Bydd Medr yn amcanu at sicrhau bod ffurflenni monitro cyllid yn ategu yn hytrach nag yn dyblygu'r gofynion o ran tystiolaeth ar gyfer yr amod lles.

Bydd y cynllun gweithredu blynyddol ar gyfer lles yn cael ei ddefnyddio gan Medr fel sail ar gyfer ymgysylltu â darparwyr unigol, i adnabod cymorth, polisïau a phrosesau a systemau a risgiau a materion systemig ar draws y sector cyfan a fydd yn goleuo proses adolygu risg Medr ar gyfer darparwyr.

Bydd yr effeithlonedd o'r cynllun lles blynyddol yn cael ei fonitro ac asesu dros amser.

5. Ffurflenni sicrwydd blynyddol darparwyr

Ar ddiwedd y cylch lles blynyddol **rhaid i ddarparwyr gyflwyno** ffurflen sicrwydd a chydymffurfio flynyddol. Mae'r ffurflen wedi'i bwriadu i oleuo proses ffurflen sicrwydd flynyddol Medr.

Fel rhan o Ffurflen Sicrwydd Blynyddol Medr, disgwylir i Gorff Llywodraethu (neu gorff cyfatebol) y darparwyr gynnwys:

- hunan-ddatganiad eu bod wedi cydymffurfio â'r amod a darparu tystiolaeth gysylltiedig
- cadarnhad bod y gweithgareddau yn y cynllun lles blynyddol a gyflwynwyd wedi cael eu cyflawni fel a fwriadwyd a bod meysydd nas cyflawnwyd yn cael eu hadlewyrchu ac yn cael sylw yn y cynllun ar gyfer y flwyddyn ddilynol
- sicrwydd bod y Corff Llywodraethu (neu gorff cyfatebol) wedi'i argyhoeddi ynghylch effeithiolrwydd trefniadau'r darparwr i ategu a hybu lles staff a dysgwyr

Bydd Medr yn defnyddio dull sy'n seiliedig ar risg o sicrhau y cydymffurfir â'r amod fel y mae'n ymwneud â chofrestru neu gyllid. Lle mae data, tystiolaeth neu adroddiad yn dynodi risg bosibl, rydym yn cadw'r hawl i ofyn am dystiolaeth a mecanweithiau dogfennu ychwanegol os, oherwydd materion blaenorol, yw newidiadau sylweddol mewn gweithrediadau, adrodd am ddigwyddiadau difrifol, cwynion neu ffynonellau data cadarn megis arolwg llais y dysgwr neu gwynion yn adnabod bod mwy o risg y bydd darparwr yn peidio â chydymffurfio.

Lle mae monitro'n adnabod meysydd ar gyfer gwella, neu enghreifftiau o arfer da, gall Medr ddarparu gwybodaeth, cyngor, data, rhannu arferion gorau, a/neu wneud argymhellion i gynorthwyo darparwyr gyda chydymffurfio neu wella'n barhaus.

Medr

Y Comisiwn Addysg Drydyddol ac Ymchwil
Commission for Tertiary Education and Research

Amod: Y Gymraeg

Rhaid i ddarparwyr gymryd pob cam rhesymol i:

- hybu ac annog mwy o ddefnydd o'r Gymraeg ar draws y darparwr, fel y gall pobl – gan gynnwys staff a dysgwyr – ddefnyddio'r iaith yn naturiol yn eu bywydau beunyddiol
- cynyddu'r galw am, a chyfranogiad mewn, addysg drydyddol a ddarperir trwy gyfrwng y Gymraeg a Chymraeg fel pwnc

Lle y bo'n briodol, rhaid hefyd i ddarparwyr gymryd pob cam rhesymol i:

- hybu ac annog cynnal gweithgareddau ymchwil ac arloesi sy'n cefnogi'r Gymraeg

Categori Amod

Mae hwn yn amod cofrestru parhaus. Mae hwn yn amod cyllid.

Sail Gyfreithiol

Mae Adran 28 **Deddf Addysg Drydyddol ac Ymchwil (Cymru) 2022** yn galluogi Medr i benderfynu a chyhoeddi amodau cofrestru parhaus cyffredinol.

Mae Adran 6 y Ddeddf yn gosod dyletswydd strategol ar Medr i hybu cynnal ymchwil ac arloesi a gweithgareddau sy'n gysylltiedig ag ymchwil ac arloesi trwy gyfrwng y Gymraeg gan bersonau perthnasol.

Mae Adran 9 y Ddeddf yn gosod dyletswydd strategol ar Medr i hybu addysg drydyddol trwy gyfrwng y Gymraeg.

O dan Adrannau 90, 99 a 104 y Ddeddf, gall Medr osod telerau ac amodau cyllid mewn perthynas â'r amod hwn.

O dan Adrannau 105 a 106 y Ddeddf, gall Medr osod telerau ac amodau ar adnoddau ariannol a ddarperir gan y Comisiwn ar gyfer ymchwil ac arloesi.

Rhesymeg dros osod yr amod o dan Adran 28

Mae gan Medr rôl arwyddocaol i feithrin diwylliant bywiog lle gall y Gymraeg ffynnu, ac i gyfrannu at uchelgais Llywodraeth Cymru i gyrraedd miliwn o siaradwyr Cymraeg ac i ddyblu canran y bobl sy'n defnyddio'r Gymraeg yn feunyddiol erbyn 2050, fel a nodir yn ei strategaeth Cymraeg 2050.

Nododd cyfrifiad 2021 y gyfran isaf o siaradwyr Cymraeg yr adroddwyd arni gan gyfrifiad, gan bwysleisio'r her sy'n ein hwynebu i wrthdroi'r shifft ieithyddol. Rydym yn cydnabod bod gan y sector addysg drydyddol rôl allweddol wrth gynllunio addysg Gymraeg. Mae'n hanfodol felly bod llwybrau di-dor i ddysgwyr ddatblygu, cynnal a defnyddio eu sgiliau Cymraeg trwy gydol eu taith mewn addysg drydyddol, gan eu harfogi i ddefnyddio'r sgiliau hynny yn y gweithle ac mewn cyd-destunau anffurfiol.

Yng ngoleuni Deddf y Gymraeg ac Addysg (Cymru) 2025, mae gan Medr rôl strategol fel cyllidwr a rheoleiddiwr addysg drydyddol yng Nghymru i sicrhau bod gennym oruchwyliaeth ar addysg Gymraeg yn y sector hwn. Rydym yn cydnabod bod gennym rôl i'w chwarae, mewn cydweithrediad â'n partneriaid, i sicrhau bod dysgwyr trydyddol a'r gweithlu addysg yn gallu symud ymhellach ar hyd y continwmm sgiliau Cymraeg dros amser.

Mae'r Coleg Cymraeg Cenedlaethol wedi cael ei ddynodi gan Weinidogion Cymru i roi cyngor i Medr ar ei ddyletswyddau statudol mewn perthynas â'r Gymraeg. Mae'r Coleg Cymraeg Cenedlaethol wedi rhoi cyngor ar yr amod hwn a bydd yn parhau i gynghori Medr wrth iddo weithredu ei gynllun strategol.

Mae Medr wedi nodi yn ei gynllun strategol nod i *hybu mwy o ddefnydd o'r Gymraeg, gan gynyddu'r galw am, a chyfranogiad mewn, dysgu ac asesu trwy gyfrwng y Gymraeg*. Yn ategu gwaith i gyrraedd y nod strategol hwn mae ymrwymiad i Medr weithio gyda rhanddeiliaid, gan gynnwys y Coleg Cymraeg Cenedlaethol a Cymwysterau Cymru, i ddatblygu a gweithredu Cynllun Cenedlaethol ar gyfer y Gymraeg mewn Addysg Drydyddol. Bydd hyn yn cynyddu ac yn gwella'r trefniadau i ddarparu a hyrwyddo addysg ac asesu cyfrwng Cymraeg, gan gynyddu cyfranogiad, galluogi llwybrau di-dor ar gyfer addysg cyfrwng Cymraeg, ac annog cydweithio.

Datblygwyd yr amod rheoleiddiol hwn i alluogi Medr i ddefnyddio ei offer rheoleiddio i wireddu'r dyheadau a fydd yn cael eu nodi yn y Cynllun Cenedlaethol ar gyfer y Gymraeg mewn Addysg Drydyddol. Bydd yr amod rheoleiddiol yn cael ei adolygu'n barhaus i ystyried datblygiad y Cynllun Cenedlaethol. Dylid darllen yr amod rheoleiddiol hwn ar y cyd â'r Fframwaith Ansawdd sy'n nodi'r flaenoriaeth i gefnogi ymarferwyr a darparu cyfleoedd i ymgysylltu â'r Gymraeg a gwella darpariaeth Gymraeg a defnydd o'r Gymraeg.

Bydd gan ddarparwyr ledled Cymru sy'n ddarostyngedig i'r amod hwn brofiadau a hanes gwahanol o weithredu yn Gymraeg, yn ogystal â chyflwyno darpariaeth cyfrwng Cymraeg a chynnal ymchwil ac arloesi sy'n cefnogi'r Gymraeg. Byddant hefyd yn amrywio o ran eu maint, eu cenhadaeth, demograffeg eu dysgwyr a'u mathau o ddarpariaeth. Mae Medr yn cydnabod y bydd darparwyr yn dechrau o wahanol fannau ar eu taith a bydd yn rheoleiddio'n gymesur yn y cyd-destun hwnnw. Dros amser mae Medr yn disgwyl y bydd pob darparwr yn datblygu eu gallu i ddefnyddio, hybu a chefnogi'r defnydd o'r Gymraeg ar draws eu gwasanaethau fel darparwr, trwy eu darpariaeth addysg a thrwy eu gweithgareddau ymchwil ac arloesi.

Gofynion Cydymffurfio

1. Strategaeth y Gymraeg

Rhaid i Gorff Llywodraethu'r darparwr, neu gorff cyfatebol, gyhoeddi a chynnal Strategaeth y Gymraeg. **Dylai'r** strategaeth hon nodi sut y bydd y darparwr:

- yn hybu ac annog mwy o ddefnydd o'r Gymraeg ar draws y darparwr
- yn cynyddu'r galw am, a chyfranogiad mewn, addysg drydyddol a ddarperir trwy gyfrwng y Gymraeg a Chymraeg fel pwnc

Lle mae'r darparwr yn sefydliad sy'n gwneud ymchwil ac arloesi, **dylai** hefyd nodi sut y bydd:

- yn hybu ac yn annog cynnal gweithgareddau ymchwil ac arloesi sy'n cefnogi'r Gymraeg

Rhaid i'r strategaeth hon gael ei monitro a'i gwerthuso gan y darparwr, gan adeiladu ar arfer da a adnabwyd gan sefydliadau eraill. Rhaid ennyn ymgysylltiad dysgwyr â datblygu, monitro a gwerthuso'r strategaeth, yn unol â'r Cod Ymgysylltu â Dysgwyr.

Rhaid adrodd ar gynnydd o ran cyflawni'r strategaeth trwy strwythurau llywodraethu'r darparwr, ynghyd â deilliannau unrhyw asesiadau effaith a gynhaliwyd.

2. Hybu ac annog mwy o ddefnydd o'r Gymraeg ar draws y darparwr

Rhaid i'r darparwr nodi yn Strategaeth y Gymraeg sut y bydd yn hybu ac yn annog mwy o ddefnydd o'r Gymraeg ar draws y darparwr fel y gall pobl – gan gynnwys staff a dysgwyr – ddefnyddio'r iaith yn naturiol yn eu bywydau beunyddiol. **Dylai'r** elfen hon o Strategaeth y Gymraeg:

- gydnabod gwerth y Gymraeg a'r manteision y mae'r iaith yn eu dwyn i ddysgwyr a staff
- nodi sut y bydd y darparwr yn hybu ac yn annog cyfleoedd i'w ddysgwyr a'i staff ddatblygu eu sgiliau Cymraeg gydol oes, fel y gallant symud ymhellach ar hyd y continwum sgiliau Cymraeg
- ystyried unrhyw amodau rheoleiddiol neu gynlluniau perthnasol eraill sy'n ymwneud â chynnig gwasanaethau Cymraeg ar draws y darparwr, megis Safonau'r Gymraeg a'r Cynnig Cymraeg

Mae prifysgolion a cholegau eisoes yn ddarostyngedig i [Safonau'r Gymraeg](#) a sefydlwyd o dan Fesur y Gymraeg (Cymru) 2011. Bydd cydymffurfio â'r safonau hyn yn ein sicrhau bod darparwyr yn cyrraedd safonau sylfaenol er mwyn annog mwy o ddefnydd o'r Gymraeg.

Pan nad yw darparwr yn ddarostyngedig i Safonau'r Gymraeg, **rhaid** iddo weithio gyda Chomisiynydd y Gymraeg i wella ei gynnig i ddefnyddwyr ei wasanaethau trwy'r [Cynnig Cymraeg](#).

3. Cynyddu'r galw am, a chyfranogiad mewn, addysg drydyddol a ddarperir trwy gyfrwng y Gymraeg a Chymraeg fel pwnc

Rhaid i'r darparwr nodi yn Strategaeth y Gymraeg sut y bydd yn cynyddu'r galw am, a chyfranogiad mewn, addysg drydyddol a ddarperir trwy gyfrwng y Gymraeg a Chymraeg fel pwnc. **Dylai'r** elfen hon o Strategaeth y Gymraeg:

- osod deilliannau mesuradwy ar gyfer cynyddu'r galw a chyfranogiad
- adlewyrchu cyfraniadau'r darparwyr i'r Cynllun Cenedlaethol ar gyfer y Gymraeg mewn Addysg Drydyddol pan gaiff ei gyhoeddi
- ystyried amodau rheoleiddiol eraill a osodwyd gan Medr
- ystyried strategaethau a ddatblygwyd gan ddarparwyr eraill yn y rhanbarth ac yn lleol, ac yn genedlaethol i ategu, lle bo'n briodol, ddull cydgysylltiedig lle mae darpariaeth cyfrwng Cymraeg yn y cwestiwn
- adnabod cyfleoedd i gydweithio gyda darparwyr eraill i gynyddu'r galw a chyfranogiad
- ystyried pa gapasiti o fewn y gweithlu all fod ei angen i gynorthwyo mwy o ddysgwyr i astudio trwy gyfrwng y Gymraeg a Chymraeg fel pwnc
- bod wedi'i hymgorffori yng nghynlluniau strategol ehangach y darparwr, gan sicrhau bod ansawdd y ddarpariaeth a phrofiad dysgwyr yn cael ei gynnal
- bod yn glir sut y bydd y darparwr yn gweithio gyda'r Coleg Cymraeg Cenedlaethol a'r Athrofa Dysgu Cymraeg Genedlaethol
- cael ei datblygu, ei monitro a'i gwerthuso gyda dysgwyr yn unol â'r Cod Ymgysylltu â Dysgwyr

Dylai prosesau derbyn a chofrestru darparwyr ystyried sgiliau iaith dysgwyr er mwyn darparu ar gyfer datblygiad parhaus eu sgiliau Cymraeg yng nghyd-destun eu hastudiaethau, ar lefel briodol, gan gynnwys trwy astudio trwy gyfrwng y Gymraeg. **Dylai** darparwyr sicrhau bod dysgwyr yn meddu ar yr wybodaeth a'r cymorth angenrheidiol i hwyluso'r dewisiadau hyn.

Dylai darparwyr sicrhau bod datblygiad rhaglenni dysgu perthnasol yn cyd-fynd â'r Cod i ddisgrifio gallu yn y Gymraeg, a baratowyd gan Weinidogion Cymru o dan adran 6 Deddf y Gymraeg ac Addysg (Cymru) 2025, unwaith y bydd y Cod yn cael ei gyhoeddi.

4. Hybu ac annog cynnal gweithgareddau ymchwil ac arloesi sy'n cefnogi'r Gymraeg

Lle mae'r darparwr yn sefydliad sy'n gwneud ymchwil ac arloesi, rhaid iddo hefyd nodi yn Strategaeth y Gymraeg sut y bydd yn annog ei ymchwilwyr, gan gynnwys ymchwilwyr o blith staff a myfyrwyr, i gynnal gweithgareddau ymchwil ac arloesi sy'n cefnogi'r Gymraeg.

Gallai cwrddpas gweithgareddau ymchwil ac arloesi o'r fath gynnwys:

- ymchwil mewn ystod o bynciau academiaidd a gynhelir trwy gyfrwng y Gymraeg, yn gyfan gwbl neu'n rhannol
- ymchwil i'r Gymraeg fel pwnc academiaidd
- ymchwil addysgegol ac addysgol yng nghyd-destun y Gymraeg
- ymchwil cynllunio a pholisi iaith yng nghyd-destun y Gymraeg

Monitro

Bydd Medr yn monitro cydymffurfedd â'r amod hwn yn y ffyrdd canlynol (i gael diffiniadau o'r rhain, gweler datganiad Medr ar fonitro):

- **ffurflenni sicrwydd blynyddol:** bydd disgwyl i ddarparwyr hunan-ddatgan a chyflwyno tystiolaeth eu bod wedi ateb gofynion cydymffurfio a gwella'n barhaus yr amod
- **arolygon dysgwyr:** mewn achosion lle mae deilliannau arolygon yn ymwneud ag Amod y Gymraeg
- **adolygiadau Estyn a QAA:** mewn achosion lle mae deilliannau adolygiadau'n ymwneud ag Amod y Gymraeg
- **monitro cwynion:** mewn achosion lle mae cwynion i Medr am ddarparwyr neu dueddiadau sy'n codi o ddata'n ymwneud ag Amod y Gymraeg
- **digwyddiadau adroddadwy:** mewn achosion lle mae'r digwyddiadau hynny'n ymwneud ag Amod y Gymraeg
- **monitro data:** mynd ati'n flynyddol i fonitro data a gwybodaeth sy'n ymwneud ag Amod y Gymraeg, gan gynnwys yr hyn a rennir gyda ni gan sefydliadau eraill sy'n monitro darparwyr, fel y Coleg Cymraeg Cenedlaethol a Chomisiynydd y Gymraeg, i leihau achosion o ddyblygu ymdrechion
- **gweithgareddau ymgysylltu:** ar lefel darparwr neu'r sector, bydd Medr yn ymgysylltu â darparwyr wrth adolygu sut y mae cyngor neu arweiniad yn cael ei ystyried

Lle mae Medr o'r farn bod y darparwr mewn perygl o dorri'r amod hwn, efallai y bydd yn ei gwneud yn ofynnol i ddarparu gwybodaeth ychwanegol, a gall sefydlu trefniadau monitro ychwanegol ac o bosibl ei gwneud yn ofynnol llunio cynllun gweithredu.

Bydd Medr yn defnyddio data a gwybodaeth i oleuo ei asesiad o gydymffurfedd darparwyr â'r amod. Gall hyn gynnwys:

- strategaethau perthnasol gan gynnwys, ymhlith eraill, strategaeth i gynyddu'r galw am addysg drydyddol a chyfranogiad mewn addysg drydyddol a ddarperir trwy gyfrwng y Gymraeg, gan gynnwys unrhyw gynlluniau gweithredol cysylltiedig a fframweithiau gwerthuso i fonitro cynnydd a chyflawniad o ran eu gweithredu
- data dysgwyr a gyflwynir gan ddarparwr trwy Gofnod Dysgu Gydol Oes Cymru neu gofnod myfyrwyr HESA
- data staff o gofrestr Cyngor y Gweithlu Addysg, cofnod staff HESA a ffynonellau eraill
- cyfarfod staff Medr gydag arweinwyr strategol
- gwybodaeth a gafwyd o weithgarwch ymgysylltu â phartneriaid strategol fel y Coleg Cymraeg Cenedlaethol neu Gomisiynydd y Gymraeg
- deilliannau ymweliadau sicrhau ansawdd, arolygiadau neu adolygiadau
- adroddiadau hunanwerthuso a strategaethau dysgu proffesiynol darparwyr
- tystiolaeth o arolygon dysgwyr a staff
- llais y dysgwr o ystod o fecanweithiau gan gynnwys arolygon llais y dysgwr, cwynion a thrwy ymgysylltu â chynrychiolwyr dysgwyr
- digwyddiadau adroddadwy neu gwynion

Bydd mynychder ymgysylltiad Medr â darparwyr yn cael ei bennu gan ystyried i ba raddau y mae Medr wedi'i sicrhau bod y darparwr yn cydymffurfio â'r amod, a bydd hyn yn cael ei wneud ar sail risg.

Mae Medr yn cadw'r hawl i alw strategaethau, archwiliadau ac adroddiadau darparwyr i mewn trwy eu strwythurau llywodraethu i oleuo ei asesiad o gydymffurfio.

Gellir craffu'n fwy ar ddarparwyr sydd â hanes blaenorol o ddiffyg cydymffurfio, tueddiadau dirywiol mewn data neu a adnabuwyd fel rhai sydd mewn perygl o ddiffyg cydymffurfio yn y dyfodol. Bydd methu â chydymffurfio â gofynion monitro yn ysgogi ymchwiliad pellach ac ymyriadau posibl.

Adolygu a Diwygio

Rydym yn disgwyl i'n dealltwriaeth am gydymffurfio â'r amod hwn, a'n dull o fonitro, esblygu dros amser. Felly bydd Medr yn adolygu'r amod hwn yn rheolaidd i sicrhau ei fod yn cyd-fynd ag anghenion esblygol y sector, newidiadau mewn polisi, ac adborth gan randdeiliaid. Ceir disgwyliad y bydd adborth gan ddysgwyr a darparwyr yn goleuo'r adolygiad hwn. Bydd darparwyr yn cael eu hysbysu ynghylch unrhyw ddiwygiadau gan gael rhybudd digonol i'w galluogi i gynllunio, cydymffurfio ac ymgysylltu â dysgwyr/rhanddeiliaid.

Medr

Y Comisiwn Addysg Drydyddol ac Ymchwil
Commission for Tertiary Education and Research

Amod: Diogelu Dysgwyr

Pan roddir hysbysiad o dan Adran 126(1) o Ddeddf Addysg Drydyddol ac Ymchwil (Cymru) 2022, rhaid i gorff llywodraethu darparu (neu gyfwerth)

- gael cynllun diogelu dysgwyr sydd wedi'i gymeradwyo gan Medr, cyn neu ar ddyddiad a bennir gan Medr, a rhaid iddo weithredu'r cynllun hwnnw

Categori Amod

Mae hwn yn amod cofrestru parhaus. Mae hwn yn amod cyllid.

Sail Gyfreithiol

O dan Adran 31 **Deddf Addysg Drydyddol ac Ymchwil (Cymru) 2022**, rhaid i Medr fod wedi'i argyhoeddi amod parhaus o gofrestru sy'n ei gwneud yn ofynnol i gorff llywodraethu'r darparwr, os yw wedi cael hysbysiad o dan adran 126(1), gael cynllun diogelu dysgwyr yn ei le sydd wedi ei gymeradwyo gan y Comisiwn (o dan adran 126(3) neu (5)) ar neu cyn y dyddiad a bennir yn yr amod a rhoi effaith i'r cynllun;".

O dan adrannau 90, 99, a 104 o'r Ddeddf, mae'r Comisiwn yn gallu gosod telerau ac amodau cyllido mewn perthynas â'r amod hwn.

Yn ôl Adran 126 o **Ddeddf Addysg Drydyddol ac Ymchwil (Cymru) 2022** mae'n rhaid i Medr gyhoeddi canllawiau ar baratoi ac adolygu cynlluniau diogelu dysgwyr.

Nodir yn adran 126 y gall Medr roi hysbysiad i ddarparu addysg drydyddol perthnasol yn gofyn iddo gyflwyno cynllun diogelu dysgwyr i Medr ar ddyddiad a bennir yn yr hysbysiad, neu cyn y dyddiad hwnnw.

Nodir hefyd yn Adran 126 y gall Medr gymeradwyo'r cynllun diogelu dysgwyr ar ei ffurf gyfredol neu gydag addasiadau. Os yw darparu addysg drydyddol perthnasol yn dymuno diwygio ei gynllun diogelu dysgwyr cymeradwy, rhaid iddo anfon cynllun diwygiedig i Medr. Gall Medr gymeradwyo'r cynllun diogelu dysgwyr ar ei ffurf gyfredol neu gydag addasiadau.

Yn ôl Adran 135 o Ddeddf Addysg Drydyddol ac Ymchwil (Cymru) 2022 gall Medr roi cyngor a chyhoeddi canllawiau (boed gyffredinol neu benodol) i unrhyw berson ynghylch darparu addysg drydyddol neu unrhyw fater sy'n gysylltiedig â swyddogaethau Medr.

Gofynion Cydymffurfio

Er mwyn cydymffurfio â'r amod hwn, rhaid i gorff llywodraethu darparydd (neu gyfwerth), os yw wedi cael hysbysiad o dan adran 126(1) o'r Ddeddf Addysg Drydyddol ac Ymchwil, gael cynllun diogelu dysgwyr (neu cyn y dyddiad a bennir yn yr hysbysiad) wedi'i gymeradwyo gan Medr (o dan adran 126(3) neu 126(5)) a gweithredu'r cynllun hwnnw. Dylai darparwyr fodloni'r gofynion a nodir yn y canllawiau statudol ar ddiogelu dysgwyr.

Monitro

Bydd Medr yn monitro cydymffurfiaeth â'r amod hwn drwy oruchwylio cynlluniau diogelu dysgwyr a gaiff eu cwblhau. Bydd Medr yn monitro effeithiolrwydd trefniadau diogelu dysgwyr, yn ôl yr angen, drwy ystod o fecanweithiau gan gynnwys y canlynol ymhlith eraill: digwyddiadau adroddadwy, adborth gan ddysgwyr, cwynion, monitro ar sail risg, dadansoddi data, monitro gwefannau darparwyr.

Mae'n bosibl y ceir craffu manylach ar ddarparwyr sydd â hanes blaenorol o ddiffyg cydymffurfio, y gwelir tueddiadau i ddirywio yn eu data, neu y mae peryg iddynt beidio cydymffurfio yn y dyfodol. Bydd peidio cydymffurfio â gofynion monitro yn arwain at ymchwiliad pellach ac, o bosib, at ymyriadau.

Medr

Y Comisiwn Addysg Drydyddol ac Ymchwil
Commission for Tertiary Education and Research

Canllawiau Statudol ar Baratoi a Diwygio Cynlluniau Diogelu Dysgwyr

O dan Ddeddf Addysg Drydyddol ac Ymchwil (Cymru) 2022 (Deddf 2022), rhaid i Medr gyhoeddi canllawiau ar baratoi a diwygio cynlluniau diogelu dysgwyr. Bydd Medr yn goruchwyllo ac yn monitro'r modd y cwblheir y cynlluniau hynny ac yn adrodd ar effeithiolrwydd y cynlluniau hynny trwy ei adroddiad blyneddol i Lywodraeth Cymru.

Mae ein canllawiau yn nodi'r gofynion ar gyfer cynlluniau diogelu dysgwyr y gall Medr ofyn amdanynt gan ddarparwyr addysg drydyddol.

Egwyddor arweiniol cynlluniau diogelu dysgwyr yw y dylai dysgwyr allu cwblhau'r rhaglenni astudio y maent yn cofrestru arnynt, gan gynnwys y rhai a gyflwynir trwy drefniant partneriaeth. Os bydd rhywbeth yn digwydd yng nghyd-destun yr amgylchedd dysgu, y gellid yn rhesymol ystyried ei fod o dan ddylanwad y darparwr, neu os bydd penderfyniad yn cael ei wneud gan ddarparwr, a allai effeithio'n negyddol ar allu dysgwr i gwblhau ei gwrs, yna rydym yn disgwyl i ddarparwyr gymryd pob cam rhesymol i gefnogi dysgwyr hyd at gwblhau eu deilliannau dysgu. Mae hyn yn cynnwys cynorthwyo dysgwyr i drosglwyddo rhwng rhaglenni os ydynt yn dymuno gwneud hynny. **Nid yw'n cynnwys newidiadau i gwrs astudio lle nad oes dysgwyr wedi'u cofrestru'n weithredol**, nac yn cynnwys amgylchiadau lle mae dysgwr yn dewis tynnu'n ôl o'i gwrs am resymau eraill (e.e. i fynd ar drywydd cyflogaeth).

Fel rheol gyffredinol, byddwn yn defnyddio ein hysgogwyr rheoleiddiol a chyllid i ymgysylltu â darparwyr i ddeall y trefniadau a'r strategaethau sydd ganddynt yn eu lle i gynorthwyo dysgwyr i gwblhau eu cyrsiau a llwyddo. Cynlluniau diogelu dysgwyr fydd un o'r offer hyn. Os gallwn gael gwybodaeth trwy fecanweithiau sefydledig, yna fel rheol byddwn yn defnyddio'r llwybrau hyn yn hytrach na gofyn am gynllun.

Mae dull Medr yn ei gwneud hi'n ofynnol i ddarparwyr hysbysu Medr, trwy e-bost, am unrhyw ddigwyddiadau difrifol neu ddigwyddiadau hysbysadwy (fel a nodir ym manylion atodol y gofynion ar gyfer [Digwyddiadau Adnewyddadwy](#)) neu faterion eraill a allai effeithio'n negyddol ar allu dysgwyr i gwblhau eu cyrsiau addysg drydyddol. Gall enghraiffiau yma sbarduno cynllun diogelu dysgwyr. Mae'r dull hwn yn seiliedig ar fwriad Medr bod 'dim syrpreisys' o ran ei ddull rheoleiddio, y bydd darparwyr yn hunan-ddatgan materion perthnasol wrth Medr (gan gynnwys y rhai sydd â'r potensial i ymddangos yn y

wasg), ac y bydd ymgysylltu a chyfathrebu parhaus gyda darparwyr y mae'n eu cyllido a'u rheoleiddio.

Dylai darparwyr gadarnhau'r camau y maent yn eu cymryd, neu'n bwriadu eu cymryd, i ddatrys y mater (gan gynnwys cymorth ar gyfer dysgwyr ac ymgysylltu gweithredol â dysgwyr i ystyried eu hanghenion). Efallai y bydd amgylchiadau lle mae Medr yn cysylltu â darparwr i gael gwybodaeth (fel y cam cyntaf) cyn gwneud yr un asesiad i benderfynu a oes cynllun diogelu dysgwyr yn ofynnol.

Ar ôl cael y math hwn o hysbysiad, bydd Medr yn ystyried yr angen posibl am gynllun diogelu dysgwyr a gall gychwyn deialog gyda darparwyr i geisio eglurhad. Ni fydd pob digwyddiad adroddadwy yn peri i Medr ofyn am gynllun diogelu dysgwyr. Lle y bo'n bosibl, dylid hysbysu Medr ar adeg gynnar mewn unrhyw broses benderfynu, yn enwedig lle gallai hyn effeithio ar grwpiau neu nifer sylweddol o ddysgwyr. Pan fydd amgylchiadau'n codi a allai achosi niwed neu risg i allu dysgwr i gwblhau ei gysiau'n llwyddiannus, mae Medr yn disgwyl i ddarparwyr yn y lle cyntaf hysbysu dysgwyr yn llawn ac ymgysylltu'n weithredol â hwy i drafod sut y bydd yr amgylchiadau'n cael eu lliniaru.

Ym mhob achos, wrth benderfynu a yw cynllun diogelu dysgwyr yn ofynnol, bydd Medr yn ystyried manylion yr amgylchiadau a difrifoldeb yr effaith bosibl, neu wirioneddol, ar ddysgwyr. Rydym yn cadw'r hawl i roi hysbysiad i ddarparwr os ydym yn teimlo bod angen cynllun diogelu dysgwyr i roi sicrwydd i Medr mewn perthynas â'r materion a amlinellir yn y canllawiau hyn.

Ar ôl cael rhybudd, rhaid i ddarparwr gyflwyno cynllun diogelu dysgwyr i Medr i'w gymeradwyo. Bydd yr hysbysiad yn nodi erbyn pa ddyddiad y dylid cyflwyno'r cynllun diogelu dysgwyr a'r manylion y dylid eu cynnwys yn y cynllun, yn berthynol i'r mater neu'r sbardun a ysgogodd y cynllun. **Dylai'r cynllun gael ei gyd-greu gyda dysgwyr yr effeithir arnynt gan y materion, gyda chymorth cynrychiolwyr dysgwyr fel y bo'n briodol.**

Mae **Atodiad A** yn nodi'r broses ddisgwyliedig hon ar gyfer cyflwyno, cymeradwyo a diwygio cynlluniau diogelu dysgwyr.

Mae **Atodiad B** yn nodi gofynion manwl Medr ar gyfer cynnwys cynlluniau diogelu dysgwyr. Nid ydym wedi darparu templed gan nad ydym am fod yn rhy ragnodol ynghylch datblygiad a fformat cynlluniau. Fodd bynnag, os bydd awydd cyfunol yn y sector am dempled, byddwn yn gweithio gyda darparwyr i lunio un.

Mae **Atodiad C** yn darparu enghreifftiau ymarferol o senarios posibl, gydag asesiad petrus (a damcaniaethol) Medr wrth benderfynu a allai cynllun diogelu dysgwyr fod yn ofynnol. Bydd ein penderfyniad i ofyn am gynllun yn gymesur ac yn seiliedig ar risg, yn unol â'n dull rheoleiddio, a bydd yn cael ei wneud fesul achos unigol.

Cwmpas

Dylai pob darparwr a gyllidir gan Medr neu sydd wedi'i gofrestru gydag ef ymlynu wrth y canllawiau hyn mewn perthynas â'r addysg y maent yn ei darparu, ac eithrio awdurdodau lleol mewn perthynas â darpariaeth chweched dosbarth a gynhelir, gan bod hyn wedi'i eithrio'n benodol o'r darpariaethau o fewn Deddf 2022 ynghylch cynlluniau diogelu dysgwyr. Mae darparwyr a gwmpesir yn cynnwys prifysgolion, sefydliadau addysg bellach, darparwyr prentisiaethau (h.y. darparwyr hyfforddiant annibynnol yn ogystal â

sefydliadau addysg bellach), a darparwyr dysgu oedolion yn y gymuned. Mae cyrsiau addysg drydyddol yn cynnwys darpariaeth addysg bellach, hyfforddiant, prentisiaethau, addysg uwch (gan gynnwys ymchwil ôl-radd) a dysgu oedolion yn y gymuned.

Mae darpariaeth a roddir gan neu ar ran darparwyr a gyllidir neu sy'n gofrestredig o fewn cwmpas y canllawiau hyn. Mae hyn yn cynnwys addysg drawswladol, darpariaeth a roddir trwy drefniadau is-gontractio, yn ogystal ag addysg a ddarperir fel rhan o drefniadau is-gwmni. Yn achos darpariaeth mewn partneriaeth, bydd Medr yn ei gwneud yn ofynnol i'r prif ddarparwr fod â pherchnogaeth ar unrhyw gynlluniau diogelu dysgwyr gweithredol a chynnwys partneriaid yn y broses o ddatblygu a gweithredu'r cynlluniau hyn.

Mewn rhai achosion, er enghraifft yn achos digwyddiadau allanol neu gymdeithasol a fyddai'n debygol o gael effaith ar sawl darparwr, efallai y byddai'n briodol i ddau neu fwy o ddarparwyr fabwysiadu dull ar y cyd o baratoi cynlluniau diogelu dysgwyr neu ganllawiau tanategol (gan gynnwys cynllunio parhad busnes). Fodd bynnag, bydd dull monitro Medr yn benodol i bob darparwr unigol.

Sbardunau

Mae'r rhestr ganlynol yn nodi sbardunau posibl ar gyfer cynllun diogelu dysgwyr. Nid yw hon yn rhestr gynhwysfawr, fodd bynnag, rydym o'r farn mai'r rhain yw'r prif feysydd lle gallai fod angen cynlluniau diogelu dysgwyr:

- digwyddiadau adroddadwy (yn unol â pholisi digwyddiadau adroddadwy Medr)
- cau cyrsiau (ac eithrio achosion o addysgu darpariaeth i'w therfyn, gweler yr adran Parhad Busnes isod)
- cau prif leoliad dysgu, neu newid i brif leoliad dysgu, dysgwr (campws, canolfan, ac ati). Gallai hyn gynnwys materion sy'n effeithio ar amgylcheddau dysgu ar-lein, gan ddibynnu ar yr amgylchiadau
- newid sylweddol i gwrs astudio dysgwr. Byddwn yn defnyddio'r term 'sylweddol' i gwmpasu newidiadau neu addasiadau sy'n golygu y gall y ddarpariaeth yn rhesymol gael ei hystyried yn sylweddol wahanol i'r un y cofrestrodd y dysgwr ar ei chyfer ar ddechrau ei raglen astudio. Gallai hyn gynnwys:
 - dull astudio (er enghraifft, o fod yn y cnawd i fod yn gyfan gwbl ar-lein)
 - colli elfennau hanfodol, neu newid sylweddol i elfennau hanfodol, a allai effeithio ar allu dysgwr i gyflawni ei ddeilliannau dysgu (e.e. asesiadau, modiwlau, lleoliadau (gan gynnwys o ganlyniad i fethiant perthnasoedd â phartneriaid), elfennau gorfodol o ddarpariaeth a achredir gan Gorff Proffesiynol, Statudol neu Reoleiddiol (PSRB) lle gallai'r newid(iadau) arfaethedig annilysu achrediad)
 - colli personél hanfodol / arbenigol (e.e. trefniadau goruchwylio Ymchwil Ôl-radd, cynnwys cwrs arbenigol)
 - colli cyllid a neilltuwyd (e.e. ysgoloriaethau UKRI); a hefyd
 - colli cyfleusterau hanfodol

Byddwn yn monitro'r ffynonellau gwybodaeth canlynol yn rheolaidd trwy ein mecanweithiau sefydledig ac yn ymgysylltu â darparwyr neu'n gofyn am gynlluniau diogelu dysgwyr lle'r ydym o'r farn y gallai hynny fod yn angenrheidiol:

- tueddiadau mewn data

- deilliannau arolygon llais y dysgwr
- cydymffurfedd â'r cod ymgysylltu â dysgwyr
- deilliannau adolygiadau sicrhau ansawdd allanol
- deilliannau archwiliadau
- deilliannau ymarferion achredu cyrff proffesiynol, statudol neu reoleiddiol
- deilliannau prosesau cwynion, gan gynnwys y rhai a gyfeiriwyd at gyrff eraill fel Swyddfa'r Dyfarnwr Annibynnol

Fel a amlinellir uchod, os gallwn geisio sicrwydd trwy fecanweithiau eraill, byddwn yn amcanu at wneud hynny.

Parhad busnes

Mae cynlluniau diogelu dysgwyr wedi'u bwriadu i sicrhau bod trefniadau diogelu dysgwyr cyson ac effeithiol i'w cael yn y sector trydyddol, i gynorthwyo dysgwyr i allu cwblhau eu cyrsiau os bydd rhywbeth yn digwydd y tu allan i'w rheolaeth a allai effeithio'n negyddol ar eu haddysg. Nid yw cynlluniau diogelu dysgwyr wedi'u bwriadu i ddisodli gweithgarwch parhad busnes na phrosesau eraill a ddefnyddir gan ddarparwyr i gyflawni eu dyletswyddau rheoleiddiol a statudol. Rydym ni o'r farn y gallai prosesau parhad busnes effeithiol liniaru'r angen i Medr ei gwneud yn ofynnol cyflwyno cynllun diogelu dysgwyr mewn rhai achosion, ar yr amod eu bod wedi'u dylunio'n effeithiol.

Adolygiad portffolio

Mae Medr yn cydnabod bod darparwyr yn addasu eu portffolio o gyrsiau yn barhaus, yn enwedig i ymateb i newidiadau yn y galw gan ddysgwyr, ac y bydd hyn yn aml yn cynnwys cau rhai cyrsiau lle mae'r galw'n lleihau er mwyn ailddosbarthu adnoddau i feysydd lle mae'r galw'n tyfu, neu gau cyrsiau fel rhan o raglen i ail-ddylunio a thrawsnewid y cwricwlwm mewn modd wedi'i gynllunio. Ni fydd cynlluniau diogelu dysgwyr yn ofynnol fel arfer mewn perthynas â chau cyrsiau yn y ffordd honno, yn enwedig pan fo darparwyr yn bwriadu addysgu darpariaeth i'w therfyn yn yr un lleoliad a phan nad oes unrhyw oblygiadau ar gyfer dysgwyr sy'n dymuno symud ymlaen i'r lefel astudio nesaf. Fodd bynnag, efallai y byddai Medr yn dymuno ceisio sicrwydd ynghylch sut y byddai i addysgu darpariaeth i'w therfyn ddal i gael effaith negyddol ar ddysgwyr. darparwyr yn diogelu deilliannau dysgwyr yn yr amgylchiadau hyn, gan gydnabod y gallai gweithgarwch Gallai fod goblygiadau o ran yr Awdurdod Cystadleuaeth a Marchnadoedd/cyfraith defnyddwyr i ddarparwyr hefyd mewn rhai amgylchiadau.

Pan fo cwrs yn mynd i gael ei gau ran o'r ffordd trwy raglen dysgwr - er enghraifft, ail flwyddyn Safon Uwch mewn sefydliad addysg bellach, neu flwyddyn gyntaf gradd israddedig mewn prifysgol - heb y cyfle i ddysgwyr gwblhau eu cwrs gyda'r un darparwr rydym yn disgwyl i ddarparwyr gefnogi'r holl ddysgwyr yr effeithir arnynt i sicrhau eu bod yn gallu cwblhau eu cwrs, neu gyflawni eu deilliannau dysgu, mewn mannau eraill. Yn debyg lle mae pwyntiau dilyniant disgwyledig yn mynd i gael eu dileu ar ôl i ddysgwr gofrestru fel y lefel nesaf mewn cyfres o gymwysterau, rydym yn disgwyl i ddarparwyr gefnogi'r holl ddysgwyr yr effeithir arnynt i sicrhau eu bod yn gallu cwblhau eu cwrs trwy drefniadau eraill.

Gallai hyn fod trwy eu trosglwyddo i gwrs tebyg a gynigir gan y darparwr neu drwy gynorthwyo'r dysgwr i drosglwyddo i'r un cwrs addysg neu hyfforddiant neu i gwrs addysg neu hyfforddiant tebyg mewn darparwr arall. Gallai gynnwys cymorth emosiynol neu gymorth gyda llesiant, cymorth ariannol mewn perthynas â chostau llety/astudio neu

symud eiddo personol, neu gostau cludiant lle mae angen i ddysgwyr deithio i'r lleoliad darparu newydd. Efallai y bydd Medr yn ei gwneud yn ofynnol cyflwyno cynlluniau diogelu dysgwyr i'w cymeradwyo lle mae rheswm dros gredu nad yw dysgwyr yn teimlo eu bod yn cael eu cefnogi'n briodol gan eu darparwr.

Mae'n bosib fydd enghraifftiau ble mae telerau ac amodau darparwr ei hun yn caniatáu cau cyrsiau. Er enghraifft, os na dderbyniwyd digon o gofrestriadau newydd ar gyfer y cyrsiau hyn ac os nad yw'n hyfyw cynnal y cyrsiau hyn. Rydym ni o'r farn y byddai hyn y tu allan i gwmpas cynlluniau diogelu dysgwyr, ar yr amod bod ymgeiswyr yn cael cynnig dewisiadau eraill addas lle y bo'n bosibl a lle mae dysgwyr wedi cael gwybod am y posibilrwydd hwn **cyn** gwneud cais am y cwrs.

Ym mhob achos o'r fath, mae Medr yn disgwyl y bydd darparwyr yn hysbysu dysgwyr yn llawn am y cynlluniau ar gyfer cau ac y byddant yn sicrhau bod dysgwyr yn cael eu cynorthwyo'n llawn i gwblhau eu cwrs astudio yn llwyddiannus, gan gynnwys trwy gynnal adnoddau staffio a dysgu addas a digonol hyd at ddiwedd darparu'r cwrs a sicrhau bod trefniadau yn eu lle i gynorthwyo dysgwyr i gyflawni eu deilliannau dysgu. Os bydd Medr yn cael gwybodaeth nad yw'r dysgwyr hyn yn cael eu cefnogi, byddwn yn ymgysylltu'n uniongyrchol â'r darparwr yn y lle cyntaf.

Hefyd, ni fyddai cwblhau cynllun diogelu dysgwyr yn llwyddiannus yn amharu nac yn effeithio ar hawliau ehangach dysgwr, gan gynnwys o dan gyfraith defnyddwyr neu, lle y bo'n berthnasol, gwneud iawn trwy drydydd parti.

Dylai gweithgarwch ymgysylltu â dysgwyr darparwyr nodi sut y bydd y darparwr yn ennyn ymgysylltiad dysgwyr â phrosesau penderfynu, gan gynnwys pan fydd yn ymwneud â chynllunio ar gyfer cau cyrsiau a rhoi hynny ar waith, a newidiadau sylweddol i gynnwys a chyflwyno cyrsiau, fel rhan o reoli portffolio cyrsiau yn barhaus. Dylai hyn sicrhau bod dysgwyr yn cael eu hysbysu a bod ganddynt gyfleoedd ystyrlon i godi unrhyw gwestiynau a phryderon ynghylch sut y byddant yn cael eu cynorthwyo i gwblhau eu cwrs yn llwyddiannus.

Rydym yn cydnabod y gall fod digwyddiadau sy'n annisgwyl ac sydd â'r potensial i darfu ar ddarpariaeth addysg drydyddol. Gallai'r rhain gynnwys trychinebau naturiol, digwyddiadau ar y campws (e.e. tân/llifogydd), neu ddigwyddiad ledled y wlad (fel pandemig byd-eang neu weithredu terfysgol). Rydym yn argymhell bod darparwyr yn ystyried posibiliadau o'r fath yn eu cynlluniau wrth gefn / cynlluniau parhad busnes, i oleuo unrhyw gynllun diogelu dysgwyr a allai fod yn ofynnol gan Medr. Cyn belled â bod cynlluniau wrth gefn y darparwr yn darparu'r cymorth priodol i ddysgwyr ar gyfer eu dysgu y gellir ei gyflawni dan yr amgylchiadau, ni fyddai Medr o reidrwydd yn disgwyl ei gwneud yn ofynnol cyflwyno cynllun diogelu dysgwyr.

Rydym ni o'r farn bod rhai digwyddiadau neu benderfyniadau a allai effeithio'n negyddol ar allu dysgwr i gwblhau ei gwrs a allai'n **rhesymol** gael eu rhagweld gan ddarparwyr. Mae'r rhain yn cynnwys: tarfu ar fynediad at gyfleusterau, systemau'n segur neu systemau'n methu yn annisgwyl, materion staffio ac adnoddau, pwysau ariannol, gweithredu diwydiannol, a gwrthdystiadau gwleidyddol. Yn yr achosion hyn, rydym yn disgwyl i'r darparwr ymgysylltu'n weithredol â'r dysgwyr yr effeithir arnynt, eu hysbysu'n gyson am y sefyllfa a arweiniodd at y tarfu, ac ennyn eu hymgysylltiad wrth benderfynu sut orau i liniaru effeithiau'r tarfu a sut y gellir gwneud iawn am unrhyw ddysgu a gollwyd. Efallai y bydd Medr yn ei gwneud yn ofynnol cyflwyno cynlluniau diogelu dysgwyr i'w

cymeradwyo os oes tystiolaeth nad yw'r darparwr yn ymgysylltu'n effeithiol yn y modd hwnnw â'i ddysgwyr.

Trosglwyddiadau dysgwyr

Os bydd dysgwr yn dymuno trosglwyddo i gwrs addysg drydyddol arall, naill ai yn yr un darparwr neu mewn darparwr newydd, **am unrhyw reswm**, dylai darparwyr nodi sut y byddant yn cynorthwyo dysgwyr i wneud hyn.

Nid ydym ni o'r farn mai cynlluniau diogelu dysgwyr yw'r mecanwaith mwyaf priodol ar gyfer cyflawni hyn ac felly nid ydym yn rhagweld y byddem fel arfer yn gofyn am gynllun diogelu dysgwyr ar gyfer dysgwyr sy'n dymuno trosglwyddo rhwng cyrsiau, gan bod hwn yn ddigwyddiad cymharol gyffredin mewn addysg drydyddol ac na fyddai'n gymesur gwneud hynny.

Felly dylai darparwyr amlinellu, mewn fformat sy'n hygyrch i'r cyhoedd, fanylion eu polisiau a'u prosesau sy'n ategu trosglwyddiadau dysgwyr. Gellid cynnwys hyn fel rhan o ddogfen sy'n bodoli eisoes. Dylai'r ddogfen hon amlinellu'r camau y bydd y darparwr yn eu cymryd i hwyluso trosglwyddiad dysgwr i gwrs addysg drydyddol arall, gan gydnabod y terfynau o fewn y flwyddyn academiaidd pan all trosglwyddiadau ddigwydd ac ymreolaeth darparwyr i gymeradwyo ceisiadau am drosglwyddo. Dylai hyn gynnwys trosglwyddo cynnydd, cyflawniadau a chofnodion dysgwr yn amserol ac yn ddiogel fel nad yw'r dysgwr dan anfantais ac nad yw ei waith a'i gynnydd yn cael eu colli. Efallai y bydd Medr yn ei gwneud yn ofynnol cyflwyno cynlluniau diogelu dysgwyr i'w cymeradwyo os oes tystiolaeth (megis cwynion) nad yw'r darparwr yn cynnig cymorth adeiladol i ddysgwyr sy'n dymuno trosglwyddo neu nad yw darparwr yn dilyn ei weithdrefnau trosglwyddo dysgwyr ei hun.

Pan fo Medr wedi gofyn yn benodol am gynllun diogelu dysgwyr, dylai hwnnw ddarparu manylion sut y bydd dysgwyr yn cael eu cynorthwyo i drosglwyddo rhwng cyrsiau yng nghyd-destun yr amgylchiadau a sbardunodd y cynllun.

Amserlen y broses Cynllun Diogelu Dysgwyr

Fel a amlinellir uchod, dylai darparwyr hysbysu Medr cyn gynted â phosibl ynghylch unrhyw amgylchiadau perthnasol a allai fod â'r potensial i effeithio'n negyddol ar allu dysgwr i gwblhau ei astudiaethau. Bydd Medr yn ystyried a yw'n ofynnol cyflwyno cynllun diogelu dysgwyr ac yn cadarnhau'r penderfyniad hwn wrth y darparwr. Mae'r llinell amser ddisgwyliedig, pan fo cynllun diogelu dysgwyr yn ofynnol, fel a ganlyn:

1. Ceisiadau am gynlluniau

- bydd darparwyr yn cael hysbysiad ffurfiol ysgrifenedig y dylent gyflwyno cynllun diogelu dysgwyr i Medr
- fel arfer, rhoddir 20 niwrnod gwaith i ddarparwyr gwblhau a chyflwyno cynllun i Medr; fodd bynnag, bydd hyn yn dibynnu ar yr amgylchiadau a oedd yn sail i roi'r hysbysiad i ddarparwr. Pan fo mater neu newid yn mynd i greu angen brys neu angen sy'n sensitif o ran amser i ddiogelu buddiannau dysgwyr, efallai y bydd angen addasu neu fyrhau'r llinell amser yn unol â hynny

2. Cyflwyno cynlluniau

- unwaith y mae hysbysiad wedi cael ei ddyroddi i ddarparwr, dylid cyflwyno cynlluniau diogelu dysgwyr i Medr
- dylai'r cynllun gael ei gymeradwyo gan swyddog atebol y darparwr, neu uwch aelod o dîm rheoli darparwr os dirprwywyd y cyfrifoldeb gan y swyddog atebol
- gall y cynllun gael ei gyflwyno gan unigolyn ar ran y llofnodwr
- byddwn yn cadarnhau ein bod wedi cael y cynllun trwy e-bost

3. Cymeradwyo cynlluniau

- bydd Medr yn amcanu at ystyried cynlluniau diogelu dysgwyr o fewn 20 niwrnod gwaith ar ôl cael y cynllun
- deilliannau posibl y broses hon yw naill ai 1) y bydd Medr yn cymeradwyo'r cynllun ar ei ffurf wreiddiol neu 2) y bydd Medr yn gofyn am gynllun diwygiedig i'w gymeradwyo neu 3) na ellir cymeradwyo'r cynllun
- bydd Medr yn cadarnhau deiliant y broses asesu wrth y darparwr o fewn 10 niwrnod gwaith i asesu'r cynllun, yn amodol ar gyflwyno rhifynnau pellach o'r cynllun, yn ôl yr angen

4. Diwygio cynlluniau

- os yw darparwr yn dymuno diwygio ei gynllun diogelu dysgwyr cymeradwy, rhaid iddo roi gwybod i Medr a darparu copi o'r cynllun diwygiedig i'w gymeradwyo
- gall Medr gymeradwyo'r cynllun diwygiedig gydag addasiadau neu hebddynt
- gall Medr ddewis peidio â chymeradwyo'r cynllun wedi'i addasu, ac os felly, bydd y cynllun gwreiddiol yn parhau i fod mewn grym

5. Cyhoeddi

- rhaid i'r darparwr drefnu bod cynlluniau diogelu dysgwyr cymeradwy ar gael i ddysgwyr, darpar ddysgwyr a'r cyhoedd ar ei wefan o fewn 15 niwrnod gwaith i'w cymeradwyo gan Medr.

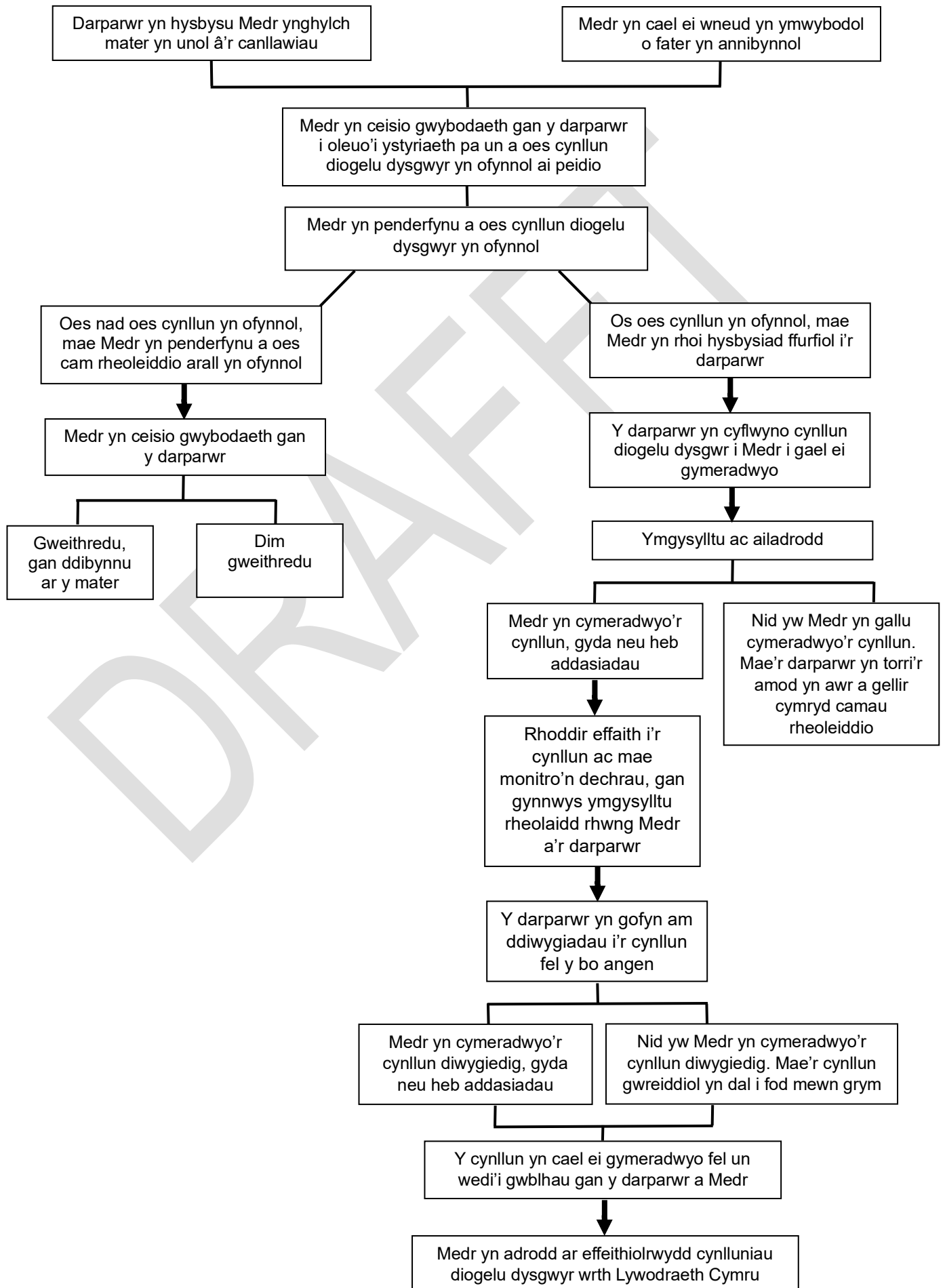
6. Monitro

- bydd Medr yn monitro'r modd y cwblheir unrhyw gynlluniau diogelu dysgwyr gweithredol (ar ôl ein cymeradwyaeth gychwynnol ni) yn unol â fframwaith monitro cyffredinol Medr. Gallai hyn gynnwys ymgysylltu manylach, dadansoddi data, ystyried trefniadau rheoli ariannol, ac ystyried llais y dysgwr. Bydd y trefniadau monitro cychwynnol yn cael eu cadarnhau ar adeg y gymeradwyaeth gychwynnol i'r cynllun diogelu dysgwyr. Bydd disgwyl i ddarparwyr roi diweddariadau rheolaidd i Medr am gwblhau'r cynllun a chadarnhau wrth Medr pan fydd y cynllun wedi'i gwblhau, gan gynnwys manylion sut y bydd llwyddiant y cynllun hwnnw'n cael ei werthuso
- byddwn yn adolygu cynnydd y cynllun ac yn cadarnhau pan fyddwn o'r farn ei fod wedi'i gwblhau

Adolygu'r canllawiau hyn

Ymhen amser, wrth i'n dull esblygu ac wrth i ni werthuso effeithiolrwydd cynlluniau diogelu dysgwyr ar draws y sector, byddwn yn ymgysylltu â darparwyr, gan gynnwys trwy rannu arfer effeithiol a gwerthuso, i sicrhau dealltwriaeth ar y cyd am y mathau o senarios a allai olygu bod gofyn cyflwyno cynllun diogelu dysgwyr a'r cymorth angenrheidiol sy'n ofynnol ar gyfer dysgwyr.

Atodiad A: Siart Iif Cynlluniau Diogelu Dysgwyr

Atodiad B: Gofynion manwl

Dylai cynlluniau diogelu dysgwyr gynnwys yr wybodaeth ganlynol:

1. Yr amgylchiadau a sbardunodd y cais am gynllun diogelu dysgwyr (fel a nodir yn hysbysiad Medr)

- gwybodaeth pa un a wnaed hyn yn hysbys i Medr, a'r dyddiad (os yw'n berthnasol)
- rhagor o fanylion am yr amgylchiadau (os nad ydynt eisoes wedi cael eu darparu)

2. Gwneud penderfyniadau

- y rhesymeg ar gyfer y penderfyniadau a wnaed a'r grwpiau penderfynu perthnasol a fu'n rhan o'r penderfyniad hwnnw
- sut y cyfrannodd llais y dysgwr at wneud y penderfyniad gwreiddiol hwnnw. Os oedd yn seiliedig ar ymarfer casglu data ffurfiol neu anffurfiol, cynhwyswch drosolwg o'r dadansoddiad.

3. Asesiad effaith

- dylai cynlluniau diogelu dysgwyr amlinellu'r camau a gymerwyd i asesu effaith unrhyw benderfyniadau yr ydych wedi'u gwneud a allai effeithio'n negyddol ar allu'r dysgwyr perthnasol i gwblhau eu cyrsiau. Rydym yn disgwyl i'r prosesau hyn gael eu hategu gan brosesau sefydliadol cadarn i ragweld risg ac i ystyried yr effaith ar ddysgwyr â nodweddion gwarchodedig. Dylai'r prosesau hyn ystyried llais y dysgwr wrth adnabod risgiau, rheolaethau a mesurau lliniaru yn erbyn effeithiau negyddol ar ddysgwyr.

4. Ymgysylltu â dysgwyr

- cadarnhad bod y cynllun wedi'i ddatblygu'n weithredol ac yn dryloyw gyda dysgwyr neu gynrychiolwyr dysgwyr cydnabyddedig, yn unol â gofynion y Cod Ymgysylltu â Dysgwyr, gyda manylion sut y cyflawnwyd hyn. Dylai hyn gynnwys cynlluniau ar gyfer ymgysylltu â dysgwyr

5. Lliniaru

- camau a gymerwyd i lliniaru unrhyw effaith negyddol ar ddysgwyr/ cynlluniau i gefnogi dysgwyr lle gallai fod effaith ar eu gallu i gwblhau eu cwrs
- erbyn pa ddyddiad(au) y bydd y cam gweithredu'n cael ei gwblhau
- rhestr o unrhyw bolisiâu/canllawiau perthnasol y dylid eu darllen ochr yn ochr â'r cynllun

6. Gwerthusiad

- proses y bydd y darparwr yn ei defnyddio i fonitro effaith ei gamau gweithredu ar ddysgwyr a bod y cynllun wedi cael ei weithredu'n llwyddiannus

7. Gwybodaeth gyswllt

- manylion cyswllt y rhai sydd â goruchwyliaeth ar gyflawni'r cynllun a chyfrifoldeb am hynny

Atodiad C: Enghreifftiau ymarferol

Mae'r canlynol yn seiliedig ar y dybiaeth bod darparwr wedi hysbysu Medr ynghylch y mater perthnasol yn y lle cyntaf a bod Medr yn penderfynu a yw'r wybodaeth a roddwyd gan y darparwr yn rhoi sicrwydd iddo.

- 1) Lle mae darparwr wedi penderfynu cau cwrs oherwydd niferoedd isel o gofrestriadau parhaus - nid ydym yn rhagweld y byddai cynllun diogelu dysgwyr yn ofynnol pe bai'r darparwr yn dilyn y broses safonol i addysgu darpariaeth i'w therfyn (h.y. lle byddai dysgwyr sy'n astudio ar hyn o bryd yn gallu cwblhau'r rhaglen ond na fyddai cofrestriadau newydd yn y dyfodol ac na fyddai'r rhaglen yn cael ei hysbysebu mwyach) a ninnau wedi ein sicrhau'n briodol gan yr wybodaeth a roddwyd gan y darparwr ynghylch natur a chwmpas y gweithgarwch i addysgu'r ddarpariaeth i'w therfyn yn ogystal ag ymgysylltiad dysgwyr â'r broses. Byddem yn disgwyl i'r darparwr sicrhau nad yw'r newid hwn yn effeithio'n negyddol ar ddysgwyr sy'n dal i astudio ar y cwrs a'u bod yn cael eu cefnogi trwy gydol eu taith. Fodd bynnag, os yw'r darparwr wedi penderfynu cau'r rhaglen tra bo dysgwyr yn dal i astudio, heb unrhyw gynlluniau na chapasiti i addysgu'r ddarpariaeth hyd at ei therfyn, yna efallai y byddai'n ofynnol cyflwyno cynllun diogelu dysgwyr, a ddylai gynnwys manylion sut y byddai'r darparwr yn cefnogi dysgwyr ac yn ymgysylltu â hwy, gan gynnwys rhoi cynorthwy i ddysgwyr drosglwyddo i ddarparwr arall, neu eu cynorthwyo i ddod o hyd i drefniadau amgen.
- 2) Lle mae darparwr wedi penderfynu cau un o'i gampysau, gan olygu bod dysgwyr yn gorfod teithio/symud i leoliad gwahanol i barhau â'u hastudiaethau - efallai y byddai cynllun diogelu dysgwyr yn ofynnol yn yr achos hwn a ddylai gynnwys manylion pa gymorth ychwanegol fyddai'n cael ei roi i ddysgwyr yr effeithir arnynt, o ystyried graddfa ac effaith bosibl penderfyniad o'r fath. Gallai hyn gynnwys cymorth emosiynol neu gymorth gyda llesiant, cymorth ariannol mewn perthynas â chostau llety/astudio/gofal plant neu symud eiddo personol, neu gostau cludiant lle mae angen i ddysgwyr deithio i'r lleoliad newydd.
- 3) Lle mae darparwr yn bwriadu newid y dull astudio ar gyfer rhaglen o addysgu yn y cnawd i addysgu ar-lein yn unig a bod y rhaglen wedi cael ei hysbysebu fel rhaglen a addysgir trwy ddarpariaeth ar y campws, Efallai y byddai cynllun diogelu dysgwyr yn ddisgwyliedig. Gall newid o'r natur yma gael effaith negyddol ar ansawdd y profiad ar gyfer y dysgwyr hynny sydd wedi'u cofrestru'n weithredol ar y cwrs, ac y gallai arwain at fwy o drosglwyddiadau dysgwyr.
- 4) Lle mae dysgwr yn gofyn am drosglwyddo i astudio rhaglen wahanol mewn darparwr arall (neu yn yr un darparwr), ni fyddai cynllun diogelu dysgwyr yn ofynnol fel arfer. Fodd bynnag, byddem yn disgwyl i ddarparwyr perthnasol gynorthwyo dysgwyr i drosglwyddo rhwng cyrsiau, yn unol â'u polisi trosglwyddo dysgwyr cyhoeddedig (gweler yr adran Trosglwyddiadau Dysgwyr uchod).
- 5) Lle effeithir ar fyfyrwr ymchwil ôl-radd o ganlyniad naill ai i golli ei brif oruchwylydd, neu golli mynediad at gyfleuster arbenigol sy'n hanfodol i'w brosiect ymchwil, efallai y byddai cynllun diogelu dysgwyr yn ofynnol er mwyn darparu digon o sicrwydd i Medr. Dylai'r cynllun nodi sut y bydd y darparwr yn sicrhau parhad o ran yr oruchwyliaeth, yn sicrhau mynediad at gyfleusterau neu adnoddau cyfatebol, ac yn mynd i'r afael ag unrhyw oblygiadau ar gyfer cyllid neu linellau amser y prosiect. Dylai hefyd gynnwys manylion sut y bydd y darparwr yn ymgysylltu â'r dysgwr yr

effeithir arno wrth gyd-greu'r cynllun ac amlinellu unrhyw gymorth ychwanegol a pholisïau presennol i liniaru effeithiau'r tarfu a achosir.

- 6) Lle mae darparwr yn bwriadu newid cyfrwng astudio rhaglen o'r Gymraeg (neu gydag elfen ddwyieithog sylweddol) i'r Saesneg a bod y rhaglen wedi cael ei hysbysebu fel rhaglen a addysgir trwy gyfrwng y Gymraeg (neu gydag elfen ddwyieithog sylweddol), efallai y byddai cynllun diogelu dysgwyr yn ddisgwyliedig gan y gallai'r newid gael effaith negyddol ar ansawdd profiad dysgwyr, a'r deilliannau dysgu, ar gyfer y dysgwyr hynny sydd wedi cofrestru'n weithredol ar y cwrs.

DRAFT

Medr

Y Comisiwn Addysg Drydyddol ac Ymchwil
Commission for Tertiary Education and Research

Amod: Cod Ymgysylltu â Dysgwyr

Rhaid i gorff llywodraethu (neu gorff cyfatebol) darparwr wneud y canlynol:

- cydymffurfio â gofynion y Cod Ymgysylltu â Dysgwyr (neu unrhyw ddiwygiadau dilynol)
- darparu tystiolaeth i ddangos y cydymffurfir â'r Cod Ymgysylltu â Dysgwyr a'i effaith

Categori Amod

Mae hwn yn amod cofrestru parhaus. Mae hwn yn amod cyllid.

Sail Gyfreithiol

O dan Adran 31 **Deddf Addysg Drydyddol ac Ymchwil (Cymru) 2022**, mae'n ofynnol i Medr ddarparu amod cofrestru parhaus mandadol "sy'n ei gwneud yn ofynnol i gorff llywodraethu'r darparwr gydymffurfio â'r gofynion sydd wedi eu cynnwys yn y Cod Ymgysylltu â Dysgwyr a gyhoeddir o dan adran 129(1) neu unrhyw god diwygiedig a gyhoeddir o dan adran 129(3)".

O dan adrannau 90, 99, a 104 o'r Ddeddf, mae'r Comisiwn yn gallu gosod telerau ac amodau cyllido mewn perthynas â'r amod hwn.

Mae Adran 101 y Ddeddf yn pwysleisio'r ddyletswydd statudol dan adran 129 bod corff llywodraethu chweched dosbarth mewn ysgol a gynhelir yn cydymffurfio â'r gofynion yn y Cod Ymgysylltu â Dysgwyr.

Mae Adran 129 y Ddeddf yn gosod dyletswydd statudol ar Medr i baratoi a chyhoeddi'r Cod Ymgysylltu â Dysgwyr ynglŷn â chynnwys dysgwyr yn y broses o wneud penderfyniadau perthnasol gan eu darparwr. Rhaid i Medr fonitro'r modd y mae darparwr yn cydymffurfio â'r Cod Ymgysylltu â Dysgwyr.

Gofynion Cydymffurfio

Er mwyn cydymffurfio â'r amod hwn, rhaid i gorff llywodraethu (neu gorff cyfatebol) darparwr sydd wedi'i gofrestru gyda Medr a/neu a gyllidir ganddo wneud y canlynol:

1. cydymffurfio â gofynion y Cod Ymgysylltu â Dysgwyr (neu unrhyw ddiwygiadau dilynol)
2. darparu tystiolaeth i ddangos y cydymffurfir â'r Cod Ymgysylltu â Dysgwyr a'i effaith

Monitro

Bydd Medr yn monitro cydymffurfedd â'r amod hwn yn y ffyrdd canlynol (i gael diffiniadau o'r rhain, gweler datganiad Medr ar fonitro):

- **ffurflen sicrwydd flynyddol:** fel rhan o Ffurflen Sicrwydd Flynyddol Medr, bydd disgwyl i ddarparwyr hunanddatgan eu bod wedi ateb gofynion cydymffurfio'r amod a darparu tystiolaeth gysylltiedig. Hon fydd y brif ffynhonnell fonitro ar gyfer yr amod hwn
- **gweithgareddau ymgysylltu:** ar lefel darparwyr a'r sector, bydd Medr yn ymgysylltu â dysgwyr a darparwyr wrth adolygu effeithiolrwydd ac effaith ymgysylltu â dysgwyr. Bydd hyn yn cynnwys adborth gan undebau myfyrwyr a grwpiau cynrychioli eraill, lle y bo'n berthnasol
- **arolygon dysgwyr:** mewn achosion lle mae deilliannau arolygon yn ymwneud ag effeithiolrwydd neu effaith ymgysylltu â dysgwyr
- **Adolygiadau Estyn a QAA:** mewn achosion lle mae deilliannau adolygu'n ymwneud ag effeithiolrwydd neu effaith ymgysylltu â dysgwyr
- **monitro cwynion:** mewn achosion lle mae cwynion i Medr am ddarparwyr, neu dueddiadau sy'n codi o ddata ar gwynion, yn ymwneud ag effeithiolrwydd neu effaith ymgysylltu â dysgwyr
- **digwyddiadau adroddadwy:** ewn achosion lle mae'r digwyddiadau hynny'n ymwneud ag effeithiolrwydd neu effaith ymgysylltu â dysgwyr

Gellir craffu'n fwy ar ddarparwyr sydd â hanes blaenorol o ddiffyg cydymffurfio, tueddiadau dirywiol mewn data neu a adnabuwyd fel rhai sydd mewn perygl o ddiffyg cydymffurfio yn y dyfodol. Bydd methu â chydymffurfio â gofynion monitro yn ysgogi ymchwiliad pellach ac ymyriadau posibl.

Adolygu a Diwygio

Rydym yn disgwyl i'n dealltwriaeth am gydymffurfio â'r amod hwn, a'n dull o fonitro, esblygu dros amser. Felly bydd Medr yn adolygu'r Cod Ymgysylltu â Dysgwyr a'r amod cysylltiedig yn rheolaidd i sicrhau eu bod yn cyd-fynd ag anghenion esblygol y sector, newidiadau mewn polisi, ac adborth gan randdeiliaid. Wrth ddiwygio'r Cod, bydd Medr yn ymgynghori â dysgwyr, darparwyr a rhanddeiliaid yn y sector yn unol ag adran 129 Deddf Addysg Drydyddol ac Ymchwil (Cymru) 2022. Bydd darparwyr yn cael eu hysbysu ynghylch unrhyw ddiwygiadau gan gael rhybudd digonol i'w galluogi i gynllunio, cydymffurfio ac ymgysylltu â dysgwyr/rhanddeiliaid.

Medr

Y Comisiwn Addysg Drydyddol ac Ymchwil
Commission for Tertiary Education and Research

Amod: Cyfle Cyfartal

Rhaid i bob darparwr wneud y canlynol i gyflawni deilliannau mesuradwy i hybu pob un o'r nodau canlynol:

- cynyddu cyfranogiad mewn addysg drydyddol gan bobl o grwpiau sydd heb gynrychiolaeth ddigonol
- cadw dysgwyr sy'n aelodau o grŵp sydd heb gynrychiolaeth ddigonol tan ddiwedd cyrsiau
- lleihau unrhyw fylchau mewn cyrhaeddiad rhwng gwahanol grwpiau o ddysgwyr, lle mae'r gwahaniaethau'n codi o ffactorau cymdeithasol, diwylliannol, economaidd neu sefydliadol
- rhoi cymorth i ddysgwyr o grwpiau heb gynrychiolaeth ddigonol sy'n gorffen eu cyrsiau barhau mewn addysg, dod o hyd i gyflogaeth neu ddechrau busnes

Lle y bo'n briodol, rhaid i ddarparwyr wneud y canlynol i gyflawni deilliannau mesuradwy i hybu'r nod canlynol:

- cynyddu cyfranogiad mewn ymchwil ac arloesi yng Nghymru gan bersonau sy'n aelodau o grwpiau sydd heb gynrychiolaeth ddigonol

Categori Amod

Mae hwn yn amod cofrestru parhaus. Mae hwn yn amod cyllid.

Sail Gyfreithiol

Mae Adran 3 **Deddf Addysg Drydyddol ac Ymchwil (Cymru) 2022 (Deddf 2022)** yn gosod hyrwyddo cyfle cyfartal fel dyletswydd strategol i Medr.

Mae Adran 33 o'r Ddeddf yn gofyn i Medr weithredu amod cofrestru parhaus ar gyfle cyfartal lle mae angen i Medr "sicrhau bod amodau cofrestru parhaus pob darparwr cofrestredig yn cynnwys amodau sy'n ei gwneud yn ofynnol cyflawni canlyniadau y gellir eu mesur i hyrwyddo pob un o'r nodau yn is-adran (2)." (Y nodau sydd wedi eu rhestru uchod.)

O dan Adran 108 y Ddeddf, rhaid i'r Comisiwn ystyried a yw'n mynd i osod telerau ac amodau sy'n ymwneud â "chyflawni canlyniadau y gellir eu mesur i hyrwyddo pob un o'r nodau yn is-adran (2)." (Y nodau sydd wedi eu rhestru uchod.)

Rhaid i ddarparwyr hefyd gydymffurfio â dyletswyddau a fframweithiau statudol perthnasol.

Gofynion Cydymffurfio

Er mwyn cydymffurfio â'r amod hwn, rhaid i ddarparwyr wneud y canlynol:

1. ateb y gofynion a nodir yn y manylion atodol ynghylch y gofynion sy'n ategu'r amod hwn (neu ddiwygiadau dilynol) a darparu tystiolaeth o gyflawni deilliannau mesuradwy
2. ystyried y potensial i gydweithio â ddarparwyr eraill i gefnogi cynnydd mewn cyfleoedd i ddysgwyr o grwpiau sydd heb gynrychiolaeth ddigonol gyfranogi a symud ymlaen
3. cyd-fynd â dyletswyddau cyfreithiol a statudol perthnasol gan nad yw'r amod hwn yn disodli nac yn dileu dyletswyddau cyfreithiol na rhwymedigaethau statudol presennol darparwyr
4. ystyried gwybodaeth, arweiniad a chynghor perthnasol a gyhoeddir gan Medr
5. ystyried amodau rheoleiddiol ac amodau cyllid eraill
6. ystyried disgwyliadau eraill megis rhai Llywodraeth Cymru a blaenoriaethau strategol Medr

Monitro

Bydd Medr yn monitro cydymffurfedd â'r amod hwn yn y ffyrdd canlynol (i gael diffiniadau o'r rhain, gweler datganiad Medr ar fonitro):

- **ffurflenni sicrwydd blynyddol:** bydd disgwyl i ddarparwyr hunanddatgan a chyflwyno tystiolaeth eu bod wedi ateb gofynion yr amod o ran cydymffurfio a gwella'n barhaus
- **dadansoddi data:** bydd Medr yn monitro cydymffurfedd a gwella'n barhaus gan ddefnyddio amrywiaeth o ddata meintiol ac ansoddol sydd ar gael. Lle y bo'n bosibl, bydd dadansoddiad Medr yn cael ei gyd-destunoli
- **arolygon dysgwyr:** mewn achosion lle mae canlyniadau arolygon dysgwyr yn gysylltiedig ag effeithiolrwydd neu effaith Cyfle Cyfartal
- **adolygiadau Estyn a QAA:** mewn achosion lle mae canlyniadau'r adolygiadau yn gysylltiedig ag effeithiolrwydd neu effaith Cyfle Cyfartal
- **digwyddiadau adroddadwy:** mewn achosion lle mae'r digwyddiadau hynny yn gysylltiedig ag effeithiolrwydd neu effaith Cyfle Cyfartal
- **monitro cwynion:** mewn achosion lle mae Medr yn cael cwynion am ddarparwyr neu'n adnabod tueddiadau sy'n codi o ddata ar gwynion sy'n gysylltiedig â'r amod hwn, bydd Medr yn ymgysylltu â ddarparwyr i sicrhau ei fod yn cadw sicrwydd fel y mae'n ymwneud â'r amod hwn
- **gweithgareddau ymgysylltu:** ar naill ai lefel ddarparwr neu lefel sector, bydd Medr yn adolygu sut y mae ei gynghor neu ei arweiniad yn cael ei ystyried a'i wreiddio
- **ffynonellau sicrwydd annibynnol:** gan gynnwys adolygiadau, arolygiadau, gwybodaeth gan reoleiddwyr eraill, ac adroddiadau gan gyrff proffesiynol neu statudol. Bydd Medr yn ystyried ffynonellau sicrwydd annibynnol perthnasol i oleuo ei ddealltwriaeth am risg a/neu sicrwydd ddarparwyr

Mae'n bosibl y ceir craffu manylach ar ddarparwyr sydd â hanes blaenorol o ddiffyg cydymffurfio, y gwelir tueddiadau i ddirywio yn eu data, neu y mae peryg iddynt beidio cydymffurfio yn y dyfodol. Bydd peidio cydymffurfio â gofynion monitro yn arwain at ymchwiliad pellach ac, o bosib, at ymyriadau.

Adolygu a Diwygio

Rydym yn disgwyl i'n dealltwriaeth am gydymffurfio â'r amod hwn, a'n dull o fonitro, esblygu dros amser. Felly bydd Medr yn adolygu'r wybodaeth sy'n gysylltiedig â'r amod hwn yn rheolaidd i sicrhau bod yr wybodaeth yn cyd-fynd ag anghenion esblygol y sector, newidiadau mewn polisi, ac adborth gan randdeiliaid. Mae disgwyl y bydd darparwyr yn rhan allweddol o'r ddolen adborth honno. Bydd darparwyr yn cael eu hysbysu ynghylch unrhyw ddiwygiadau gan gael rhybudd digonol i'w galluogi i gynllunio, cydymffurfio ac ymgysylltu â dysgwyr/rhanddeiliaid.

Medr

Y Comisiwn Addysg Drydyddol ac Ymchwil
Commission for Tertiary Education and Research

Manylion Atodol: Cyfle Cyfartal

Yn berthnasol i: Amod Cyfle Cyfartal

Rhaid i ddarparwyr addysg uwch cofrestredig wneud y canlynol:

1. Cydymffurfio â'r manylion atodol hyn ac unrhyw fanylion atodol yn y dyfodol mewn perthynas â'r gofynion a gyhoeddwyd gan Medr fel y maent yn ymwneud â'r amod Cyfle Cyfartal o 1 Awst 2027 ymlaen.

Rhaid i bob darparwr addysg rydyddol arall wneud y canlynol:

2. Gweithio tuag at gydymffurfio â manylion atodol a gyhoeddwyd gan Medr mewn perthynas â'r amod cyllid Cyfle Cyfartal o 1 Awst 2026 ymlaen. Cydymffurfio â'r manylion atodol hyn ac unrhyw fanylion atodol yn y dyfodol mewn perthynas â'r gofynion o 1 Awst 2027 ymlaen.

Cwmpas a rhesymeg

3. Mae Cyfle Cyfartal yn ymwneud â grwpiau sydd heb gynrychiolaeth ddigonol yng nghyd-destun cyfranogiad, cadw, bylchau o ran cyrhaeddiad/dyfarnu a llwyddiant yn y dyfodol, gan gynnwys cyfranogiad mewn cynnal astudiaethau ar lefel ôl-radd.
4. Mae'r ddogfen hon yn cynnig rhagor o wybodaeth am gydymffurfio â'r amod a'i fonitro.
5. Rhaid deall yr amod Cyfle Cyfartal yng nghyd-destun ehangach deddfwriaeth a pholisi cenedlaethol sy'n gysylltiedig ag addysg drydyddol. Dylai gweithredu'r amod gan ddarparwyr adlewyrchu a chyd-fynd â dyletswyddau statudol a strategaethau perthnasol Llywodraeth Cymru, gan sicrhau cydlyniant â'r dirwedd gyfreithiol a pholisi ehangach yng Nghymru.
6. Dylid darllen yr wybodaeth hon ochr yn ochr â fframwaith rheoleiddio ehangach Medr ac amodau cyllid a blaenoriaethau polisi parhaus Medr.
7. Mae'r amod yn ei gwneud hi'n ofynnol i ddarparwyr gyflawni deilliannau mesuradwy ar gyfer dysgwyr sydd heb gynrychiolaeth ddigonol mewn addysg drydyddol er mwyn hybu cyfle cyfartal ar draws cylch oes y dysgwr, gan gynnwys:

- (a) cyfranogiad: yng nghyd-destun yr amod hwn mae hyn yn golygu polisïau, prosesau a gwasanaethau ehangu mynediad sy'n rhoi cymorth cyn mynediad ac i gael mynediad yn ogystal â derbyniadau teg, ynghyd â sicrhau bod dysgwyr yn cael eu cefnogi'n effeithiol ar gyrsiau wrth iddynt bontio rhwng cyfnodau neu ddarparwyr addysgol
 - (b) cadw: yng nghyd-destun yr amod hwn mae hyn yn golygu creu amgylcheddau dysgu cynhwysol a systemau cymorth sy'n galluogi pob dysgwr i ddal i ymgysylltu, parhau a chwblhau eu hastudiaethau'n llwyddiannus
 - (c) llwyddiant academiaidd: yng nghyd-destun yr amod hwn, mae hyn yn golygu cynorthwyo dysgwyr i gyflawni eu llawn botensial ym mhob cam o'u haddysg a mynd i'r afael â bylchau cyrhaeddiad/dyfarnu, a chydabod y gwerth ychwanegol a roddir gan ddarparwyr wrth alluogi cynnydd
 - (d) dilyniant: yng nghyd-destun yr amod hwn mae hyn yn golygu sicrhau cymorth teg i wella deilliannau ar ôl cyrsiau, megis cyflogaeth, astudiaethau pellach, neu hunangyflogaeth
 - (e) cynnal Ymchwil ac Arloesi: yng nghyd-destun yr amod hwn mae hyn yn golygu sicrhau dulliau cynhwysol sy'n galluogi dysgwyr o grwpiau sydd heb gynrychiolaeth ddigonol mewn addysg drydyddol i symud ymlaen i astudiaethau ar lefel ôl-radd a llwyddo ynddynt, i gefnogi'r llif ehangach ar gyfer gweithgareddau ymchwil ac arloesi
8. Er nad yw y Deddf Addysg Drydyddol ac Ymchwil Cymru 2022 ('y Ddeddf') yn ei gwneud hi'n ofynnol yn benodol i Medr ei gwneud hi'n ofynnol i ddarparwyr osod deilliannau mesuradwy mewn perthynas â mwy o gyfranogiad mewn gwneud ymchwil ac arloesi, mae'n sefydlu cyfrifoldeb Medr i hybu mynediad cynhwysol at, ac ymgysylltiad â, gweithgareddau ymchwil ac arloesi. Yn unol â'r ddyletswydd hon, mae Medr yn disgwyl i ddarparwyr osod deilliannau mesuradwy sy'n hybu cyfranogiad cynhwysol mewn astudiaethau ar lefel ôl-radd, fel rhan bwysig o'r llif ar gyfer y gweithlu ymchwil ac arloesi yng Nghymru. Lle nad yw darparwyr yn cynnig darpariaeth ar lefelau ôl-radd, dylai'r deilliannau hyn ymwneud â chyrchfannau eu dysgwyr, lle mae astudio ar lefel ôl-radd yn llwybr posibl cydnabyddedig.
 9. Rhaid i ddarparwyr ddefnyddio eu prosesau hunanwerthuso (gweler yr Eirfa) i gydymffurfio â'r amod hwn gan ddefnyddio dull sefydliad cyfan. Mae Medr yn cydnabod bod pob darparwr trydyddol ar hyn o bryd yn cyflawni math(au) o hunanwerthuso fel y mae hyn yn ymwneud â chydaddoldeb, cynhwysiant a deilliannau dysgwyr.
 10. Er mwyn cydymffurfio â'r amod hwn, rhaid i ddarparwyr ystyried yr effaith ryng-gysylltiedig a chronnus y mae rhwystrau cymdeithasol, economaidd, diwylliannol a sefydliadol yn ei chael ar ddysgwyr sydd heb gynrychiolaeth ddigonol mewn addysg drydyddol, gan gynnwys fel y mae hyn yn ymwneud â chyfranogiad mewn astudiaethau ar lefel ôl-radd.
 11. Rhaid i ddarparwyr sy'n cynnig sawl math o ddarpariaeth addysg drydyddol sicrhau bod deilliannau mesuradwy'n cael eu datblygu lle mae eu data a'u tystiolaeth yn adnabod blaenoriaethau ar gyfer gweithredu. Mae hyn yn sicrhau bod darparwyr yn mynd i'r afael â chyfle cyfartal mewn modd cynhwysfawr ar draws pob llwybr a dull astudio, gan gynnwys astudio ar lefel ôl-radd, lle y bo'n briodol.

12. Dylai darparwyr ystyried eu cyd-destun lleol, rhanbarthol a chenedlaethol a chydweithio gyda darparwyr eraill i fynd i'r afael â heriau cyffredin, atal dysgwyr rhag ymddieithrio oddi wrth ddysgu trydyddol a dysgu gydol oes a chynorthwyo dysgwyr sydd heb gynrychiolaeth ddigonol i mewn i addysg drydyddol a thrwyddi, yn enwedig mewn perthynas â mynediad a dilyniant.
13. Gall partneriaethau rhanbarthol a mentrau ar y cyd gefnogi ymyriadau mwy effeithiol a lleihau dyblygu di-fudd. Bydd Medr yn gweithio ar y cyd â'r sector a phartneriaid i ddatblygu cyngor a gwybodaeth yn y dyfodol i hybu a chryfhau arfer. Bydd Medr yn cefnogi darparwyr trwy gynnwys ac ymgysylltu, cymunedau arfer, lledaenu arfer effeithiol a her gefnogol, gyda hynny'n cael ei oleuo gan y broses o rannu data a ffyrdd o weithio sy'n seiliedig ar dystiolaeth.

Deall Rhwystrau i Gyfle Cyfartal

14. Mae Cyfle Cyfartal yn amod pob oed. Mae'r Ddeddf yn diffinio dysgwyr sydd heb gynrychiolaeth ddigonol mewn addysg drydyddol fel y rhai sydd o dan anfantais o ganlyniad i ffactorau cymdeithasol, diwylliannol, economaidd neu sefydliadol. Rhaid i ddarparwyr fynd ati o'r safbwynt hwn i ddiffinio a chymryd camau i fynd i'r afael â diffyg cynrychiolaeth ddigonol mewn addysg drydyddol, gan gynnwys cyfranogiad mewn astudio ar lefel ôl-radd
15. Nid yw ffactorau cymdeithasol, diwylliannol, economaidd a sefydliadol yn cau ei gilydd allan. Gallant gynnwys, ymhlith eraill:
 - rhwystrau cymdeithasol: lluniadau cymdeithasol allanol, ymhlyg ac wedi'u gosod yn benodol, gan gynnwys fel y maent yn effeithio ar bobl â nodweddion gwarchodedig
 - rhwystrau diwylliannol: gwahaniaethau mewn iaith, gwerthoedd a normau a allai fod o ganlyniad i anabledd, ethnigrwydd, crefydd a chred, dosbarth cymdeithasol, oedran a/neu hunaniaeth rywiol neu ryweddol
 - rhwystrau economaidd: tlodi, diweithdra, a diffyg adnoddau ariannol, yn enwedig i ddysgwyr o gefndiroedd incwm isel er enghraifft, dau gwintel isaf [Mynegai Amddifadedd Lluosog Cymru](#)
 - rhwystrau sefydliadol: polisiâu ac arfer, diwylliant, amrywiaeth staff a dysgwyr neu ddiffyg hynny, strwythurau ac arferion cyfathrebu darparwyr
16. Dylai darparwyr ddatblygu a defnyddio ffynonellau data cadarn i adnabod a diffinio diffyg cynrychiolaeth ddigonol, gan sicrhau terminoleg gyson, a chyd-destunoli risgiau a rhwystrau i ddarpariaeth darparwyr eu hunain yn y rhanbarth, a dealltwriaeth am ddemograffeg dysgwyr.
17. Dylai darparwyr ystyried dadansoddiad o'r croestoriad rhwng rhwystrau er enghraifft rhwystrau economaidd a sefydliadol a sicrhau bod eu data yn eu galluogi i adnabod dysgwyr o'r fath a gosod deilliannau mesuradwy i fynd i'r afael â'r rhwystrau hyn.
18. Rhaid i ddarparwyr ystyried sut y mae rhwystrau'n amlygu eu hunain ar draws gwahanol lefelau a dulliau astudio a gwahanol ddysgwyr o fewn lefelau a dulliau astudio. Er enghraifft, gall rhwystrau amrywio rhwng dysgwyr mewn prentisiaethau, addysg uwch, dysgu oedolion, cymwysterau cyffredinol a darpariaeth alwedigaethol a rhwng pynciau.

19. Rhaid i ddarparwyr roi sylw dyladwy i nodweddion gwarchodedig fel y'u diffinnir o dan [Ddeddf Cydraddoldeb 2010](#), a sicrhau bod eu hymrwymadau rheoleiddiol hwy rhai a gyllidir gan Medr yn cyd-fynd â Chynlluniau Cydraddoldeb Strategol lle mae'r darparwr yn gorff rhestredig yng Nghymru sy'n gorfod llunio Cynllun Cydraddoldeb Strategol. Mae'r Comisiwn Cydraddoldeb a Hawliau Dynol, fel rheoleiddiwr cydraddoldeb annibynnol Prydain, yn rhoi cyngor arbenigol ar sut i roi'r Ddeddf Cydraddoldeb ar waith. Anogir darparwyr i ymgysylltu ag adnoddau, cyngor, canllawiau ac argymhellion y Comisiwn Cydraddoldeb a Hawliau Dynol.
20. Mae Medr wedi cytuno i weithio yn ysbryd y [Ddyletswydd Economaidd-Gymdeithasol \(Cymru\)](#), ac anogir darparwyr i wneud yr un modd. Un ffordd y mae Medr yn cyflawni'r ddyletswydd hon yw trwy ei swyddogaethau goruchwyllo rheoleiddiol a chyllido.

Hunanwerthusiad Darparwr o Gyfle Cyfartal

21. Rhaid i bob darparwr trydyddol gynnal hunanwerthusiad parhaus o Gyfle Cyfartal i adnabod rhwystrau i gyfle cyfartal a goleuo ei weithgarwch i ddatblygu a monitro deilliannau mesuradwy.
22. Mae Medr yn cefnogi'r defnydd o fframweithiau hunanwerthuso presennol darparwyr ar gyfer cynllunio strategol a gweithredol lle mae'r rhain yn addas ar gyfer y diben ac yn cyd-fynd â blaenoriaethau, dyletswyddau cyfreithiol a mecanweithiau sicrhau ansawdd darparwyr. Gall prosesau sicrwydd gynnwys, ymhlith eraill, prosesau Estyn a QAA, Cynlluniau Cydraddoldeb Strategol ac offer Partneriaethau Dysgu Oedolion yn y Gymuned. Dylai prosesau o'r fath fod o gymorth i ddatblygu deilliannau mesuradwy ar gyfer yr amod Cyfle Cyfartal.
23. Dylai hunanwerthusiad darparwyr gynnwys:
 - adolygiad o'u polisïau, data, gwasanaethau ac arferion cyfredol eu hunain sy'n gysylltiedig â chyfle cyfartal i adnabod rhwystrau cymdeithasol, economaidd, diwylliannol a sefydliadol i fynediad, cadw, llwyddiant a dilyniant dysgwyr sydd heb gynrychiolaeth ddigonol yn eu sefydliad
 - adnabod cryfderau, bylchau, meysydd i'w datblygu ar draws cylch oes y dysgwr lle mae rhwystrau cymdeithasol, diwylliannol, economaidd neu sefydliadol yn digwydd
 - deilliannau asesiad parhaus o'r effaith ar gydraddoldeb
 - ymgysylltu a chynnwys staff, dysgwyr a phartneriaid i oleuo camau gweithredu
 - defnyddio ddata wedi'i ddadgyfuno a'i gyd-destunoli i ddeall rhwystrau a goleuo camau gweithredu
 - cyd-destun a blaenoriaethau penodol rhanbarth y darparwr, gan gydnabod bod rhai darparwyr yn gweithredu'n rhanbarthol, yn genedlaethol ac yn fyd-eang
 - ystyried cyfleoedd ar gyfer cydweithio gyda darparwyr a phartneriaid eraill i fynd i'r afael â heriau cyffredin a chefnogi dysgwyr sydd heb gynrychiolaeth ddigonol i mewn i addysg drydyddol a thrwyddi
 - defnyddio terminoleg glir a chyson, sy'n cyd-fynd â ffynonellau data i fesur tueddiadau dros amser
 - cyd-fynd â Chynlluniau Cydraddoldeb Strategol, Dyletswydd Cydraddoldeb y Sector Cyhoeddus a dyletswyddau statudol eraill

- canfyddiadau hunanwerthuso, a gynhelir yn barhaus, gan gynnwys ystyried cynnydd yn erbyn deilliannau mesuradwy a chymryd camau gweithredu pellach fel y bo'n briodol
24. Os nad yw'r meysydd uchod wedi'u cwmpasu'n llawn ym mhrosesau hunanwerthuso/hunanasesu presennol darparwyr, bydd angen iddynt gael eu hymgorffori yn y broses adolygu i oleuo adroddiadau sicrwydd i Medr.
 25. Wrth gynnal hunanwerthusiad, dylai darparwyr ystyried yr egwyddorion hunanwerthuso sy'n cael eu datblygu ar hyn o bryd fel rhan o brosiect cydweithredol rhwng Medr, QAA, Estyn a'r sector. Bydd Medr yn cyhoeddi rhagor o wybodaeth am hyn maes o law.
 26. Dylai hunanwerthusiad gael ei gyd-destunoli i adlewyrchu cenhadaeth a diben unigol y darparwyr, gan gynnwys demograffeg dysgwyr, mathau o ddarpariaethau (e.e. addysg oedolion, addysg bellach, prentisiaethau, addysg uwch), a'u cyd-destun rhanbarthol a/neu genedlaethol, fel y bo'n briodol.
 27. Dylai darparwyr ddefnyddio dull sefydliad cyfan, gan ystyried sut y mae polisïau, arferion, gwasanaethau a diwylliant yn cyfrannu at ddeilliannau cyfle cyfartal.
 28. Ni fyddai disgwyl fel arfer i ddarparwyr gyflwyno eu hunanwerthusiad parhaus yn erbyn yr amod hwn i Medr. Nid yw Medr yn disgwyl bod yn rhy ragnodol ynglŷn â'r broses hunanwerthuso oni bai bod deilliannau mesuradwy'n anuchelgeisiol neu'n gyfyngedig, neu os caiff pryderon a risgiau eu codi gyda ni neu eu hadnabod gennym. Lle nad yw Medr wedi'i sicrhau, efallai y bydd yn gofyn i ddarparwyr am ragor o wybodaeth am eu data a'u tystiolaeth, polisïau, prosesau, gwasanaethau neu weithgarwch cysylltiedig.

Datblygu deilliannau mesuradwy

29. Bwriad deilliannau mesuradwy yw:
 - ysgogi gwelliant parhaus mewn cyfle cyfartal
 - Darparu tystiolaeth o gynnydd, cyflymder ac uchelgais wrth leihau anghydraddoldebau
 - ategu cynllunio strategol ac atebolrwydd
 - galluogi darparwyr i flaenoriaethu camau gweithredu a oleuir gan ddata, gan ystyried eu cenhadaeth, eu diben a'u cyd-destun rhanbarthol a chenedlaethol
30. Mae Medr yn disgwyl i ddarparwyr fod yn glir ac yn uchelgeisiol wrth osod deilliannau mesuradwy.
31. Rhaid datblygu deilliannau mesuradwy ar draws meysydd blaenoriaeth yr amod (cyfranogiad, cadw, llwyddiant academiaidd, dilyniant a lle y bo'n briodol cyfranogiad mewn astudiaethau ôl-radd), fel y maent yn ymwneud â grwpiau sydd heb gynrychiolaeth ddigonol.
32. Rhaid i ddeilliannau mesuradwy fod yn ddigonol a bod â photensial i gael effaith fawr ar draws profiad dysgwyr addysg drydyddol, gan gynnwys fel y mae hyn yn ymwneud ag ymchwil ac arloesi. Yr hyn sy'n bwysig yw eu bod yn:

- adlewyrchu pob cam o gylch oes y dysgwr i fynd i'r afael â'r rhwystrau a adnabwyd
- wedi'u goleuo gan dystiolaeth ac yn cyd-fynd â blaenoriaethau darparwyr
- yn benodol ac wedi'u diffinio'n glir
- yn gallu cyflawni gwelliannau pendant, uchelgeisiol, a hynny'n gyflym.
- wedi'u gosod fel arfer dros gyfnod treigl o bum mlynedd gyda cherrig milltir fesul blwyddyn. Lle caiff cerrig milltir neu ddeilliannau eu newid, rhaid i'r rhesymeg gael ei darparu ar gyfer Medr a chael ei chytuno gydag ef

Mae'r dull cychwynnol hwn o ymdrin â deilliannau mesuradwy yn galluogi darparwyr i berchnogi eu deilliannau a bod yn atebol amdanynt. Bydd Medr yn cydweithio gyda darparwyr, yn unol ag egwyddorion rheoleiddio Medr, gan gynnig cefnogaeth a her lle y bo'n briodol.

33. Mae gan ddarparwyr hyblygrwydd wrth adnabod a gosod deilliannau ond yn y ffurflen yn Atodiad A rhaid iddynt ddangos:
 - sut yr adnabwyd deilliannau
 - tystiolaeth ar gyfer blaenoriaethu'r deilliant hwn
 - sut y bydd effaith yn cael ei mesur
 - pa welliannau a ddisgwylir dros ba gyfnod o amser
34. Dylai deilliannau mesuradwy gael eu gosod ar sail dreigl am hyd at bum mlynedd, cael eu diweddarau'n flynyddol, a bod â cherrig milltir bob blwyddyn. Dylid cytuno ar newidiadau i ddeilliannau gyda Medr yn seiliedig ar dystiolaeth a data.
35. Dylai deilliannau fod yn fesuradwy, cael eu goleuo gan dystiolaeth, a gallant fod o fudd i nifer o grwpiau o ddysgwyr difreintiedig, gan gynnwys y rhai sy'n wynebu anfanteision croestoriadol a'r rhai sydd â nodweddion gwarchodedig.
36. Gall yr amod Cyfle Cyfartal gyd-fynd â rhai ffrydiau cyllido perthnasol a ddyfernir i ddarparwyr gan Medr. Lle y bo'n bosibl, anogir darparwyr i sicrhau bod eu deilliannau mesuradwy'n cyd-fynd â nodau a deilliannau ffrydiau cyllido perthnasol.
37. Ceir templed y mae'n rhaid i ddarparwyr ei ddychwelyd yn Atodiad A.

Monitro cydymffurfedd â'r amod hwn

38. Yn dilyn hunanwerthuso parhaus a datblygu deilliannau rhaid i ddarparwyr dychwelyd nhw i Medr. Ar ôl cyflwyno'r wybodaeth gychwynnol (gweler atodiad A), rhaid i ddarparwyr ddarparu tystiolaeth flynyddol i Medr o'u cynnydd yn erbyn cerrig milltir a deilliannau fel rhan o Ffurflen Sicrwydd Flynyddol Medr (gweler yr Eirfa).
39. Nod y cylch hwn o hunanwerthuso, cerrig milltir mesuradwy, gosod deilliannau, ac adolygu blynyddol yw ysgogi gwelliant parhaus, sicrhau atebolrwydd, a gwreiddio blaenoriaethau cyfle cyfartal ar draws y sefydliad cyfan.
40. Yn mlwyddyn academaidd 2026/27, bydd angen i ddarparwyr Addysg Uwch sydd â Chynllun Ffioedd a Mynediad presennol gwblhau datganiad sicrwydd fel rhan o'r Ffurflen Sicrwydd Flynyddol sy'n cadarnhau ymrwymadau parhaus i Gyfle Cyfartal. Bydd angen i bob darparwr arall gwblhau datganiad sicrwydd fel rhan o'r Ffurflen Sicrwydd Flynyddol sy'n cydnabod yr amod Cyfle Cyfartal, gan gadarnhau

dealltwriaeth am y diben a chadarnhau y byddant yn parhau i ymgysylltu â Medr a gweithio tuag at gyd-fynd yn llawn â'r amod Cyfle Cyfartal o 2027/28 ymlaen.

41. Ym mlwyddyn academiaidd 2027/28 bydd yr holl ddarparwyr yn cyflwyno eu deilliannau a cherrig milltir mesuradwy cychwynnol (gweler atodiad A).
42. O 2028/29 ymlaen, rhaid i'r holl ddarparwyr gyflwyno eu cynnydd yn erbyn deilliannau mesuradwy i Medr, gan gadarnhau eu hymrwymiad parhaus i wneud cynnydd yn gyflym o ran hybu cyfle cyfartal. Ar gyfer y sicrwydd blynyddol hwn bydd hi'n ofynnol cael datganiadau cryno gwerthusol gan ddarparwyr a all gynnwys:
 - tystiolaeth o gynnydd yn erbyn deilliannau
 - adnabod ble y mae cynnydd wedi bod yn gyfyngedig neu heb arwain at welliannau sylweddol a'r rhesymau pam
 - amlygu arferion sydd wedi arwain at welliannau trawsnewidiol
 - heriau neu risgiau allweddol i gyflawni mesurau deilliannau a chamau gweithredu i'w lliniaru
 - unrhyw gais i Medr am newidiadau i gerrig milltir a deilliannau'r darparwr
43. Gall Medr fonitro cydymffurfedd, cynnydd a gwelliant parhaus trwy:
 - **ffurflenni sicrwydd blynyddol:** bydd disgwyl i ddarparwyr hunan-ddatgan a darparu tystiolaeth (deilliannau mesuradwy a chynnydd) i ddangos eu bod wedi ateb gofynion cydymffurfio a gwella'n barhaus yr amod
 - **dadansoddi data:** bydd Medr yn monitro cydymffurfedd a gwelliant parhaus gan ddefnyddio ystod o ddata meintiol ac ansoddol sydd ar gael. Lle y bo'n bosibl, bydd dadansoddiad Medr wedi'i gyd-destunoli. Bydd dadansoddi data yn galluogi Medr i fonitro cynnydd, cyflymder, uchelgais, cydymffurfedd
 - **arolygon dysgwyr:** mewn achosion lle mae deilliannau arolygon yn gysylltiedig ag effeithiolrwydd neu effaith Cyfle Cyfartal
 - **adolygiadau Estyn a QAA:** mewn achosion lle mae deilliannau adolygiadau'n ymwneud ag effeithiolrwydd neu effaith Cyfle Cyfartal
 - **digwyddiadau adroddadwy:** mewn achosion lle mae'r digwyddiadau hynny'n ymwneud ag effeithiolrwydd neu effaith Cyfle Cyfartal
 - **monitro cwynion:** mewn achosion lle mae Medr yn cael cwynion am ddarparwyr neu'n adnabod tueddiadau sy'n codi o ddata cwynion sy'n gysylltiedig â'r amod hwn, bydd Medr yn ymgysylltu â darparwyr i sicrhau ei fod yn cadw sicrwydd fel y mae'n ymwneud â'r amod hwn
 - **gweithgareddau ymgysylltu:** ar naill ai lefel darparwr neu lefel sector, bydd Medr yn adolygu sut y mae ei gyngor neu ei arweiniad yn cael ei ystyried a'i wreiddio
 - **ffynonellau sicrwydd annibynnol:** gan gynnwys adolygiadau, arolygiadau, gwerthusiadau a gomisiynwyd, gwybodaeth gan reoleiddwyr eraill fel y Comisiwn Cydraddoldeb a Hawliau Dynol, ac adroddiadau gan gyrff proffesiynol neu statudol. Bydd Medr yn ystyried ffynonellau sicrwydd annibynnol perthnasol i oleuo ei ddealltwriaeth am risg a/neu sicrwydd darparwyr
44. Y disgwyliad yw bod darparwyr yn gwneud cynnydd ac yn gwella'n barhaus. Bydd Medr yn defnyddio dull monitro sy'n seiliedig ar risg. Lle nad yw'r cynnydd gan ddarparwyr fel a ddisgwyliwyd, byddwn yn ymgysylltu â hwy i ddeall y rhesymau sylfaenol ac adnabod camau nesaf priodol. Bydd ffocws Medr ar ddeall heriau,

cefnogi gwelliant, a sicrhau bod anghenion a dyheadau dysgwyr sydd heb gynrychiolaeth ddigonol yn parhau i fod yn ganolog i hybu cyfle cyfartal ar draws y sector.

45. Bydd Medr yn defnyddio dull sy'n seiliedig ar risg wrth sicrhau cydymffurfedd â'r amod. Lle mae data, tystiolaeth neu adroddiadau'n dangos risg wirioneddol neu risg bosibl, rydym yn cadw'r hawl i ofyn am wybodaeth, tystiolaeth a/neu ddata ychwanegol, i gwrdd â'r darparwr a/neu ymweld â'r sefydliad.
46. Bydd Medr yn ystyried i ba raddau y mae risgiau o fewn a/neu'r tu allan i reolaeth uniongyrchol darparwyr wrth ystyried cydymffurfedd a gwelliant a'u camau gweithredu i liniaru risg.
47. Lle mae monitro'n adnabod meysydd ar gyfer gwella ar draws y sector cyfan, neu enghreifftiau o arfer effeithiol, gall Medr gyhoeddi gwybodaeth, cyngor neu arweiniad ychwanegol i ategu gwelliant parhaus

Llinell amser a disgwyliadau darparwyr ar gyfer cydymffurfio â'r amod:

	Darparwyr Addysg Uwch	Pob darparwr addysg drydyddol arall
2026/27	Mae datganiad sicrwydd sy'n cadarnhau ymrwymadau parhaus i Gyfle Cyfartal trwy ddeiliaid Cynllun Ffioedd a Mynediad presennol yn ddigon i gydymffurfio â'r amod hwn ¹³ .	Datganiad sicrwydd sy'n cydnabod yr amod Cyfle Cyfartal, gan gadarnhau dealltwriaeth am ddiben hybu mynediad, llwyddiant, a dilyniant i ddysgwyr sydd heb gynrychiolaeth ddigonol mewn addysg drydyddol, gan gynnwys ymchwil ac arloesi, gan gadarnhau y byddant yn parhau i ymgysylltu â Medr a gweithio tuag at gyd-fynd yn llawn â'r amod Cyfle Cyfartal o 2027/28 ymlaen.
2027/28	Trwy hunanwerthuso, datblygu deilliannau mesuradwy o 2027/28 am hyd at bum mlynedd ar sail dreigl gyda cherrig milltir bob blwyddyn	Trwy hunanwerthuso, datblygu deilliannau mesuradwy o 2027/28 am hyd at bum mlynedd ar sail dreigl gyda cherrig milltir bob blwyddyn.
2028/29 ymlaen	Adolygu'r deilliannau mesuradwy yn fewnol a chyflwyno datganiadau sicrwydd blynyddol i Medr.	Adolygu'r deilliannau mesuradwy yn fewnol a chyflwyno datganiadau sicrwydd blynyddol i Medr.

¹³ Bydd blwyddyn academiaidd 2026/27 yn flwyddyn drosiannol lle bydd amodau cofrestru Deddf Addysg Drydyddol ac Ymchwil (Cymru) 2022 ('Deddf 2022') yn ei lle ochr yn ochr â rhai gofynion rheoleiddiol o ran Cynlluniau Ffioedd a Mynediad sy'n weddill o dan Ddeddf Addysg Uwch (Cymru) 2015. O 2027/28 ymlaen, bydd yr holl bwerau ymyrraeth benodedig mewn cysylltiad â Chynlluniau Ffioedd a Mynediad sy'n weddill o dan Ddeddf 2015 yn dod i ben ar gyfer y darparwyr hynny. [Canllawiau Medr ar Amrywio Cynllun Ffioedd a Mynediad 2024](#)

Atodiad A: Templed Deilliannau Mesuradwy – Amod Cyfle Cyfartal

Darperir y templed hwn i gynorthwyo darparwyr i osod deilliannau mesuradwy o dan yr amod Cyfle Cyfartal. Dylai pob deiliant gael ei strwythuro i gynnwys yr elfennau canlynol a chwmpasu'r cyfnod rhwng mis Awst 2027 a mis Gorffennaf 2033.

Deiliant	Rhesymeg dros flaenoriaethu	Cerrig milltir blynyddol	Data/ tystiolaeth	Effaith Ddisgwyliedig a sut y bydd hon yn cael ei monitro	Adolygiad blynyddol, cynnydd ac unrhyw addasiadau
Pa faes y mae'r deiliant yn ei dargedu, hy cyfranogiad, cadw, ac ati Pa grŵp o ddysgwyr/cwrs/dull dysgu, dros ba gyfnod o amser? e.e. Cynnyddu cyfranogiad dysgwyr sydd â phrofiad o fod mewn gofal o x i y rhwng y flwyddyn x a'r flwyddyn y ar gyrsiau X.	Cyfiawnhad dros ddewis y deiliant hwn. e.e. Yn seiliedig ar ddata mewnol sy'n dangos cofrestriad isel ac adborth gan randdeiliaid	Cerrig milltir blynyddol sy'n dechrau o'r flwyddyn sylfaenol. e.e. 27/28 – llinell sylfaen 28/29 – targed Ychwanegwch dargedau ar gyfer pob blwyddyn y mae'r deiliant wedi'i osod ar ei chyfer hyd at fis Gorffennaf 2033	Tystiolaeth neu ffynonellau data sy'n ategu'r deilliannau arfaethedig / cerrig milltir blynyddol. e.e. cyfraddau cofrestru, adborth dysgwyr, data cadw a chyrhaeddiad	Manteision disgwyliedig os caiff ei gyflawni. e.e. cynnydd yn nifer y dysgwyr sydd â phrofiad o fod mewn gofal	Myfyrdodau ynghylch cynnydd bob blwyddyn ac unrhyw addasiadau i weithgarwch a wnaed.

Nodyn: Gall darparwyr ychwanegu rhesi ar gyfer pob deiliant mesuradwy. Dylai deilliannau gael eu goleuo gan dystiolaeth a chyd-fynd â blaenoriaethau a chyd-destun darparwyr. Mae darparwyr yn canolbwyntio ar ddysgwyr heb gynrychiolaeth ddigonol sydd â nodweddion gwarchodedig a'r rhai sy'n wynebu anfantais gymdeithasol, ddiwylliannol, economaidd a sefydliadol, gan gynnwys ystyried sut y gall y rhain groestorri a chydweithio rhanbarthol lle y bo'n briodol.

Medr

Y Comisiwn Addysg Drydyddol ac Ymchwil
Commission for Tertiary Education and Research

Amod: Gweithdrefnau Cwynion

Rhaid i bob darparwr sydd wedi'i gofrestru gyda Medr neu a gyllidir ganddo wneud y canlynol:

- bod â gweithdrefn ar gyfer ymchwilio i gwynion a wneir gan ddysgwyr a chyn-ddysgwyr am weithred neu anweithred gan y darparwr
- cymryd camau rhesymol i wneud y weithdrefn yn hysbys i ddysgwyr

Categori Amod

Mae hwn yn amod cofrestru parhaus. Mae hwn yn amod cyllid.

Sail Gyfreithiol

Mae Adran 127 Deddf Addysg Drydyddol ac Ymchwil (Cymru) 2022 yn gosod dyletswydd statudol ar Medr i sicrhau bod gan ddarparwr addysg drydyddol perthnasol "weithdrefn yn ei lle ar gyfer ymchwilio i gwynion am weithred neu anweithred gan y darparwr a wneir gan bersonau sy'n ymgymryd, neu sydd wedi ymgymryd, â chysiau perthnasol".

Mae Adran 126 Deddf Addysg Drydyddol ac Ymchwil (Cymru) 2022 yn diffinio 'darparwr addysg drydyddol perthnasol' fel

- (a) darparwr cofrestredig;
- (b) darparwr sy'n cael adnoddau ariannol a ddarperir neu a sicrheir gan Medr o dan-
 - (i) Adran 89 (cysiau addysg uwch a bennir mewn rheoliadau),
 - (ii) Adran 97 (addysg bellach neu hyfforddiant), neu
 - (iii) Adran 104 (prentisiaethau)

Mae Adran 126 Deddf Addysg Drydyddol ac Ymchwil (Cymru) 2022 yn diffinio'r cysiau perthnasol y mae'r amod hwn yn berthnasol iddynt fel

- (i) unrhyw gwrs addysg drydyddol a ddarperir gan ddarparwr cofrestredig neu ar ei ran
- (ii) unrhyw gwrs a gyllidir gan Medr dan adran 89, adran 97 a/neu adran 104 Deddf Addysg Drydyddol ac Ymchwil (Cymru) 2022.

Gofynion Cydymffurfio

Er mwyn cydymffurfio â'r amod hwn, rhaid i'r darparwr wneud y canlynol:

1. bod â gweithdrefn ar gyfer ymchwilio i gwynion a wneir gan ddysgwyr a chyn-ddysgwyr am weithred neu anweithred gan y darparwr
2. cymryd camau rhesymol i wneud y weithdrefn yn hysbys i ddysgwyr

Monitro

Bydd Medr yn monitro cydymffurfedd â'r amod hwn yn y ffyrdd canlynol (i gael diffiniadau o'r rhain, gweler datganiad Medr ar fonitro):

- **ffurflen sicrwydd flynyddol:** fel rhan o Ffurflen Sicrwydd Flynyddol Medr, bydd disgwyl i ddarparwyr hunanddatgan eu bod wedi ateb gofynion cydymffurfio'r amod. Dyma fydd y brif ffynhonnell fonitro ar gyfer yr amod hwn
- **monitro gwefannau darparwyr:** bydd Medr yn monitro ble a sut y mae gweithdrefnau cwynion yn cael eu gwneud yn hysbys i ddysgwyr
- **monitro cwynion:** mewn achosion lle mae cwynion i Medr am ddarparwyr, neu dueddiadau sy'n codi o ddata ar gwynion, yn ymwneud â gweithdrefnau cwynion a sut y maent yn cael eu gwneud yn hysbys i ddysgwyr
- **digwyddiadau adroddadwy:** mewn achosion lle mae'r digwyddiadau hynny'n ymwneud â gweithdrefnau cwynion a sut y maent yn cael eu gwneud yn hysbys i ddysgwyr
- **monitro data:** bydd Medr yn ystyried data sy'n ymwneud â niferoedd, patrymau a thueddiadau o ran cwynion. Ar gyfer darparwyr o fewn cynllun cwynion Swyddfa'r Dyfarnwr Annibynnol, bydd data yn cael ei gasglu trwy'r cynllun

Gellir craffu'n fwy ar ddarparwyr sydd â hanes blaenorol o ddiffyg cydymffurfio, tueddiadau dirywiol mewn data neu a adnabuwyd fel rhai sydd mewn perygl o ddiffyg cydymffurfio yn y dyfodol. Bydd methu â chydymffurfio â gofynion monitro yn ysgogi ymchwiliad pellach ac ymyriadau posibl.

Adolygu a Diwygio

Rydym yn disgwyl i'n dealltwriaeth am gydymffurfio â'r amod hwn, a'n dull o fonitro, esblygu dros amser. Felly, bydd Medr yn adolygu'r amod hwn yn rheolaidd i sicrhau ei fod yn cyd-fynd ag anghenion esblygol y sector, newidiadau mewn polisi, ac adborth gan randdeiliaid. Mae disgwyl y bydd adborth gan ddysgwyr a darparwyr yn goleuo'r adolygiad hwn. Bydd darparwyr yn cael eu hysbysu ynghylch unrhyw ddiwygiadau gan gael rhybudd digonol i'w galluogi i gynllunio, cydymffurfio ac ymgysylltu â dysgwyr/rhanddeiliaid.

Medr

Y Comisiwn Addysg Drydyddol ac Ymchwil
Commission for Tertiary Education and Research

Amod: Sylw i Gyngor neu Ganllawiau

Rhaid i bob darparwr sicrhau bod eu corff llywodraethu (neu gorff cyfatebol):

- yn rhoi sylw i gyngor neu ganllawiau a roddir gan Medr i'r corff (naill ai yn benodol neu i bersonau yn gyffredinol) wrth arfer swyddogaethau Medr o dan y Ddeddf

ac felly:

- yn rhoi sylw i unrhyw gyngor neu ganllawiau a ddyroddir gan Medr, boed wedi'i gyfeirio/wedi'u cyfeirio'n benodol at y darparwr neu'n fwy eang i'r sector
- yn dangos sut y mae canllawiau o'r fath wedi cael eu gwerthuso a, lle y tybir bod hynny'n briodol, wedi cael eu hymgorffori yng ngweithrediadau'r darparwr
- lle nad ydynt wedi cael eu mabwysiadu na'u rhoi ar waith, bod gan y darparwr gyfiawnhad priodol dros beidio â gwneud hynny

Pan fydd Medr yn cyhoeddi cyngor neu ganllawiau, fel arfer bydd yn rhoi o leiaf 30 diwrnod gwaith o rybudd cyn ei gyhoeddi/eu cyhoeddi. Mewn rhai amgylchiadau brys, ceidw Medr yr hawl i gyhoeddi ar amserlen fyrrach.

Categori Amod

Mae hwn yn amod cofrestru parhaus. Mae hwn yn amod cyllid.

Sail Gyfreithiol

Adran 31 **Deddf Addysg Drydyddol ac Ymchwil (Cymru) 2022** yn ei gwneud yn ofynnol i Medr osod amod sy'n ei gwneud yn angenrheidiol i gorff llywodraethu (neu gorff cyfatebol) darparwr "roi sylw i gyngor neu ganllawiau a roddir gan y Comisiwn i'r corff (naill ai yn benodol neu i bersonau yn gyffredinol) wrth arfer swyddogaethau'r Medr"

Mae Adran 37 y Ddeddf yn penderfynu y gall Medr roi, neu wneud trefniadau ar gyfer rhoi, cyngor neu gynhorthwy arall i ddarparwr cofrestredig at ddiben sicrhau cydymffurfedd gan y darparwr â'i amodau cofrestru parhaus.

Dan Adrannau 90, 99 a 104 Deddf Addysg Drydyddol ac Ymchwil (Cymru) 2022, rhaid i Medr ddatblygu telerau ac amodau cyllid sy'n ei gwneud yn ofynnol yn ôl-weithredol i

ddarparwyr roi sylw i gyngor neu ganllawiau a roddwyd gan Medr.

Gofynion Cydymffurfio

Er mwyn cydymffurfio â'r amod hwn, rhaid i ddarparwr:

1. **gwerthuso canllawiau:** sicrhau ystyriaeth briodol i gyngor a chanllawiau a ddyroddwyd gan Medr, gyda goruchwyliaeth briodol ar lefel y corff llywodraethu (neu gorff cyfatebol). Mae'n briodol i bob darparwr benderfynu natur y cyngor a'r canllawiau ac i ba lefel yn eu strwythur llywodraethu y dylid eu hystyried
2. **cadw cofnodion a thystiolaeth:** cadw cofnodion dilysadwy sy'n dangos sut mae'r corff llywodraethu (neu gorff cyfatebol) wedi ymgysylltu â canllawiau Medr, wedi eu trafod a, lle y bo'n briodol, wedi gweithredu arnynt. Gall darparwyr fabwysiadu dulliau amgen lle y bo cyfiawnhad dros hynny, ar yr amod eu bod yn cyd-fynd ag egwyddorion llywodraethu da a chydymffurfio rheoleiddiol
3. **cyfiawnhad dros wyro:** pan fydd darparwr yn dewis peidio ag ymlynu wrth ganllawiau Medr, dylent sicrhau eu bod yn cadw cofnod priodol o'r cyfiawnhad dros wneud hynny

Monitro

Bydd Medr yn monitro cydymffurfedd â'r amod hwn yn y ffyrdd canlynol (i gael diffiniadau o'r rhain, gweler datganiad Medr ar fonitro):

- **ffurflen sicrwydd flynyddol:** fel rhan o Ffurflen Sicrwydd Flynyddol Medr, bydd disgwyl i ddarparwyr hunan-ddatgan eu bod wedi ateb gofynion cydymffurfio'r amod. Dyma fydd y brif ffynhonnell fonitro ar gyfer yr amod hwn.
- **monitro cwynion:** mewn achosion lle mae cwynion i Medr am ddarparwyr yn ymwneud â meysydd o fewn cyngor neu ganllawiau a ddyroddwyd gan Medr
- **monitro data:** bydd Medr yn ystyried data sy'n ymwneud â Sylw i Gyngor neu Ganllawiau, yn erbyn y themâu penodol sy'n gysylltiedig â chyngor neu ganllawiau
- **digwyddiadau adroddadwy:** mewn achosion lle mae'r digwyddiadau hynny'n ymwneud â meysydd o fewn cyngor neu ganllawiau a ddyroddwyd gan Medr
- **gweithgareddau ymgysylltu:** ar lefel darparwr neu sector, bydd Medr yn ymgysylltu â darparwyr i adolygu sut mae cyngor neu ganllawiau yn cael eu hystyried

Gellir craffu'n fwy ar ddarparwyr sydd â hanes blaenorol o ddiffyg cydymffurfio, tueddiadau dirywiol mewn data neu a adnabuwyd fel rhai sydd mewn perygl o ddiffyg cydymffurfio yn y dyfodol. Bydd methu â chydymffurfio â gofynion monitro yn ysgogi ymchwiliad pellach ac ymyriadau posibl.

Adolygu a Diwygio

Rydym yn disgwyl i'n dealltwriaeth am gydymffurfio â'r amod hwn, a'n dull o fonitro, esblygu dros amser. Felly, bydd Medr yn adolygu'r amod hwn yn rheolaidd i sicrhau ei fod yn cyd-fynd ag anghenion esblygol y sector, newidiadau mewn polisi, ac adborth gan randdeiliaid. Ceir disgwyliad y bydd adborth gan ddysgwyr a darparwyr yn goleuo'r adolygiad hwn. Bydd darparwyr yn cael eu hysbysu ynghylch unrhyw ddiwygiadau gan gael rhybudd digonol i'w galluogi i gynllunio, cydymffurfio ac ymgysylltu â dysgwyr/rhanddeiliaid.

Medr

Y Comisiwn Addysg Drydyddol ac Ymchwil
Commission for Tertiary Education and Research

Amod: Gwybodaeth, Cymorth a Mynediad

Ar gyfer pob darparwr sydd wedi'i gofrestru gyda neu wedi cyllido gan Medr, rhaid i'r corff llywodraethu (neu gorff cyfatebol) wneud y canlynol:

- darparu i Medr, neu berson sydd wedi'i awdurdodi gan Medr, gael pa bynnag wybodaeth, cymorth a mynediad at gyfleusterau, systemau ac offer y darparwr all fod yn rhesymol ofynnol gan Medr i gyflawni ei swyddogaethau

Categori Amod

Mae hwn yn amod cofrestru parhaus. Mae hwn yn amod cyllid.

Sail Gyfreithiol

O dan Adran 31 **Deddf Addysg Drydyddol ac Ymchwil (Cymru) 2022** mae angen i Medr creu amod sy'n "gwneud yn ofynnol i gorff llywodraethu'r darparwr ddarparu i'r Comisiwn, neu i berson sydd wedi ei awdurdodi gan y Comisiwn, unrhyw wybodaeth, unrhyw gynhorthwy ac unrhyw fynediad i gyfleusterau, systemau ac offer y darparwr sy'n rhesymol ofynnol gan y Comisiwn at ddiben arfer swyddogaethau'r Comisiwn o dan y Rhan hon."

Ac fe'i hategir gan y ddyletswydd i gydweithredu o dan Adran 73 a phwerau mynediad ac arolygu Medr o dan Adran 74.

Gofynion Cydymffurfio

Er mwyn cydymffurfio â'r amod hwn, rhaid i'r corff llywodraethu (neu gorff cyfatebol) wneud y canlynol:

1. darparu i Medr, neu i asiantau sy'n gweithredu ar ei ran, pa bynnag wybodaeth, cynhorthwy a mynediad at gyfleusterau'r sefydliad sy'n rhesymol ofynnol gan Medr neu ei asiant at ddiben arfer ei swyddogaethau mewn perthynas â chydymffurfio â Deddf Addysg Drydyddol ac Ymchwil (Cymru) 2022, ni waeth sut y delir ac y cyrchir yr wybodaeth. Ceidw Medr yr hawl i fynd i mewn i fangre sefydliad i wneud hynny, ond bydd yn rhoi rhybudd rhesymol i'r corff llywodraethu ynghylch cam gweithredu

o'r fath, ac eithrio pan fo'r sefyllfa'n un frys neu pe bai rhoi rhybudd ynghylch yr ymweliad yn mynd yn groes i ddiben yr ymweliad hwnnw

2. darparu gwybodaeth y gofynnwyd amdani mewn fformat a ragnodir gan Medr, a thrwy broses sicrwydd sy'n rhoi hyder priodol i Medr yng nghywirdeb yr wybodaeth

Bydd Medr bob amser yn gweithredu'n rhesymol yn ei geisiadau am wybodaeth a bydd yn ystyried costau darparu'r wybodaeth hon, a, lle y bo'n briodol, i'w chyfrinachedd.

Monitro

Bydd Medr yn monitro cydymffurfiaeth â'r amod hwn yn y ffyrdd canlynol (i gael diffiniadau o'r rhain, gweler datganiad Medr ar fonitro):

- **ffurflen sicrwydd flynyddol:** Fel rhan o Ffurflen Sicrwydd Flynyddol Medr, bydd disgwyl i ddarparwyr hunan-ddatgan eu bod wedi ateb gofynion cydymffurfio'r amod
- **monitro data:** Bydd Medr yn myfrio ynghylch ei gofnodion ei hun i benderfynu a gydymffurfiwyd â'r amod hwn
- **ffynonellau sicrwydd annibynnol:** Gall Medr geisio sicrwydd gan asiantau sy'n gweithredu ar ei ran mewn perthynas â'r amod hwn

Gellir craffu'n fwy a ddarparwyr sydd â hanes blaenorol o ddiffyg cydymffurfio, tueddiadau dirywiol mewn data neu a adnabuwyd fel rhai sydd mewn perygl o ddiffyg cydymffurfio yn y dyfodol. Bydd methu â chydymffurfio â gofynion monitro yn ysgogi ymchwiliad pellach ac ymyriadau posibl.

Adolygu a Diwygio

Rydym yn disgwyl i'n dealltwriaeth am gydymffurfio â'r amod hwn, a'n dull o fonitro, esblygu dros amser. Bydd Medr yn adolygu'r amod hwn yn rheolaidd i sicrhau ei fod yn cyd-fynd ag anghenion esblygol y sector, newidiadau mewn polisi, ac adborth gan randdeiliaid. Mae disgwyl y bydd adborth gan ddysgwyr a darparwyr yn goleuo'r adolygiad hwn. Bydd darparwyr yn cael eu hysbysu ynghylch unrhyw ddiwygiadau gan gael rhybudd digonol i'w galluogi i gynllunio, cydymffurfio ac ymgysylltu â dysgwyr/rhanddeiliaid.

Medr

Y Comisiwn Addysg Drydyddol ac Ymchwil
Commission for Tertiary Education and Research

Amod: Trefniadau Dilysu

Rhaid i bob darparwr sydd wedi'i gofrestru gyda Medr sicrhau, lle mae trefniadau dilysu yn eu lle, bod y trefniadau hynny'n effeithiol o ran galluogi'r darparwr:

- "i'w fodloni ei hunan o ran ansawdd yr addysg sy'n arwain at ddyfarnu cymhwyster o dan y trefniadau"

O dan **Ddeddf Addysg Drydyddol ac Ymchwil (Cymru) 2022**, ystyr "trefniadau dilysu" yw trefniadau rhwng darparwr addysg drydyddol sy'n gwneud cais (neu gofrestredig) a darparwr addysg arall y mae'r darparwr addysg drydyddol sy'n gwneud cais yn dyfarnu cymhwyster oddi tanynt i fyfyrwr yn y darparwr arall neu'n awdurdodi'r darparwr arall i ddyfarnu cymhwyster oddi tanynt ar ei ran.

O dan **Reoliadau'r Comisiwn Addysg Drydyddol ac Ymchwil (Cofrestru a Dadgofrestru Darparwyr Addysg Drydyddol yng Nghymru) 2024**, ystyr "trefniadau breinio" yw trefniadau rhwng darparwr cofrestredig a darparwr addysg arall y mae'r darparwr cofrestredig yn darparu addysg uwch i fyfyrwr oddi tanynt ar ran y darparwr arall, neu y mae'n awdurdodi'r darparwr arall i ddarparu addysg uwch i fyfyrwr oddi tanynt ar ei ran.

Fel y'i diffinnir yn y Ddeddf, mae'r amod hwn yn berthnasol i drefniadau dilysu yn unig.

Categori Amod

Mae hwn yn amod cofrestru cychwynnol a pharhaus. Mae hwn yn amod cofrestru yn unig.

Sail Gyfreithiol

O dan Adran 27 **Deddf Addysg Drydyddol ac Ymchwil (Cymru) 2022**, rhaid i Medr fod wedi'i argyhoeddi, lle mae trefniadau dilysu yn eu lle, bod y trefniadau hynny'n effeithiol "wrth alluogi'r darparwr addysg drydyddol sy'n gwneud cais i'w fodloni ei hunan o ran ansawdd yr addysg sy'n arwain at ddyfarnu cymhwyster o dan y trefniadau". O dan Adran 31 y Ddeddf, mae'n ofynnol hefyd bod Medr yn darparu amod cofrestru parhaus gorfodol "sy'n ymwneud ag effeithiolrwydd unrhyw drefniadau dilysu sydd yn eu lle".

Gofynion Cydymffurfio

Er mwyn cydymffurfio â'r amod hwn, rhaid i ddarparwr cofrestredig fodloni'r disgwyliadau a nodir yn y categorïau canlynol:

1. Goruchwyliaeth a Chyfrifoldeb

- derbyn cyfrifoldeb llawn am safonau ac ansawdd academiaidd yr holl ddarpariaeth a ddilysir, gan gynnwys lle mae darparu'n digwydd dramor neu drwy gampysau trydydd parti
- sicrhau bod y strwythurau llywodraethu priodol yn cael eu cymhwyso i drefniadau o'r fath
- diffinio rolau goruchwyllo yn glir o fewn strwythur y sefydliad a sicrhau yr ategir y rhain gan awdurdod ac atebolrwydd priodol
- cynnal diwydrwydd dyladwy effeithiol fel rhan o drefniadau goruchwyllo parhaus effeithiol, gan sicrhau bod hyn wedi'i wahanu oddi wrth brosesau penderfynu strategol – i sicrhau bod barn ynglŷn â chyllid, ansawdd a chynaliadwyedd yn cael ei ffurfio'n annibynnol

2. Cytundebau Ffurfiol

- sefydlu cytundeb ysgrifenedig ar gyfer pob partner darparu. Rhaid i gytundebau nodi cyfrifoldebau, mecanweithiau sicrhau ansawdd, cymorth i ddysgwyr, hawliau eiddo deallusol, trefniadau ariannol, prosesau ar gyfer amrywio a therfynu
- lle y bo'n berthnasol ac yn gymesur, dylai'r cytundebau hynny gynnwys darpariaethau i'r partner a ddilysir sicrhau cydymffurfiaeth â chyrrff rheoleiddio eraill e.e. UKVI, CMA, OIA ac ati
- adolygu cytundebau bob hyn a hyn, neu mewn ymateb i newidiadau neu bryderon sylweddol i gyd-fynd ag arferion sicrhau ansawdd presennol.
- sicrhau bod cytundebau'n galluogi'r partner a ddilysir i gael mynediad at ddata cywir, amserol ar ddeilliannau dysgwyr, cofrestru, presenoldeb a chwynion
- sefydlu mecanweithiau uwchgyfeirio o fewn y cytundeb i fynd i'r afael ag achosion o dorri cytundebau dilysu neu risgiau sy'n dod i'r amlwg i ddysgwyr, gan gynnwys unrhyw ddangosyddion camddefnyddio arian neu weithgarwch twyllodrus ac unrhyw bryderon ynghylch ansawdd
- nodi'r hyn yr ystyrir eu bod yn newidiadau sylweddol i'r ddarpariaeth mewn partneriaid a ddilysir, er enghraifft o ran amrywiadau i niferoedd myfyrwyr neu safleoedd darparu ychwanegol

3. Profiad ac Amddiffyn Dysgwyr

- sicrhau bod dysgwyr sy'n astudio trwy drefniadau dilysu'n cael mynediad at brofiad dysgu sy'n unol â safonau'r sector
- ei gwneud yn glir i ddysgwyr, o'r adeg y maent yn cyflwyno cais, beth yw priod rolau'r darparwr dyfarnu a'r partner darparu, a phwy sy'n gyfrifol am addysgu, asesu a gwasanaethau cymorth.
- sicrhau bod profiad dysgwyr mewn perthynas â chymorth bugeiliol, adnoddau dysgu, llais y dysgwr ac ymgysylltu â dysgwyr (gan gynnwys cydymffurfio â'r Cod Ymgysylltu â Dysgwyr lle bynnag y bo modd), a mynediad at wasanaethau ar gyfer dysgwyr, yn unol â safonau'r sector

- gweithredu trefniadau diogelu dysgwyr effeithiol sy'n berthnasol os bydd sefydliad neu bartneriaeth yn methu, neu lle mae Medr wedi cymeradwyo cynllun diogelu dysgwyr i'w weithredu gyda gofynion sy'n benodol i'r darparwr

4. **Monitro ac Adolygu**

- monitro darpariaeth a ddilysir gan ddefnyddio dull strwythuredig, sy'n seiliedig ar risg. Gall hyn gynnwys ymweliadau â safleoedd, adolygiadau ansawdd ar y cyd, arsylwi gan gymheiriaid, ac ymgysylltu â dysgwyr
- rhaid i weithgarwch i fonitro darpariaeth a ddilysir ymgorffori prosesau sicrhau ansawdd safonol, gan gynnwys monitro rhaglenni'n flynyddol, arholi allanol ac ail-ddilysu cyfnodol, er mwyn sicrhau bod safonau academiaidd yn cael eu cynnal a bod gwelliant parhaus yn cael ei ategu
- casglu a dadansoddi data ar ddeilliannau yn unol â'r dull a ddefnyddir yn y partner dilysu
- adolygu perfformiad partneriaid yn rheolaidd yn erbyn dangosyddion ansawdd y cytunwyd arnynt fel a nodir yn y trefniant partneriaeth ac ymyrryd lle y bo'n briodol i warchod buddiannau dysgwyr
- gwreiddio goruchwyliaeth ar ddarpariaeth a ddilysir o fewn prosesau llywodraethu mewnol a sicrhau ansawdd ehangach y darparwr
- sicrhau bod partneriaid darparu'n cymryd rhan mewn prosesau gwerthuso a gweithgareddau gwella'n barhaus
- efydlu mesurau diogelu i adnabod ac atal camymddwyn academiaidd neu ariannol, gan gynnwys ffugio neu gamgyfleu data dysgwr

5. **Gofynion Hysbysu**

- ar adeg gwneud cais, darparu rhestr lawn o drefniadau dilysu a phartneriaid presennol i Medr
- hysbysu Medr ymlaen llaw cyn ymrwymo i drefniant dilysu, amrywio trefniant dilysu yn sylweddol, neu derfynu trefniant dilysu
- hysbysu Medr ynghylch unrhyw risgiau perthnasol i ansawdd, safonau, cynaliadwyedd ariannol, neu ddiogelu dysgwyr sy'n codi mewn cysylltiad â darpariaeth gydweithredol, yn unol â'r amod "hysbysu ynghylch newidiadau sy'n effeithio ar gywirdeb gwybodaeth"

Tystiolaeth o Gydfymffurfio

Rhaid i ddarparwyr gadw a gallu darparu tystiolaeth, ar gais gan Medr, sy'n dangos sut y maent yn bodloni'r amod hwn. Sylwer y bydd rhai o'r gweithgareddau hyn yn seiliedig ar risg, gan dynnu ar ddata, materion blaenorol a thystiolaeth arall o berfformiad gwael mewn perthynas â'r amod hwn. Gall hyn gynnwys:

- cytundebau dilysu wedi'u llofnodi, cofnodion diwydrwydd dyladwy, ac adolygiadau cyfreithiol
- dogfennaeth cymeradwyo partneriaid, gan gynnwys rhesymeg, asesiad risg, a chymeradwyaeth trwy drefniadau llywodraethu
- cofnodion o gyfarfodydd y corff llywodraethu (neu gorff cyfatebol) sy'n dangos bod trefniadau breinio/dilysu'n cael eu goruchwyllo a'u hadolygu

- cofnodion o weithgarwch sicrhau ansawdd, megis ymweliadau monitro ar y cyd, grwpiau ffocws gyda dysgwyr, a phrosesau cymedroli, a gwerthuso cydymffurfiaeth â gofynion partïon eraill, e.e. UKVI, Cyrff Statudol a Rheoleiddio Proffesiynol, ac ati
- tystiolaeth o ymgysylltu effeithiol â dysgwyr yn y partner darparu, yn unol â safonau'r sector
- data ar ddeilliannau, dilyniant, cyflawniad a boddhad dysgwyr ynghyd ag ymgysylltiad â hwy fesul lleoliad darparu

Monitro

Bydd Medr yn monitro cydymffurfiaeth â'r amod hwn yn y ffyrdd canlynol (am ddiffiniadau o'r rhain, gweler datganiad Medr ar fonitro):

- **ffurflen sicrwydd flynyddol:** fel rhan o Ffurflen Sicrwydd Flynyddol Medr, bydd disgwyl i ddarparwyr hunan-ddatgan eu bod wedi ateb gofynion cydymffurfio'r amod. Dyma fydd y brif ffynhonnell fonitro ar gyfer yr amod hwn
- **adolygiad QAA:** pan fyddant yn amlygu materion mewn darpariaeth a ddilysir neu oruchwyliaeth ar ddarpariaeth a ddilysir
- **monitro cwynion:** mewn achosion lle mae cwynion i Medr am ddarparwyr yn ymwneud â darpariaeth a ddilysir
- **digwyddiadau adroddadwy:** mewn achosion lle mae'r digwyddiadau hynny'n ymwneud â goruchwyllo darpariaeth a ddilysir
- **monitro data:** lle mae darparwyr a ddilysir yn dangos data deilliannau gwael

Gellir craffu'n fwy ar ddarparwyr sydd â hanes blaenorol o ddiffyg cydymffurfio, tueddiadau dirywiol mewn data neu a adnabuwyd fel rhai sydd mewn perygl o ddiffyg cydymffurfio yn y dyfodol. Bydd methu â chydymffurfio â gofynion monitro yn ysgogi ymchwiliad pellach ac ymyriadau posibl.

Adolygu a Diwygio

Rydym yn disgwyl i'n dealltwriaeth am gydymffurfio â'r amod hwn, a'n dull o fonitro, esblygu dros amser. Felly bydd Medr yn adolygu'r amod hwn yn rheolaidd i sicrhau ei fod yn cyd-fynd ag anghenion esblygol y sector, newidiadau mewn polisi, ac adborth gan randdeiliaid. Mae disgwyl y bydd adborth gan ddysgwyr a darparwyr yn goleuo'r adolygiad hwn. Bydd darparwyr yn cael eu hysbysu ynghylch unrhyw ddiwygiadau gan gael rhybudd digonol i'w galluogi i gynllunio, cydymffurfio ac ymgysylltu â dysgwyr/rhanddeiliaid.

Medr

Y Comisiwn Addysg Drydyddol ac Ymchwil
Commission for Tertiary Education and Research

Cyflwr: Statws Elusennol

Rhaid i gorff llywodraethu (neu gorff cyfatebol) darparwr sydd wedi'i gofrestru gyda Medr yn y categori Craidd Addysg Uwch rhaid sicrhau:

- bod y darparwr yn elusen ac yn cynnal y statws elusennol hwnnw

Categori Amod

Mae hwn yn amod cofrestru cychwynnol a pharhaus. Mae'r amod hwn yn berthnasol yn benodol i sefydliadau sydd wedi'u cofrestru gyda Medr yn y categori Craidd yn unig.

Sail Gyfreithiol

Mae'r gofyniad i ddarparwr yn y categori craidd fod yn elusen wedi'i nodi o dan Reoliad 8(a) (amod cychwynnol) a 10(a) (amod parhaus) **Rheoliadau'r Comisiwn Addysg Drydyddol ac Ymchwil (Cofrestru a Dadgofrestru Darparwyr Addysg Drydyddol yng Nghymru) 2024**.

Nid yw'r amod hwn yn gwrthwneud annibyniaeth gyfreithiol sefydliadau na'u statws elusennol esempt o dan gyfraith y DU.

Gofynion Cydymffurfio

Ni fydd Medr yn ei gwneud yn ofynnol cyflwyno gwybodaeth sydd eisoes yn cael ei chyflwyno i'r Comisiwn Elusennau oni bai bod hynny'n angenrheidiol at ddibenion rheoleiddio. Er mwyn cydymffurfio â'r amod hwn, rhaid i'r sefydliad:

1. bod yn elusen. Rhaid cadarnhau hyn wrth wneud cais i fod ar y gofrestr gyda rhif cofrestru elusen y darparwr (lle y bo'n berthnasol) ac enw a chyfeiriad ei reoleiddiwr elusennau
2. ar gyfer darparwyr nad ydynt wedi'u cofrestru gyda rheoleiddiwr elusennau, rhaid iddynt ddarparu rhesymau dros hyn, ynghyd â chopi o'u dogfen lywodraethu
3. lle mae cyrsiau cymwys yn cael eu darparu ar ran y sefydliad, yna rhaid i'r sefydliad gadarnhau bod pob darparwr sy'n darparu'r cyrsiau cymwys ar ei ran yn elusen
4. sicrhau eu bod yn gwbl dryloyw am eu statws elusennol, gan gynnwys cydymffurfedd y sefydliad â chyfraith elusennau a sut y mae ei statws elusennol yn

effeithio ar ei weithrediadau. Mae hyn yn cynnwys cyfleu statws elusennol y sefydliad yn glir i'r cyhoedd, lle dylai statws elusennol gael ei nodi'n glir ar wefan y sefydliad, mewn prospectysau, ac mewn deunyddiau ar gyfer myfyrwyr

5. lle mae methiant mewn darparwr wedi bod yn sbardun i gyflwyno hysbysiad i'r prif reoleiddiwr ac nad Medr yw'r rheoleiddiwr hwnnw, rhaid i gorff llywodraethu (neu gorff cyfatebol) y darparwr roi gwybod i Medr am fethiannau o'r fath lle caniateir hynny'n gyfreithiol a lle y bo'n berthnasol i oruchwyliaeth reoleiddiol Medr

Monitro

Bydd Medr yn monitro cydymffurfedd â'r amod hwn yn y ffyrdd canlynol (i gael diffiniadau o'r rhain, gweler datganiad Medr ar fonitro):

- **cais:** rhaid i ddarparwyr sy'n ceisio cofrestru gyda Medr gynnwys datganiad o'u statws elusennol, gan gynnwys rhif cofrestru elusen y sefydliad (lle y bo'n berthnasol), enw a chyfeiriad ei reoleiddiwr elusennau a sut y maent yn cyfleu eu statws elusennol i'r cyhoedd
- **ffynonellau gwybodaeth annibynnol:** gall Medr o bryd i'w gilydd fonitro statws elusennol darparwyr cofrestredig trwy'r Comisiwn Elusennau, a gall hefyd gael gwybodaeth gan y Comisiwn Elusennau am statws darparwyr

Rhaid i Medr dynnu darparwr cofrestredig o'r categori craidd addysg uwch os yw Medr wedi'i argyhoeddi nad yw'r darparwr cofrestredig yn elusen.

Gellir craffu'n fwy ar ddarparwyr sydd â hanes blaenorol o ddiffyg cydymffurfio, tueddiadau dirywiol mewn data neu a adnabuwyd fel rhai sydd mewn perygl o ddiffyg cydymffurfio yn y dyfodol. Bydd methu â chydymffurfio â gofynion monitro yn ysgogi ymchwiliad pellach ac ymyriadau posibl.

Adolygu a Diwygio

Rydym yn disgwyl i'n dealltwriaeth am gydymffurfio â'r amod hwn, a'n dull o fonitro, esblygu dros amser. Felly, bydd Medr yn adolygu'r amod hwn yn rheolaidd i sicrhau ei fod yn cyd-fynd ag anghenion esblygol y sector, newidiadau mewn polisi, ac adborth gan randdeiliaid. Ceir disgwyliad y bydd adborth gan ddysgwyr a darparwyr yn goleuo'r adolygiad hwn. Bydd darparwyr yn cael eu hysbysu ynghylch unrhyw ddiwygiadau gan gael rhybudd digonol i'w galluogi i gynllunio, cydymffurfio ac ymgysylltu â dysgwyr/rhanddeiliaid.

Medr

Y Comisiwn Addysg Drydyddol ac Ymchwil
Commission for Tertiary Education and Research

Amod: Gwybodaeth a Ddarperir i Ddarpar Fyfyrrwyr

Rhaid i bob darparwr sydd wedi'i gofrestru gyda Medr:

- sicrhau bod gwybodaeth a ddarperir i ddarpar fyfyrwyr am ddarparwr, ei gyrsiau, a thelerau ac amodau ei contractau â myfyrwyr yn eglur ac yn gywir

Categori Amod

Mae hwn yn amod cofrestru cychwynnol a pharhaus.

Sail Gyfreithiol

Mae'r amod yma wedi'i nodi o dan Rheoliadau 8(b), 9(amod cychwynnol), 10(b) ac 11(a) (amod parhaus) o'r **Rheoliadau'r Comisiwn Addysg Drydyddol ac Ymchwil (Cofrestru Darparwyr Addysg Drydyddol yng Nghymru) 2024**. Mae hyn yn ymofyn am amod cofrestru cychwynnol a pharhaus i sicrhau bod Medr "wedi ei fodloni o ran yr wybodaeth y mae'r darparwr addysg drydyddol sy'n gwneud cais yn ei darparu i ddarpar fyfyrwyr ynghylch y darparwr, ei gyrsiau, a thelerau ac amodau ei contractau â myfyrwyr."

Gofynion Cydymffurfio

Er mwyn cydymffurfio â'r amod hwn, rhaid i ddarparwyr:

1. **ymlynu wrth ddeddfwriaeth berthnasol:** er enghraifft, Addysg Uwch: Cyngor ynghylch Cyfraith Defnyddwyr i Ddarparwyr fel a amlinellir gan [Lywodraeth y DU](#). Yr Awdurdod Cystadleuaeth a Marchnadoedd (CMA) yw prif awdurdod cystadleuaeth a defnyddwyr y DU ac nid yw ein disgwyliadau ni'n mynd y tu hwnt i rai'r awdurdod hwnnw
2. **darparu gwybodaeth glir:** sicrhau bod yr holl ddeunyddiau marchnata, gwybodaeth am gyrsiau, a thelerau cytundebol yn gywir, yn glir, ac nad ydynt yn gamarweiniol
3. **sicrhau telerau teg:** adolygu contractau a thelerau ac amodau myfyrwyr yn rheolaidd i sicrhau eu bod yn deg ac yn cydymffurfio â chyfraith diogelu defnyddwyr
4. **sicrhau hygyrchedd gwybodaeth:** sicrhau bod yr holl ddeunyddiau marchnata, gwybodaeth am gyrsiau a thelerau cytundebol yn hygyrch i'r ystod amrywiol o ddarpar fyfyrwyr yng Nghymru – gan gynnwys ymlynu wrth Safonau'r Gymraeg ac i

ddysgwyr ag anableddau a'r rhai sydd â mynediad digidol cyfyngedig, lle y bo'n rhesymol ymarferol

5. **diweddariadau amserol:** dylai darparwyr sicrhau bod gwybodaeth am gyrsiau'n cael ei diweddaru'n amserol, gan gydnabod y gall rhai diweddariadau gael eu hamserlennu i gyd-fynd â chylchoedd gweithredol a llywodraethu

Monitro

Bydd Medr yn monitro cydymffurfiaeth â'r amod hwn yn y ffyrdd canlynol (i gael diffiniadau o'r rhain, gweler datganiad Medr ar fonitro):

- **ffurflen sicrwydd flynyddol:** fel rhan o Ffurflen Sicrwydd Flynyddol Medr, bydd disgwyl i ddarparwyr hunan-ddatgan eu bod wedi ateb gofynion cydymffurfio'r amod. Dyma fydd y brif ffynhonnell fonitro ar gyfer yr amod hwn.
- **monitro gwefannau darparwyr:** gall Medr fonitro gwefannau darparwyr - yn enwedig lle adnabuwyd materion cydymffurfio blaenorol
- **monitro cwynion:** mewn achosion lle mae cwynion am ddarparwyr i Medr yn ymwneud â gwybodaeth a ddarperir i ddarpar fyfyrwyr
- **digwyddiadau adroddadwy:** mewn achosion lle mae'r digwyddiadau hynny'n ymwneud â gwybodaeth a ddarperir i ddarpar fyfyrwyr
- **ffynonellau sicrwydd annibynnol:** er enghraifft, trwy'r Awdurdod Cystadleuaeth a Marchnadoedd neu Gomisiynydd y Gymraeg

Gellir craffu'n fwy ar ddarparwyr sydd â hanes blaenorol o ddiffyg cydymffurfio, tueddiadau dirywiol mewn data neu a adnabuwyd fel rhai sydd mewn perygl o ddiffyg cydymffurfio yn y dyfodol. Bydd methu â chydymffurfio â gofynion monitro yn ysgogi ymchwiliad pellach ac ymyriadau posibl.

Adolygu a Diwygio

Rydym yn disgwyl i'n dealltwriaeth am gydymffurfio â'r amod hwn, a'n dull o fonitro, esblygu dros amser. Felly, bydd Medr yn adolygu'r amod hwn yn rheolaidd i sicrhau ei fod yn cyd-fynd ag anghenion esblygol y sector, newidiadau mewn polisi, ac adborth gan randdeiliaid. Ceir disgwyliad y bydd adborth gan ddysgwyr a darparwyr yn goleuo'r adolygiad hwn. Bydd darparwyr yn cael eu hysbysu ynghylch unrhyw ddiwygiadau gan gael rhybudd digonol i'w galluogi i gynllunio, cydymffurfio ac ymgysylltu â dysgwyr/rhanddeiliaid.

Medr

Y Comisiwn Addysg Drydyddol ac Ymchwil
Commission for Tertiary Education and Research

Amod: Terfynau Ffioedd

Rhaid i Darparwr sydd wedi'i gofrestru gyda Medr yn y categori Craidd Addysg Uwch:

- bod â datganiad terfyn ffioedd a gymeradwywyd gan Medr
- sicrhau nad yw ffioedd cyrsiau rheoleiddiedig yn mynd uwchlaw'r terfyn ffioedd cymwys

Categori Amod

Mae hwn yn amod cofrestru parhaus. Rhaid i'r sefydliad ymlynu wrth y terfynau ffioedd a bennir gan Lywodraeth Cymru ar gyfer pob cwrs cymwys trwy gydol ei gyfnod cofrestru. Ni fydd yr amod terfynau ffioedd yn cael ei gymhwyso i'r Categori Amgen Addysg Uwch. Bydd cyrsiau addysg uwch lefel israddedig amser llawn perthnasol darparwyr sy'n cofrestru yn y categori Amgen Addysg Uwch yn cael eu dynodi'n awtomatig ar gyfer cymorth ffioedd dysgu ar y gyfradd is.

Sail Gyfreithiol

O dan Adran 32 **Deddf Addysg Drydyddol ac Ymchwil (Cymru) 2022 (Y Deddf)**. Mae'n ofynnol i darparwyr gyflwyno ac ymlynu wrth Ddatganiad Terfyn Ffioedd sy'n manylu ar yr uchafswm ffioedd y gellir ei godi ar gyfer pob cwrs cymwys, fel a nodir gan Medr. Rhaid i'r ffioedd a godir beidio â bod yn uwch na'r terfynau ffioedd cymeradwy.

Gofynion Datganiad Cydymffurfio

Yn unol ag Adrannau 46, 47 a 48 Y Deddf, rhaid i'r sefydliad gyflwyno Datganiad Terfyn Ffioedd, y mae'n rhaid iddo:

1. nodwch yr uchafswm ffioedd sy'n daladwy ar gyfer pob cwrs cymwys, y mae'n rhaid iddo naill ai:
 - (a) nodi terfyn ffioedd, neu
 - (b) darparu ar gyfer penderfynu terfyn ffioedd,

Y mae'n rhaid iddo restru'r holl gyrsiau cymwys y mae'r terfyn ffioedd yn berthnasol iddynt, gan gynnwys y rhai a ddarperir ar ei ran. Gall datganiad terfyn ffioedd nodi,

neu ddarparu ar gyfer penderfynu, terfynau ffioedd gwahanol mewn perthynas â chysiau gwahanol ac mewn perthynas â blynyddoedd academiaidd perthnasol gwahanol.

2. rhaid i ddatganiad terfyn ffioedd nodi'r dyddiad y daw i rym a rhaid i unrhyw amrywiad i ddatganiad terfyn ffioedd nodi'r dyddiad pan fo'r amrywiad yn dod i rym
3. dylid darparu crynodeb dangosol o gostau ychwanegol cyrsiau (e.e. deunyddiau, teithiau maes) mewn fformatau hygyrch, megis tudalennau gwe cyrsiau neu lythyrau o gynnig. Nid yw'r costau hyn yn rhan o "ffioedd" fel y'u diffinnir o dan Adran 84 Deddf 2022, ac felly nid ydynt yn rhan o'r "terfyn ffioedd"
4. bod wedi'i ddatblygu mewn ymgynghoriad ag undeb y myfyrwyr neu gyrff cynrychioli, ac sydd felly'n adlewyrchu mewnbyn myfyrwyr ar y strwythurau ffioedd arfaethedig a'u heffaith bosibl ar fynediad a chynhwysiant. Dylai ymgynghori â chyrff myfyrwyr fod yn gymesur â strwythur llywodraethu'r sefydliad a gall gynnwys arolygon, grwpiau ffocws, neu "gynrychiolaeth ffurfiol"
5. lle mae datganiad terfyn ffioedd yn nodi terfyn ffioedd mewn perthynas â blwyddyn a chwrs, rhaid i'r terfyn ffioedd a nodir beidio â bod yn uwch na pha bynnag swm a nodir mewn rheoliadau a wnaed gan Weinidogion Cymru at ddibenion yr adran hon ("yr uchafswm")
6. lle mae datganiad terfyn ffioedd yn darparu ar gyfer penderfynu terfyn ffioedd mewn perthynas â blwyddyn a chwrs, rhaid i'r datganiad nodi na ddylai'r terfyn ffioedd a benderfynir yn unol â'r datganiad fod yn uwch na'r uchafswm

Os caiff ei gymeradwyo gan Medr:

7. rhaid i gorff llywodraethu'r darparwr y mae'r datganiad yn ymwneud ag ef gyhoeddi'r datganiad (ac unrhyw amrywiad cymeradwy i'r datganiad neu ddatganiad arall a gymeradwywyd yn ei le)
8. rhaid i'r corff llywodraethu ystyried yr angen i wneud y datganiad yn hygyrch i fyfyrwyr a darpar fyfyrwyr

Gall corff llywodraethu darparwr sydd â datganiad terfyn ffioedd cymeradwy wneud cais i Medr gymeradwyo amrywiad i'r datganiad neu ddatganiad arall yn ei le, ar unrhyw adeg yn ystod y flwyddyn academiaidd.

Monitro

Bydd Medr yn monitro cydymffurfedd â'r amod hwn yn y ffyrdd canlynol i gael diffiniadau o'r rhain, gweler datganiad Medr ar fonitro):

- **datganiad terfyn ffioedd:** rhaid cyflwyno'r datganiad i Medr i'w gymeradwyo cyn dechrau pob blwyddyn academiaidd a rhaid ei gyhoeddi mewn modd sy'n hygyrch i ddarpar fyfyrwyr a myfyrwyr presennol. Bydd Medr yn darparu templedi ar gyfer Datganiadau Terfyn Ffioedd i ategu cysondeb a lleihau baich gweinyddol
- **ffurflen sicrwydd flynyddol:** fel rhan o Ffurflen Sicrwydd Flynyddol Medr, bydd disgwyl i ddarparwyr hunan-ddatgan eu bod wedi ateb gofynion cydymffurfio'r amod

– yn enwedig eu bod yn sicrhau nad yw ffioedd cwrs rheoleiddiedig wedi mynd y tu hwnt i'r terfyn ffioedd cymwys

- **monitro gwefan darparwyr:** gall Medr fonitro gwefannau darparwyr – er mwyn sicrhau bod safonau cyhoeddi'n cael eu cyrraedd
- **monitro cwynion:** mewn achosion lle mae cwynion am ddarparwyr i Medr yn ymwneud â gwybodaeth anghywir am ffioedd
- **digwyddiadau adroddadwy:** mewn achosion lle mae'r digwyddiadau hynny'n ymwneud â therfynau ffioedd
- **monitro data:** lle adnabyddir anghysonderau rhwng datganiadau terfyn ffioedd a lefelau ffioedd gwirioneddol

Gellir craffu'n fwy ar ddarparwyr sydd â hanes blaenorol o ddiffyg cydymffurfio. Bydd methu â chydymffurfio â gofynion monitro yn ysgogi ymchwiliad pellach ac ymyriadau posibl.

Adolygu a Diwygio

Rydym yn disgwyl i'n dealltwriaeth am gydymffurfio â'r amod hwn, a'n dull o fonitro, esblygu dros amser. Felly, bydd Medr yn adolygu'r amod hwn yn rheolaidd i sicrhau ei fod yn cyd-fynd ag anghenion esblygol y sector, newidiadau mewn polisi, ac adborth gan randdeiliaid. Ceir disgwyliad y bydd adborth gan ddysgwyr a darparwyr yn goleuo'r adolygiad hwn. Bydd darparwyr yn cael eu hysbysu ynghylch unrhyw ddiwygiadau gan gael rhybudd digonol i'w galluogi i gynllunio, cydymffurfio ac ymgysylltu â dysgwyr/rhanddeiliaid.

Templed ar gyfer Datganiad Terfyn Ffioedd

Datganiad Terfyn Ffioedd	
Enw'r sefydliad	Dylai datganiadau terfyn ffioedd fod yn ddogfennau unigol a dylai enw'r sefydliad fod wedi'i nodi'n glir.
Hyd y datganiad terfyn ffioedd a'r dyddiad y daw i rym	Rhaid i ddatganiad terfyn ffioedd nodi'r dyddiad y daw i rym a rhaid i unrhyw amrywiad i ddatganiad terfyn ffioedd nodi'r dyddiad pan fo'r amrywiad yn dod i rym.
Adran 1 – Lefelau ffioedd	
Adran 1.1 – Lefelau ffioedd neu benderfynu lefel ffi ym mhob lleoliad	
Lefel ffi	Lleoliad y cwrs
Nodwch bob lefel ffi a fydd yn cael ei chodi gan y sefydliad.	Nodwch: - y flwyddyn/blynyddoedd academiaidd y mae'r ffi'n ymwneud â hi/hwy - pob lleoliad lle bydd y ffi a restrir yn y golofn ar y chwith yn cael ei chodi, a hefyd - y cymwysterau a fydd yn cael eu darparu yn y lleoliadau hynny am y ffi honno Gall lleoliadau gynnwys campysau'r sefydliad a lleoliadau elusennau eraill sy'n darparu ar ran y sefydliad.
	Nodwch: - y flwyddyn/blynyddoedd academiaidd y mae'r ffi'n ymwneud â hi/hwy - pob lleoliad lle bydd y ffi a restrir yn y golofn ar y chwith yn cael ei chodi, a hefyd - y cymwysterau a fydd yn cael eu darparu yn y lleoliadau hynny am y ffi honno

	Gall lleoliadau gynnwys campysau'r sefydliad a lleoliadau elusennau eraill sy'n darparu ar ran y sefydliad. Nodwch: • y flwyddyn/blynyddoedd academiaidd y mae'r ffi'n ymwneud â hi/hwy • pob lleoliad lle bydd y ffi a restrir yn y golofn ar y chwith yn cael ei chodi, a hefyd • y cymwysterau a fydd yn cael eu darparu yn y lleoliadau hynny am y ffi honno Gall lleoliadau gynnwys campysau'r sefydliad a lleoliadau elusennau eraill sy'n darparu ar ran y sefydliad.
Nodwch bob lefel ffi a fydd yn cael ei chodi gan y sefydliad.	Nodwch: • y flwyddyn/blynyddoedd academiaidd y mae'r ffi'n ymwneud â hi/hwy • pob lleoliad lle bydd y ffi a restrir yn y golofn ar y chwith yn cael ei chodi, a hefyd • y cymwysterau a fydd yn cael eu darparu yn y lleoliadau hynny am y ffi honno Gall lleoliadau gynnwys campysau'r sefydliad a lleoliadau elusennau eraill sy'n darparu ar ran y sefydliad.
	Nodwch: • y flwyddyn/blynyddoedd academiaidd y mae'r ffi'n ymwneud â hi/hwy • pob lleoliad lle bydd y ffi a restrir yn y golofn ar y chwith yn cael ei chodi, a hefyd • y cymwysterau a fydd yn cael eu darparu yn y lleoliadau hynny am y ffi honno Gall lleoliadau gynnwys campysau'r sefydliad a lleoliadau elusennau eraill sy'n darparu ar ran y sefydliad.
	Nodwch:

	• y flwyddyn/blynyddoedd academiaidd y mae'r ffi'n ymwneud â hi/hwy • pob lleoliad lle bydd y ffi a restrir yn y golofn ar y chwith yn cael ei chodi, a hefyd • y cymwysterau a fydd yn cael eu darparu yn y lleoliadau hynny am y ffi honno Gall lleoliadau gynnwys campysau'r sefydliad a lleoliadau elusennau eraill sy'n darparu ar ran y sefydliad.
Os yw'r sefydliad yn bwriadu penderfynu, yn hytrach na phennu, lefelau ffioedd, rhaid iddo nodi yma sut y bydd y lefel ffi honno'n cael ei chyfrifo ar gyfer pob blwyddyn pan fydd y cynllun mewn grym.	
Adran 1.2 – Lefelau ffioedd cyfanredol	
Rhaid i'r sefydliad gynnwys datganiad i ddarpar fyfyrwyr a myfyrwyr cyfredol sy'n nodi naill ai: • y ffioedd cyfanredol am gwblhau'r cwrs a'r sail ar gyfer unrhyw godiadau posibl mewn ffioedd tra pery eu cwrs, neu • gadarnhad na fydd unrhyw godiadau mewn ffioedd tra pery eu cwrs. Rhaid i'r datganiad hwn adlewyrchu'r holl lefelau ffioedd gwahanol a fydd yn cael eu codi a nodi ble y bydd yr wybodaeth hon yn cael ei darparu gan y sefydliad.	

Awdurdodi'r datganiad terfyn ffioedd (sy'n ofynnol ar gyfer cyhoeddi)

Wrth awdurdodi'r cais am ddatganiad terfyn ffioedd, mae'r corff llywodraethu (neu gorff cyfatebol):

- i. wedi gweld ac ystyried tystiolaeth briodol i ategu'r datganiadau a wneir yn y cais hwn;
- ii. yn cadarnhau yr ymgynghorwyd yn briodol â'r undeb myfyrwyr neu gyrff cynrychioli eraill, yn rhai sy'n astudio yn y sefydliad ac mewn darparwyr eraill lle darperir addysg ar ei ran, a'i fod felly'n adlewyrchu mewnbwn myfyrwyr ar y strwythurau ffioedd arfaethedig a'u heffaith bosibl ar fynediad a chynhwysiant
- iii. yn cadarnhau bod costau ychwanegol cyrsiau (e.e. deunyddiau, teithiau maes) yn cael eu darparu mewn fformatau hygrych, megis tudalennau gwe cyrsiau neu lythyrau o gynnig.
- iv. yn cadarnhau bod yr wybodaeth a ddarperir yn y datganiad terfyn ffioedd hwn yn gywir ac yn gyfredol, ar adeg ei ysgrifennu, ac yn seiliedig ar ddata gwiriadwy;
- v. yn cadarnhau bod yr holl addysg a ddarperir ganddo, neu ar ei ran, ni waeth beth fo lefel na lleoliad y ddarpariaeth, wedi cael ei hystyried yn y datganiad hwn;
- vi. yn deall bod rhaid i unrhyw ymrwymadau ariannol i fyfyrwyr a wneir yn y datganiad terfynau ffioedd, fel y'u cymeradwywyd gan Medr, gael eu hanrhydeddu;
- vii. yn cadarnhau y bydd yn cynnal lefelau cymorth i fyfyrwyr;
- viii. yn cadarnhau y bydd y sefydliad yn sicrhau bod copi o'r datganiad terfyn ffioedd yn gallu cael ei wneud yn hygrych i'w fyfyrwyr a'i ddarpar fyfyrwyr mewn unrhyw fformat;
- ix. yn rhoi ystyriaeth ddyladwy i unrhyw ganllawiau a gyhoeddir gan Medr wrth iddo gyflawni ei ddyletswyddau mewn perthynas â Deddf Addysg Drydyddol ac Ymchwil (Cymru) 2022, yn enwedig mewn perthynas â diogelu dysgwyr, ymgysylltu â dysgwyr, cyfle cyfartal, a chefnogi a hybu lles ei fyfyrwyr a staff.

Cais am ddatganiad terfyn ffioedd i Medr ¹⁴	
Dyddiad y'i cymeradwywyd gan y Corff Llywodraethu (neu gorff cyfatebol):	
Llofnod awdurdodedig y Corff Llywodraethu (neu gorff cyfatebol):	
Dyddiad:	
Cais terfynol am ddatganiad terfyn ffioedd unwaith y mae Medr wedi cadarnhau nad oes ganddo unrhyw faterion eraill (lle y bo'n berthnasol)	
Dyddiad y'i cymeradwywyd gan y Corff Llywodraethu (neu gorff cyfatebol):	
Llofnod awdurdodedig y Corff Llywodraethu (neu gorff cyfatebol):	
Dyddiad:	

¹⁴ Rhaid i ddatganiadau terfyn ffioedd a gyhoeddir ar wefannau'r sefydliad gynnwys dim ond fersiynau a gymeradwywyd gan Medr.

Medr

Y Comisiwn Addysg Drydyddol ac Ymchwil
Commission for Tertiary Education and Research

Amod: Hysbysu am Newidiadau Sy'n Effeithio ar Gywirdeb Gwybodaeth

Rhaid i gorff llywodraethu (neu gorff cyfatebol) darparwr:

- hysbysu Medr am unrhyw newid y mae'n dod yn ymwybodol ohono sy'n effeithio ar gywirdeb yr wybodaeth a gynhwysir yng nghofnod y darparwr yn y Gofrestr a:
- hysbysu Medr am unrhyw newid y mae'n dod yn ymwybodol ohono sy'n effeithio ar statws y darparwr fel darparwr addysg drydyddol yng Nghymru

Categori Amod

Mae hwn yn amod cofrestru parhaus.

Sail Gyfreithiol

Nodir yr amod hwn dan Adran 31 **Deddf Addysg Drydyddol ac Ymchwil (Cymru) 2022 (Y Ddeddf)**, sef ei bod hi'n ofynnol i Medr ddatblygu "amod sy'n ei gwneud yn ofynnol i gorff llywodraethu'r darparwr hysbysu'r Comisiwn am unrhyw newid y mae'n dod yn ymwybodol ohono sy'n effeithio ar gywirdeb yr wybodaeth a gynhwysir yng nghofnod y darparwr yn y gofrestr".

Caiff yr amod hwn ei nodi ymhellach dan Reoliadau 10(c) ac 11(b) **Rheoliadau'r Comisiwn Addysg Drydyddol ac Ymchwil (Cofrestru a Dadgofrestru Darparwyr Addysg Drydyddol yng Nghymru) 2024** ei bod hi'n ofynnol i Medr ddatblygu "amod sy'n ei gwneud yn ofynnol i gorff llywodraethu'r darparwr hysbysu'r Comisiwn am unrhyw newid y mae'n dod yn ymwybodol ohono sy'n effeithio ar statws y darparwr fel darparwr addysg drydyddol yng Nghymru."

Gofynion Cydymffurfio

1. Yn unol ag **Adran 31 Deddf 2022**, rhaid i'r darparwr gyflwyno gwybodaeth pryd bynnag y mae'r wybodaeth ar y Gofrestr wedi dod yn anghywir. Mae'n debygol mai'r

darparwr fydd prif ffynhonnell gwybodaeth wedi ei diweddaru, a bydd disgwyl iddo fod yn rhagweithiol o ran darparu'r wybodaeth hon. Mae Medr yn ei gwneud yn ofynnol i ddarparwr ei hysbysu am unrhyw newid o fewn **28 o ddiwrnodau calendr** i'r dyddiad y bydd y darparwr yn gwneud y newid, neu'n dod yn ymwybodol ohono. Rhaid anfon unrhyw dystiolaeth ategol berthnasol gyda'r hysbysiad hwn i alluogi Medr i wirio bod y newid i'r wybodaeth ar y gofrestr yn ofynnol. Bydd y dystiolaeth sy'n ofynnol i wirio newid yn amrywio gan ddibynnu ar y newid, er enghraifft efallai mai'r URL ar gyfer gwefan newydd neu brawf o gyfeiriad lle mae'r cyfeiriad cyswllt wedi newid fydd hyn. Gall Medr ofyn am ragor o wybodaeth os yw'n ystyried bod hyn yn angenrheidiol. Bydd Medr yn diweddaru'r Gofrestr â'r wybodaeth ddiweddaraf sydd ganddo am ddarparwr.

2. Mae Rheoliad 10(a) Rheoliadau'r Comisiwn Addysg Drydyddol ac Ymchwil (Cofrestru a Dadgofrestru Darparwyr Addysg Drydyddol yng Nghymru) 2024 yn ei gwneud yn ofynnol i Medr ddatblygu amod cofrestru parhaus ar gyfer darparwyr yn y categori craidd "sy'n ymwneud â statws parhaus y darparwr fel elusen". Rhaid i Medr gael ei hysbysu am newidiadau i Statws Elusennol ar gyfer darparwyr yn y categori craidd cyn gynted ag sy'n ymarferol bosibl.
3. Mae Rheoliadau 10(c) ac 11(b) Rheoliadau'r Comisiwn Addysg Drydyddol ac Ymchwil (Cofrestru a Dadgofrestru Darparwyr Addysg Drydyddol yng Nghymru) 2024 yn ei gwneud yn ofynnol i Medr ddatblygu "amod sy'n ei gwneud yn ofynnol i gorff llywodraethu'r darparwr hysbysu'r Comisiwn am unrhyw newid y mae'n dod yn ymwybodol ohono sy'n effeithio ar statws y darparwr fel darparwr addysg drydyddol yng Nghymru". Rhaid i Medr gael ei hysbysu am newidiadau o'r natur hon cyn gynted ag sy'n ymarferol bosibl, unwaith y caiff y penderfyniad hwnnw ei ystyried gan gorff llywodraethu'r darparwr.

(i) Hysbysu am newidiadau i gywirdeb gwybodaeth a gynhwysir yng nghofnod darparwr addysg drydyddol yn y gofrestr

Mae Rhan (i) o'r amod hwn yn ymwneud â phob un o'r gofynion canlynol o ran gwybodaeth yng nghofnod darparwr addysg drydyddol yn y gofrestr:

- (a) enw'r darparwr, gan gynnwys unrhyw enwau masnachu neu unrhyw enwau a roddwyd drwy neu yn rhinwedd unrhyw ddeddfiad neu unrhyw Siarter Frenhinol,
- (b) pan fo enw'r darparwr yn cynnwys y gair "prifysgol", pa un a gafodd y defnydd o'r enw hwnnw —
 - i. ei awdurdodi drwy Siarter Frenhinol, ac os felly, pryd
 - ii. cydsyniad y Cyfrin Gyngor o dan adran 77(1) o Ddeddf Addysg Bellach ac Uwch 1992(7), ac os felly, pryd
 - iii. ei gymeradwyo gan y Cyfrin Gyngor at ddibenion adran 39(1)(b) neu (2) o Ddeddf Addysgu ac Addysg Uwch 1998 (8), ac os felly, pryd, neu
 - iv. ei awdurdodi drwy neu yn rhinwedd unrhyw ddarpariaeth arall o Ddeddf gan Senedd y Deyrnas Unedig, ac os felly, pryd
- (c) cyfeiriad, cyfeiriad e-bost a rhif ffôn y gellir eu defnyddio i gysylltu â'r darparwr,

- (d) cyfeiriad prif fan busnes y darparwr, neu gyfeiriad sy'n addas fel arall ar gyfer cyflwyno dogfennau i'r darparwr,
- (e) cyfeiriad y brif wefan a gynhelir gan, neu ar ran, y darparwr,
- (f) y math o addysg drydyddol a ddarperir gan, neu ar ran, y darparwr,
- (g) y categori y mae'r darparwr wedi ei gofrestru ynddo a'r dyddiad y cafodd y darparwr ei gofrestru yn y categori hwnnw,
- (h) a yw amodau cofrestru parhaus y darparwr yn cynnwys amod terfyn ffioedd ac, os felly, fanylion sut i gael gafael ar ddatganiad terfyn ffioedd y darparwr fel y'i cymeradwywyd gan y Comisiwn o dan adran 47 o'r Ddeddf,
- (i) a yw'r darparwr yn elusen ac, os felly —
 - i. ei rif cofrestru elusen, neu
 - ii. os nad yw'r darparwr wedi ei gofrestru â rheoleiddiwr elusennau, y rheswm pam nad yw'n ofynnol iddo gofrestru â rheoleiddiwr elusennau,
- (j) a yw'r darparwr yn gwmni, a'i rif cofrestru cwmni (pan fo'n gymwys),
- (k) pa un a gafodd y darparwr ei awdurdodi i roi dyfarniadau a addysgir neu ddyfarniadau ymchwil neu'r ddau ac, os felly, pryd —
 - i. drwy Siarter Frenhinol,
 - ii. drwy orchymyn gan y Cyfrin Gyngor o dan adran 76(1) o Ddeddf Addysg Bellach ac Uwch 1992(9), neu
 - iii. drwy neu o dan unrhyw ddarpariaeth o Ddeddf gan Senedd y Deyrnas Unedig,
- (l) os yw'r darparwr wedi ei awdurdodi i roi dyfarniadau a addysgir neu ddyfarniadau ymchwil neu'r ddau gan awdurdodiad y cyfeirir ato ym mharagraff (k) uchod, disgrifiad o'r dyfarniadau a addysgir neu'r dyfarniadau ymchwil y mae wedi ei awdurdodi i'w rhoi,
- (m) a yw'r darparwr wedi ymrwymo i drefniadau dilysu, ac
- (n) a yw'r darparwr wedi ymrwymo i drefniadau breinio.

(ii) Hysbysu am Newidiadau sy'n effeithio ar statws elusennol y darparwr neu ei statws fel darparwr addysg drydyddol yng Nghymru

Mae Rhan (ii) yr amod hwn yn ymwneud â'r canlynol, sy'n effeithio'n berthnasol ar allu darparwr i gael ei gynnwys ar y gofrestr:

- a) Unrhyw newidiadau sy'n gysylltiedig â'r amod Statws Elusennol, ar gyfer darparwyr yn y categori craidd.
- b) Newid i gyfeiriad prif fan busnes y darparwr, neu gyfeiriad sy'n addas fel arall ar gyfer cyflwyno dogfennau i'r darparwr

Os ystyrir nad yw unrhyw ddarparwr un darparu darpariaeth Addysg Uwch yn gyfan gwbl neu'n bennaf yng Nghymru mwyach, ni fyddant yn gymwys i fod wedi eu cofrestru gyda Medr.

Monitro

Bydd Medr yn monitro cydymffurfedd â'r amod hwn yn y ffyrdd canlynol (i gael diffiniadau o'r rhain, gweler datganiad Medr ar fonitro):

- **Wrth wneud cais, bydd disgwyl i ddarparwyr ddarparu rhestr fanwl, fel a amlinellir yng ngofynion yr amod hwn, ar gyfer y gofrestr. Yn ogystal â hyn, bydd disgwyl i ddarparwyr hysbysu Medr am unrhyw newidiadau sy'n effeithio ar eu statws fel darparwr trydyddol yng Nghymru, neu gywirdeb gwybodaeth a gofnodwyd ar y gofrestr.** Gall Medr ofyn am wybodaeth gan ddarparwr os yw'n dymuno gwirio cywirdeb gwybodaeth a ddangosir ar y Gofrestr, neu ymchwilio i unrhyw bryderon a allai fod wedi cael eu dwyn i'w sylw y gallai gwybodaeth fod yn anghywir neu'n hen. Pan fyddwn yn dod o hyd i dystiolaeth bod gwybodaeth yn anghywir trwy gamreoli neu esgeulustod ar ran y darparwr neu ymgais bwriadol gan y darparwr i achosi oedi cyn bod gwybodaeth gywir yn ymddangos neu i gelu gwybodaeth gywir, efallai y byddwn yn cymryd camau priodol fel a nodir yn ein Datganiad Ymyrryd. Efallai y bydd Medr yn ystyried a yw ymddygiad o'r math hwn yn golygu bod mwy o risg o dorri amodau cofrestru eraill fel y rhai ar gyfer Llywodraethu a Rheoli.
- **ffurflen sicrwydd flynyddol:** Fel rhan o Ffurflen Sicrwydd Flynyddol Medr, bydd disgwyl i ddarparwyr hunanddatgan eu bod wedi ateb gofynion cydymffurfio'r amod. Dyma fydd y brif ffynhonnell fonitro ar gyfer yr amod hwn.
- **digwyddiadau adroddadwy:** mewn achosion lle mae'r digwyddiadau hynny'n ymwneud ag yr amod yma.

Gellir craffu'n fwy ar ddarparwyr sydd â hanes blaenorol o ddiffyg cydymffurfio, tueddiadau dirywiol mewn data neu a adnabuwyd fel rhai sydd mewn perygl o ddiffyg cydymffurfio yn y dyfodol. Bydd methu â chydymffurfio â gofynion monitro yn ysgogi ymchwiliad pellach ac ymyriadau posibl.

Adolygu a Diwygio

Rydym yn disgwyl i'n dealltwriaeth am gydymffurfio â'r amod hwn, a'n dull o fonitro, esblygu dros amser. Felly, bydd Medr yn adolygu'r amod hwn yn rheolaidd i sicrhau ei fod yn cyd-fynd ag anghenion esblygol y sector, newidiadau mewn polisi, ac adborth gan randdeiliaid. Ceir disgwyliad y bydd adborth gan ddysgwyr a darparwyr yn goleuo'r adolygiad hwn. Bydd darparwyr yn cael eu hysbysu ynghylch unrhyw ddiwygiadau gan gael rhybudd digonol i'w galluogi i gynllunio, cydymffurfio ac ymgysylltu â dysgwyr/rhanddeiliaid.

Medr

Y Comisiwn Addysg Drydyddol ac Ymchwil
Commission for Tertiary Education and Research

www.medr.cymru

2 Cwr y Ddinas
Stryd Tyndall
Caerdydd
CF10 4BZ

2 Capital Quarter
Tyndall Street
Cardiff
CF10 4BZ

Noddir gan
Lywodraeth Cymru
Sponsored by
Welsh Government